

Alu'mj nchi kub' patit te oyaj

(Lev. 6: 8-13; 8:18-21; 16: 24)

1 Tzaj tq'olb'in qMan Dios Moisés ex yolin tuk'a tojjo ja te chma'b'l, ex tq'ma kyjalu'n: ²Kux yolin kyuk'a aj Israel ex q'manxa kye kyjalu'n: Qa a'l jun kyxola ktzajil q'onte jun toyaj te qMan Dios, wen ttzaj tq'o'n jun wakx mojqa ritj. ³Qatzin qa jun wakx toyaj k'wel tpatin, kxel toyin jun tman wakx, a nti' tky'i. Antza k'wel tpatina ttzi ja te chma'b'l, tu'ntzin tkub' tziyin tu'n qMan Dios. ⁴K'wel tq'o'n xjal tq'ob' tib'aj twi' oyaj k'wel patit, tu'ntzin tsaqix exsin tu'n tok te tz'qle twutz. ⁵B'e'xsin k'wel t-xyu'n xjal wakx twutz qMan Dios. Ayetzi'n tk'wal Aarón, a paleqa, ktzajil kyi'n chiky', exsin k-okil kywitxk'intz ttxlajila patb'il oyaj, a tkub' ttzi ja te chma'b'l. ⁶K-elil ti'n xjaljo ttz'umil oyaj, exsin k'wel tq'itintz chib'oj toj tx'najin. ⁷Aye' tk'wal Aarón, a paleqa, kjawix kyq'o'n q'aq' tib'aj patb'il oyaj, exsin kjawix kyq'o'ntz si tib'aj. ⁸Ayetzi'n tk'wal Aarón, a paleqa, kjawix kyq'o'n jni' tx'najin chib'oj, jni' twi' alu'mj, ex jni' tseb'il txqintxa tib'ajjo si, a tokx toj q'aq' tib'aj patb'il oyaj. ⁹Atzi'n jni' txqintxa exqatzi'n tkux alu'mj, kchi elil ttxjo'n tuk'a a', ex k'wel tpatin pale tyaqiljo lo tib'aj patb'il oyaj. Atzin jun oyajjo nkub' patit, a k'ok'lxix wen te qMan Dios. ¹⁰Qa at jun ktzajil q'inte toyaj kyi'j alu'mj, qa jun tman rit, mojqa jun ttxu chib, ktzajil ti'n jun tman a nti' tky'i. ¹¹K'wel t-xyu'n xjaljo alu'mj twutz qMan Dios ttxlaj patb'il oyaj toj tumil jawl, ex aye tk'wal Aarón, a paleqa, kchi okil witxk'inte chiky' ti'jila patb'il oyaj. ¹²Tb'ajlinxi' ikyjo, k'wel tq'itintz xjaljo tchib'jil alu'mj toj tx'najin, ante paletz kjawix q'onte junx tuk'a' twi' exsi'n tsebiljo jni' txqintxa, tib'ajjo si tokx tib'aj q'aq' a tokx tib'aj patb'il oyaj. ¹³Atzi'n txqintxa kyuk'ixjo tkux, k-elil ttxjo'n xjal tuk'a a', ante pale kxel q'onte tkyaqiljo lo tu'n tkub' patit tib'aj patb'il oyaj. Qu'n atzin jun oyajjo lo nkub' patit, a tb'anilx tk'ok'jil te qMan Dios. ¹⁴Qatzin qa jun txuk a b'a'n chi purin k'wel tpatin xjal te oyaj te qMan Dios, ja'ku tzaj tq'o'n jun kunkun mojqa jun tal palomj. ¹⁵B'e'x kjawix tq'o'n pale oyaj tib'aj patb'il oyaj, kjawitz tlaqin twi' exsin majx k'wel tpatintz tib'aj patb'il oyaj. Atzi'n tchky'el k'welix tyitz'o'n toj jun ttxlaj patb'il oyaj. ¹⁶K-elil ti'n twa'b'l ex t-xiky'jo oyaj, exsin k'welix t-xo'ntz ttxlaj patb'il oyaj tumil tjawnitz q'ij, ja' n-exa chteta tza'j. ¹⁷Exsin k'wel tk'ab'chintzjo oyaj ja' xikyleqek t-xiky', me nya' tu'n tkub' te kab'e, oktzin k'wel patintz tu'n pale tib'ajjo si nk'ant toj q'aq' tib'aj patb'il oyaj. Atzin jun oyajjo lo nkub' patit a tb'anilx tk'ok'jil te qMan Dios.

Oyaj ti'j twutz awal k'ok'lxix

(Lev. 6: 14-18; 6:19-23)

2 ¹Qa at jun xjal ktzajil q'inte jun oyaj ti'j twutz awal te qMan Dios, b'a'n tu'n ttzaj ti'n tb'anil arin. K'wel tq'o'n aseyt tib'aj ex storak. ²Exsin kxel ti'ntz kye tk'wal Aarón, aye' paleqa. Kjawil ti'n pale jun jot tb'anil arin tuk'a aseyt junx tuk'a tkyaqil storak, exsin k'wel tpatintzjo ch'in tib'aj patb'il oyaj te jun yek'b'ilte' jni' toyaj. Jun oyajjo lo nkub' patit, a tb'anilx tk'ok'jil te qMan Dios. ³Atzi'n jni' txyijb'in oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios, kxe'l te Aarón kyuk'ix tk'wal, qu'n atzi'n jni' lo xjanxix. ⁴Qa ma tzaj kyq'o'n jun oyaj ti'j twutz awal tzq'ajsin toj jorin, a nti' tx'amsb'il q'o'nx toj ex txo'n tuk'a arin, a xyuq'inku tuk'a aseyt, mojqa tx'i'l pan slit'qa, a nti' tx'amsb'il q'o'nx toj ex su'nk aseyt kyi'j. ⁵Me qa ma tzaj kyq'o'n kyoyaja ti'j twutz awal a tzq'ajsin toj sartén, me a tb'anil arin xyuq'inku tuk'a aseyt, a nti' tx'amsb'il q'o'nx

toj. ⁶Chi k'wel kypixi'n, exsin k'wel kyqo'ntza aseyt tib'aj. Atzin jun oyajjo lo ti'j twutz awal. ⁷Qa ma txi kyq'o'n kyoyaja ti'j twutz awal tzq'ajsin toj k'wil, kyb'inchinku'y tuk'a tb'anil arin ex tuk'a aseyt. ⁸Ktzajil q'i'yitjo oyaj b'inchin tuk'a' jni' lo te qMan Dios, ex kxel kyq'o'n te pale, ante paletz kxel q'inte ja' ta'ye patb'il oyaj. ⁹K-elil ti'n pale ch'in ti'jjo twutz awal te jun yek'b'ilte' jni' toyaj, ex k'wel tpatin tib'aj patb'il oyaj te jun oyaj nkub' patit, a tb'anilx tk'ok'jil te qMan Dios. ¹⁰Atzi'n txyijb'en oyaj ti'j twutz awal k-okil te Aarón ex te kye tk'wal. Qu'n atzi'n jni' oyaj lo xjanxix, a nkub' patit te qMan Dios. ¹¹Nix jun oyaj ti'j twutz awal ktzajel kyi'n te qMan Dios a b'inchinku tuk'a tx'amsb'il, qu'n nix jun ti' a q'o'nx tx'amb'sb'il toj, nix miel, k'wel patit te jun oyaj te qMan Dios. ¹²Atzi'n oyaj ti'j tnejil twutz awal jaku txi kyq'o'n tx'amsb'il toj ex miel, exsin ktzajil kyi'n te qMan Dios, me nya' tu'n tkub' patit tib'aj patb'il oyaj tu'n tk'ok'jix wen. ¹³Tkyaqiljo kyoyaja ti'j twutz awal k-okil kyq'o'n atz'in ti'j, ex noq tz'el naj atz'in toj kyk'u'ja tu'n tok kyq'o'n ti'j tkyaqil kyoyaja, qu'n k-ajb'il te na'lte' Tyol Dios, a kyij b'ant ti'j kyuk'i'y. Il ti'j tu'n tok kyq'o'n atz'in ti'j tkyaqil kyoyaja. ¹⁴Qa ma tzaj kyq'o'n oyaj ti'j tnejil twutz awal te qMan Dios, k-okix kych'i'linji'y jni' spid txa'x toj q'aq', atzi'n jni' twutz a noq che'n'l, kxel kyq'o'n te jun oyaj ti'j tnejil twutz awal. ¹⁵Exsin k'wel kyq'o'ntza aseyt tib'aj jni' storak. Qu'n atzin jun oyajjo lo ti'j twutz awal. ¹⁶K'wel tpatin pale' oyaj lo te jun yek'b'ilte' jni' toyaj, ti'j jni' twutz awal che'n, exsi'n aseyt tuk'ax storak. Qu'n atzin jun oyajjo lo nkub' patit te qMan Dios.

Oyaj te kymujb'il kyib'

(Lev. 7: 11-34)

3 ¹Qatzin qa ma tzaj kyq'o'n jun kyoyaja te kymujb'il kyib'a, ktzajil kyi'n jun wakx, qa jun tman mojqa jun ttxuj a nti' tky'i, exsin k'wel kyq'o'ntza twutz qMan Dios. ²Oktzin k'wel tq'o'n xjal tq'ob' tib'aj twi' toyaj, exsin k'wel t-xyu'ntz ttzi ja te chma'b'l. Tb'ajlinxi' ikyjo, k-okil kywitxk'in tk'wal Aarón, a paleqa, chiky' ti'jila patb'il oyaj. ³Exsin ktzajel tq'o'n xjaljo oyaj te mujb'il tib', tze'n jun oyaj nkub' patit de qMan Dios. Atzi'n jni' t-sebil tok ti'j txqintxa, ex tkyaqiljo jni' tok ti'j tpxans, ⁴exqatzi'n kab'e tjux tuk'ixjo tsebil tok kyi'jila, maxjo tok ti'j tzkylit'ij. Kyuk'a' tjux, kelil ti'n tsebiljo txqintxa, a tok tib'aj toj tk'uj. ⁵Exsin k'wel patintz kyu'n tk'wal Aarón tib'aj patb'il oyaj, ex tib'ajjo oyaj nkub' patit, a tokx tib'ajjo si nk'ant. Atzin jun oyaj lo a k'ok'lxix te qMan Dios. ⁶Qatzin jun rit toyajo xjal ktzajel tq'o'n te mujb'il tib' tuk'a qMan Dios, ja'ku tzaj ti'n jun tman rit moqa jun ttxu, a nti' tky'i. ⁷Qatzin jun tman ritjo toyaj a ktzajel tq'o'n, kanin ti'n twutz qMan Dios. ⁸K'wel tq'o'n xjal tq'ob' tib'aj twi' toyaj, exsin k'wel t-xyu'ntz twutz ja te chma'b'l. Ayetzi'n pale, aye' tk'wal Aarón, k-okil kywitxk'i'n jni' chiky' ti'jela patb'il oyaj. ⁹Ti'jjo oyaj te tmujb'il tib', ktzajel ti'n seb tze'n jun oyaj nkub' patit te qMan Dios, k-elil tq'itintz jni' tje a ntzaj xkye ti'j tb'aqil tzkylit'ij, jni' seb tok kyi'j txqintxa exsi'n tok ti'j tpxans. ¹⁰Ex ikyxexjo kab'e tjux exsi'n seb tok kyi'j, majxjo seb tok ti'j tzkylit'ij kyuk'axjo tjux, ex k-elil ti'n seb tok ti'j toj tk'uj. ¹¹A pale k'wel tpatinte' tkyaqiljo lo tib'aj patb'il oyaj, tzenku' wab'lj nkub' patit te qMan Dios. ¹²Qatzin qa chib toyajjo xjal, b'a'n tu'n ttzaj ti'n twutz qMan Dios. ¹³K'wel tq'o'n xjal tq'ob' tib'aj twi' toyaj, exsin k'wel t-xyu'ntz twutz ja te chma'b'l. Ayetzi'n tk'wal Aarón k-okil kywitxk'i'n jni' chiky' ti'jila patb'il oyaj. ¹⁴Tb'ajlenxi' ikyjo, kxel q'o'n seb tu'n pale, a tok ti'j jni' txqintxa oyaj ex jni' tok ti'j tpxans, te oyaj nkub' patit te qMan Dios, ¹⁵majxjo kab'e tjux tuk'a' seb tok kyi'j, ikyxjo seb tok tij tzkylit'ij, junx tuk'a'

tok ti'j toj tk'u'j. Tkyaqiljo lo, k-elil q'i'yit junx kyuk'a' tjux. ¹⁶Ok chi k'wel tpatin pale tib'aj patb'il oyaj tzenku' wab'lj nkub' patit te jun oyaj, a tb'anilx tk'ok'jil te qMan Dios. Qu'n tkyaqiljo seb te qMan Dios te'. ¹⁷Kyjeljo lo te jun ley te kye kyyajila te junmajx, ja'chaqx chi najanitza: Mi' txi kycho'ji'y jni' seb ex jni' chiky'.

Oyaj ti'j il

(Lev. 5: 1-13; 6: 24-30; 8: 14-17; 16: 3-22)

4 ¹Tzaj yolín qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Qa at jun xjal ma b'inchin il, me nya b'isi'ntaq tu'n tu'n mi kub' tminina' tkawb'il qMan Dios, a ntq'ma'n tu'n mi kub' b'inchita jun ti', exsin qa ma kub' tb'inchintz, atzin k'wel tb'inchin' lo: ³Qa a tnejel pale xb'inchin il, ex tu'n ikyjo ma b'ichin tkyaqil xjal il. Il ti'j tu'n ttzaj ti'n jun tman wakx a nti tky'i twutz qMan Dios, te najsb'il til. ⁴Ex ktzajel ti'n tman wakx ttzi ja te chma'b'l twutz qMan Dios. K'wel tq'o'n tq'ob' tib'aj twi' tman wakx, exsin k'wel t-xyu'ntz twutz qMan Dios. ⁵Tb'ajlinxi' ikyjo, atzi'n tnejel pale kxel q'inte tchky'eljo tman wakx, ex pon ti'n toj ja te chma'b'l. ⁶Oktzin k'welix tmulin paletz twi' tq'ob' tojjo chiky', exsin k'wel twitxk'intzjo chiky' wuq maj twutz qMan Dios, twutzjo xb'alin tok ti'j ja xjan. ⁷Ex k-okil t-su'n ch'in chiky' kyil'j tkach patb'il storak a k'ok'jix, a tkub' twutz qMan Dios toj ja te chma'b'l, atzi'n txkyijb'in tchky'eljo tman wakx k'welix tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj, a tkub' ttzi ja te chma'b'l. ⁸Ex k-elil q'i'yitjo seb tok ti'jjo oyaj ma txi q'o'yit te najsb'il il, jni' tok ti'jila txqintxa, jni' tok ti'j tpan, ⁹jni' kab'e tjux, jni' seb tok kyil'j, majxjo seb tok tij tzykylit'j, tuk'ixjo tok ti'j toj tk'u'j, exsi'n tok kyil'j tjux, k-elil q'i'yit. ¹⁰Ikyxjo tzenku' n-el q'i'yita tsebil jun wakx a n-ajb'in te oyaj te kymujb'il kyib'. B'e'xsin k'wel tpatin pale tkyaqiljo lo tib'aj patb'il oyaj. ¹¹Me atzi'n jni' ttz'umil tman wakx, jni' tchib'jil, jni' twi', jniqa' tkux, jniqa' txqintxa, ex ttxa, ¹²tkyaqiljo txkyijb'in tman wakx lo, k-elix q'i'yit naqchaq tk'atz najb'il toj jun lugar wen ta'ye, ja' n-ex chteta tza'j, exsin k'wel patittz tib'ajjo si tokx toj q'a'q'. Antza k'wel patita ja' n-ex chteta tza'j. ¹³Qa tkyaqil aj Israel ma b'inchin il, tu'n ma chi iky'x tib'aj jun tkawb'il qMan Dios, me mi ma tz'el kyniky' ti'j, at kyil' ti'j. ¹⁴Ajtzin tel tqaniljo il otaq b'ant kyu'n, il ti'j tu'n t-xi' kyq'o'n jun tman wakx te chojb'il kyil, exsin kxel kyil'ntz twutz ja te chma'b'l. ¹⁵Ayetzin' tij xjal te tnam k'wel kyq'o'n kyq'ob' tib'aj twi' tman wakx twutz qMan Dios, exsin twutz qMan Dios k'wel kyxyu'na. ¹⁶Kxel ti'n tnejel pale ch'in tchky'eljo tman wakx toj ja te chma'b'l. ¹⁷K'welix tak'sin pale twi' tq'ob' tojjo chiky', exsin k'wel twitxk'intz wuq maj twutz qMan Dios twutzjo cortina. ¹⁸Ex ti'jjo chiky' anetzi'n, k-okil tsu'n ch'in kyil'j tkach patb'il oyaj, a tkub' twutz qMan Dios tojjo ja te chma'b'l. Atzi'n txkyijb'in chiky' k'welix tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj, a tkub' ttzi ja te chma'b'l. ¹⁹Ex tkyaqiljo tsebil tman wakx k-elil ti'n, exsin k'wel tpatintz tib'aj patb'il oyaj. ²⁰Ikyx kwel b'inchitjo ti'jjo tman wakx lo tzenku' nkub' b'inchit ti'jjo tman wakx, a nxi q'o'yit te chojb'il il. Ikytzin kchi ksaqsitil Israeljo tu'n pale, b'e'xsin kchi jikymix twutz Dios, ex knajsetil kyil. ²¹Oktzin k-elix ti'ntzjo txkyijb'in tman wakx naqchaq tk'atz najb'il, exsin k'wel tpatintz tzenkuxjo xkub' patita' tnejil tman wakx. Qu'n te chojb'il kyil xjaljo lo. ²²Ajqa ma b'inchin jun nejenel il, tu'n ma tzyk'x kyib'ajjo jun tkawb'il qMan Dios, a tDios, exsin nya b'isintaqtz tu'n, at tpaj ti'j. ²³Ajtzin tel tniky' ti'jjo til otaq b'ant tu'n, ilx ti'j tu'n ttzaj tq'o'n jun tman chib a nti' tky'i te toyaj te najsb'il til. ²⁴Ok k'wel tq'o'n tq'ob' tib'aj twi' chib, exsin k'wel t-xyu'ntz ja' nchi kub' xyeta oyaj twutz qMan Dios.

Atzin jun oyajjo lo te najsb'il il. ²⁵Ex ktzajel ti'n pale ch'in tchky'eljo oyaj te najsb'il il tuk'a twi' tq'ob', exsin k-okil tsu'ntz kyil'j tkach patb'il oyaj, atzi'n txkyijb'in chiky' k'welix tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj. ²⁶Tkyaqiljo tsebil alu'mj k'wel tpatin tib'aj patb'il oyaj, tzenku seb a nxi q'o'yit te oyaj te kymujb'il kyib'. Ikytzin kchjetila tiljo nejenel tu'n pale, ex b'e'x knajsetil til. ²⁷Qa qa at jun xjal kyxol aj Israel xb'inchin il tu'n s-iky'x tib'aj jun tkawb'il qMan Dios, exsin nya b'isintaqtz tu'n, a tpaj ti'j. ²⁸Ajtzin tel tniky' ti'jjo il otaq b'ant tu'n, il ti'j tu'n ttzaj ti'n jun ttxu chib a nti' tky'i ti'jjo til xkub' tb'inchin. ²⁹Oktzin k'wel tq'o'n tq'ob'tz tib'aj twi' oyaj te najsb'il il, exsin k'wel t-xyu'ntz ja' nchi kub'a patita oyaj. ³⁰Ante pale ktzajel ti'n ch'in chiky' tuk'a twi' tq'ob', exsin k-okil tsu'ntz kyil'j tkach patb'il oyaj, ja' nkub' q'o'yita' oyaj nkub' patit, atzi'n txkyijb'in chiky' k'welix tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj. ³¹Ex k-elil ti'n jni' tsebil, ikyxjo tze'n n-ela q'i'yete tsebiljo alu'mj a nxi q'o'yit te kymujb'il kyib', exsin k'wel patintz tu'n pale tib'aj patb'il oyaj te jun oyaj k'o'k'jix te qMan Dios. Ikytzin knajsetila tiljo xjal tu'n pale, ex knajsetil til. ³²Qatzin qa jun tman rit ktzajil ti'n ti'j til, il ti'j tu'n tza'j ti'n jun ttxu rit a nti' tky'i. ³³Oktzin k'wel tq'o'n xjalz tq'ob' tib'aj twi' alu'mj kxel tq'o'n te toyaj, exsin k'wel t-xyu'ntz te najsb'il til, ja' nchi kub' xyeta' oyaj nchi kub' patit. ³⁴Ante pale ktzajel ti'n ch'in chky'ejo oyaj te najsb'il il tuk'a twi' tq'ob', exsin k-okil tsu'ntz kyil'j tkach patb'il oyaj, ja' nchi kub' patita' oyaj, atzi'n txkyijb'in chiky' k'welix tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj. ³⁵Atzi'n jni' seb, k-elil q'i'yit tze'n n-ela tsebil jun oyaj a nxi q'o'yit te kymujb'il kyib', exsin k'wel tpatin paletz tib'aj patb'il oyaj, tib'ajjo oyaj nkub' patit twutz qMan Dios. Ikytzin knajsetila kyiljo xjal tu'n pale a xkub' kyb'inchin, ex knajsetil kyil.

Oyaj te chojb'il jni' il

(Lev. 4: 1-35; 6: 24-30; 8:14-17; 16: 3-22)

5 ¹Qa at jun xjal ma txokle tu'n tok te tstayil, tu'n t-xi tq'ma'n tuk'a jun yol twutzx ti'jjo xtlonte moqa xtb'inte, exsin qa ma kub' tewintz, ax kb'ajsilte tilil til. ²Ex ikyxjo ajqa at jun xjal ma tz'ok tzyunte jun ti' a nya wen, tzenku' t-xmilil jun toj k'ul txuk noq kyimnil a nya wen, exlaqa t-xmilil jun alu'mj mojqqa kyxmililjo txuk nchi el jililin tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx' a nya wenqa, b'e'x kyjel xjal nya b'a'n tu'njo lo, exlaqa nti' otaq tz'el tniky' ti'j, at til ti'j. ³Qa a'l jun s-ok tzyunte ttz'ilil jun xjal, a b'e'x aku kyij nya b'a'n tu'n, exsin qa yajtz s-el tniky' ti'j, at tpaj ti'j. ⁴Qa at jun xjal junpaqx nkub' tq'ma'n tyol, a nti' s-el tniky' ti'j qa wen mojqqa nya wen, a ti'jjo noqx naq'le xjal tu'n tkub' tq'ma'n, exsin qa yaj s-el tniky'ltz ti'j, at tpaj kyil'jjo lo. ⁵Qa at jun xjal xb'inchin il kyxoljo lo, il ti'j tu'n tjaz tq'o'n jun ttxu rit mojqqa jun ttxu chib mu'xqa te qMan Dios, te najsb'ilte' til otaq kub' tb'inchin. Ikytzin knajsetila tiljo tu'n pale. ⁷Qatzin qa nti' tpwaq xjal tu'n tlaq'et jun tman rit tu'n, ktzajil ti'n kab'e kunkun mojqqa kab'e palomj te qMan Dios, te najsb'ilte' til otaq kub' tb'inchin. Jun te' te najsb'il il, atzi'n juntl te jun oyaj tu'n tkub' patit. ⁸Kchi xel tq'o'n te pale tu'n t-xi tq'o'n pale te najsb'il il. Exsin kjawil tqutz'intz kyqul, me mina tz'el k'umpet kywi' jun majx. ⁹Ex k-okil twitxk'in ch'in chky'eljo oyaj te najsb'il il ti'j jun plaj tku'j patb'il oyaj, atzi'n txkyijb'in chiky' k'welix tyitz'o'n t-xe tqan patb'il oyaj. Atzin jun oyajjo lo te najsb'il il. ¹⁰Atzi'n juntl, k'wel patit te jun oyaj tze'nkuxjo n-oka. Ikytzin knajsetila iljo tu'n pale a xkub' tb'inchin xjal, ex knajsetiljo til. ¹¹Qatzin qa nti' tpwaq xjal tu'n tlaq'et kab'e kunkun tu'n mojqqa kab'e palomj, k'a' tza'j ti'n kyaje libr tuk'a niky'jin tb'anil arin te jun oyaj te najsb'il til. Me mi txi tq'o'n aseyt toj ex mi kub'

tq'o'n storak tib'aj, qu'n jun oyajjo lo te najsb'il il. ¹² B'e'xsin kxel ti'ntz te pale, ante pale kjawil ti'n jun jot ti'jjo oyaj te jun yek'b'ilte' jni' toyaj, exsin k'wel tpatintz tib'aj patb'il oyaj kyib'ajjo oyaj nchi kub' patit te qMan Dios. Qu'n jun oyajjo lo nkub' b'yet te najsb'il il. ¹³ Ikytzin kxel tq'o'ne pale oyaj tu'n tnajsit tiljo xjal xkub' tb'inchin kyi'jjo lo, b'e'xsin knajstitil tiltz. Atzi'n txkyijb'in oyaj kxe'l te' te pale, tze'nkuxjo n-oka jni' oyaj ti'j twutz awal.

Oyaj te t-xel jun nya b'a'n

(Lev. 6: 1-7; 7:1-6)

¹⁴ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ¹⁵ Qa a'l jun xjal ma ku'x jun tpaj exsin ma b'inchintz il ex nya ximintaq tu'n, tu'n mi xi tq'o'n oyaj nchi kub' xjansit te qMan Dios, ilx ti'j tun ttzaj ti'n jun tman rit a nti' tky'i tu'n t-txi tq'o'n te najsb'il til. Atzi'n twi' k-okil q'o'yit, ikyjo tze'nku' saq pwaq n-ajb'in toj ja xjan, qu'n jun oyajjo lo te najsb'il il. ¹⁶ Il ti'j k'wel tq'on xjal t-xeljo oyaj a xjansinqa te qMan Dios, ex kxel tq'o'n tjwe'yin majl tib'aj exsin ktzajil ti'ntz te pale. B'e'xsin knajstitil tiltz tu'n pale tuk'a' tman rit, a ktzajil ti'n te najsb'il il, ex b'e'x knajstitil til. ¹⁷ Qa at jun xjal ma b'inchin il tu'n ma kub' tb'inchin jun ti' mikyxiljo tzenku' ntq'ma'n tkawb'il qMan Dios, exla qa nti' ximin tu'n ikyjo, me at til ti'j ex ax kb'ajsilte tilil til. ¹⁸ B'e'xsin kxel ti'ntz jun tman rit a nti' tky'i te pale te najsb'il til, ex ax k-okil q'onte twi', ante pale kxel q'onte te najsb'il te' il xkub' tb'inchin xjal a nya b'isinxtaq tu'n, ex b'e'x knajstitil til. ¹⁹ Atzin jun oyajjo lo te t-xel il, qu'n b'e'x b'inchin xjal il twutz qMan Dios.

Oyaj tu'n t-xi tij sb'u'b'l

(Lev. 5: 14-19; 7:1-6)

6 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Qa a'l jun xb'inchin il twutz qMan Dios tu'n nkub' tsb'u'n jun t-xjalil ti'jjo jun ti' otaq kyij axxenin tk'atz, mojqa noq k-elil telq'inj mojqa noq k-elil ti'nj te t-xjalil, ³ mojqa xjaw tsk'o'nj jun ti' otaq kyij tz'aq exsin kub'tla tewintz, mojqa kub'tla tq'ma'nj jun tyol nya twutzx, ti'jjo noq ti' a naq'leqa xjal tu'n kyb'inchin il ti'j. ⁴ At til ti'jjo lo. Ex b'e'x kxel tmeltz'inl t-xeljo el telq'in mojqa t-xeljo el ti'n, mojqa t-xeljo kyij oqxenin tk'atz, mojqa t-xeljo xjaw tsk'o'n, ⁵ mojqa ajjo tyol otaq kub' tq'ma'n a nya twutzx, il ti'j kxel tmeltz'in t-xel te tajwil, ex kxel ttz'aqtzin tjwe'yin maj twi' tojjo q'ij ja' k'wel najsita til. ⁶ Tu'ntzin tnajsitjo til, ktzajil ti'n jun tman rit kyi'j trit, a nti' tky'i te oyaj te qMan Dios, exsin kxel tq'o'ntz te pale, mojqa ja'ku tzaj tlaq'o'nj jun kyinx twi'. ⁷ B'e'xsin k'wel tb'inchin pale' lo tu'n tkub' najsin tiljo xjal twutz qMan Dios, ex b'e'x knajsetil tiljo xjal noq ti' otaq kub' tb'inchin.

Aye' oyaj nchi kub' patit

(Lev. 1:1-17; 8: 18-21; 16: 24,)

⁸ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ⁹ Q'manxjiy jni' nuk'b'il lo te Aarón ex kye tk'wal kyi'jjo oyaj a chi k'wel patit: Atzi'n oyaj axtza kyjel q'o'yita tib'ajjo q'aq' nk'ant tib'aj patb'il oyaj, junku qnik'in ex ajxa qsqix, ex il ti'j tu'n mi kub' yupja q'aq' tib'aj patb'il oyaj. ¹⁰ Ante pale b'e'x k-okil tq'o'n t-xbalin b'inchin tuk'a q'in lino, exsi'n tkalsonsiy b'inchin tuk'a q'in lino te kutxb'ilte t-xmilil. Ajtzin tkub' b'ajjo oyaj tu'n q'aq', b'e'x kjawil ti'n jni' ttza'jil tokx tib'aj patb'il oyaj, exsin axtza k'wel tq'o'nitz ttxlaj patb'il oyaj. ¹¹ Tb'ajlinxi' ikyjo, k-elil ttx'ixpin t-xb'alin, ex k-okil tq'o'n juntl t-xb'alin, exsin k-elix ti'n tza'j toj jun lugar xjansin naqchaq tk'atz najb'il.

¹² Atzi'n q'aq' nk'ant tib'aj patb'il oyaj nti' tu'n tkub' yupj, qala' junjun qlixje kjawix tq'o'n pale si tib'aj. Kjawix tq'o'n oyaj nkub' patit tib'aj, ex k'wel tpati'n jni' tseb'iljo oyaj a te kymujb'il kyib' tib'aj patb'il oyaj. ¹³ Kukx kk'antiljo q'aq' tib'aj patb'il oyaj, nti' tu'n tkub' yupj.

Nuk'b'il ti'j oyaj ti'j twutz awal

(Lev. 2:1-16; 6: 19-23,)

¹⁴ Atzin kawb'iljo lo ti'j oyaj ti'j twutz awal: Aye tk'wal Aarón chi tzajil q'onte twutz qMan Dios tib'aj patb'il oyaj. ¹⁵ Jun kyxol ktzajel q'inte jun jot arin ti'jjo kywutz oyaj tuk'a aseyte, ex tkyaqiljo storak tkub' tib'aj oyaj, exsin k'wel tpatintz tib'aj patb'il oyaj te jun yek'b'ilte' jni' toyaj, a tb'anilx tk'ok'jil twutz qMan Dios. ¹⁶ A Aarón kyuk'ix tk'wal chi xel wante' tkyijb'en oyaj. Me nti' tx'amsb'ilte q'o'nx toj aj t-xi kywa'n toj jun lugar xjan twi' tpe'n ja te chma'b'l. ¹⁷ Nti' tu'n tjax kytzq'ajsin tuk'a tx'amsb'ilte. Qu'n o txi nq'o'n kywa ti'jjo oyaj nkub' patit nwutza, qu'n xjanxixjo lo tze'n oyaj nkub' patit te najsb'il il, ex te najsb'il kypaj xjal. ¹⁸ Kykyaqiljo tk'wal Aarón, a q'aaq, chi wa'l ti'j. Kyjeljo lo te jun ley te junmajx kye' tyajil chi ul itz'ja, ti'jjo oyaj nchi kub' patit twutz qMan Dios. Ex noq ti' jun k-okil aq'le ti'j, b'e'x kyjel te xjan.

Oyaj aj kyxjansit pale

(Lev. 2: 1-16; 6:14-18)

¹⁹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁰ Atzin oyajjo lo ktzajil tq'o'n Aarón kyuk'ix tk'wal twutz qMan Dios aj kyxjansit tuk'a aseyt aj kyok te pale: Kyaje libr tuk'a niky'jin^a tb'anil arin, tze'nkuxjo n-oka oyaj ti'j kywutz awal. Niky'jin ktzajil kyq'o'n qlixje, ex niky'jinljo ktzajil kyq'o'n qale te jun oyaj junjunmaj. ²¹ K'wel kyb'inchin oyaj lo tuk'a aseyt tzq'ajsin toj sarten. T'bjalxenxi' ikyjo, k'wel kypixi'n oyaj a kywutz awal exsin kxel kyq'o'ntz te jun oyaj k'ok'jix te qMan Dios. ²² Ikyx ktemb'ila' tu'n pale a kxjansitil tu'n tok te t-xel Aarón kyxol tk'wal. Kyjeljo tley qMan Dios lo te junmajx, ex tkyaqiljo oyaj k'wel patit. ²³ Ayetzi'n oyaj lo ti'j kywutz awal, a chi k'wel tb'inchin pale, il ti'j chi k'wel patit, ti'jjo oyaj anetzi'n nix jun kxel wa'nte.

Txqantl nuk'b'il kyi'j oyaj te najsb'il il

(Lev. 4:1-35; 5: 1-13; 8: 14-17; 16: 3-22)

²⁴ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁵ Q'manxa te Aarón ex kye tk'wal qa a leyjo lo kyi'jjo oyaj te najsb'il il: Tojjo lugar ja' nchi kub' xyeta oyaj nchi kub' patit, il ti'j k'wel xyetjo oyaj te najsb'il il twutz qMan Dios. Qu'n xjanxixjo lo. ²⁶ Atzi'n pale a k'wel patinte' oyaj te najsb'il il, a kxel wa'nte toj jun lugar xjan twi' tpe'n ja te chma'b'l. ²⁷ Noq alkya jun k-okil tzyunte tchib'jiljo oyaj lo, b'e'x k-okil te xjan. Qatzin qa ma tz'ok tx'itle chiky' ti'j t-xb'alin, b'e'x k'welix ttxjo'n t-xb'alin xyaj toj jun lugar xjan. ²⁸ Atzi'n k'wil b'inchinku tuk'a tx'otx' ja' ktzq'ajila, b'e'x k'wel pa'yit. Qatzin qa toj jun k'wil xtzq'aja, a b'inchinku tuk'a q'an kxb'il, b'e'x k-el jqet ex k-el txjet ti'j tuk'a a'. ²⁹ Tkyaqil ichin, a paleqa wen tu'n kcho'n ti'j, qu'n xjanxixjo lo. ³⁰ Me nti' tu'n t-xi cho'yitjo oyaj a o txi q'i'yit tchky'el toj ja te chma'b'l, tu'n tkub' najsit il tu'n toj ja xjan, qala' il tij tu'n tkub' patit toj q'aq'.

Nuk'b'il kyi'jjo oyaj te najsb'il kypaj xjal

(Lev. 5:14-19; 6: 1-7)

7 ¹ Atzin leyjo lo kyi'jjo oyaj tu'n tnajsit tpaj jun xjal, qu'n xjanxix. ² Atzi'n lugar ja' nchi kub' xyeta' oyaj a nchi kub'

^a6:20 Lv 6:20 dos kilos. Lit. una décima de efa.

patit, antza k'wel kyxyu'na' alu'mj te najsb'il tpaj xjal, exsin k-okil kywitxk'in tchky'el ti'jela patb'il oyaj. ³Tb'ajlinxi' ikyjo, kxel q'o'yitjo jni' tsebil, jni' tje, jni' seb tokila ti'j txqintxa, ⁴kyuk'ixjo kab'e tjux jni' seb tok kyi'jila, tuk'axjo seb tok ti'j tzkyilti'j, ex majxjo tok ti'j toj tk'u'j k-elil q'i'yit junx tuk'a' seb tok kyi'jila tjux. ⁵Ate pale k'wel patin te' jni' lo tib'aj patb'il oyaj, te jun oyaj nkub' patit te qMan Dios. Atzin jun oyajjo lo te najsb'il tpaj jun xjal. ⁶O'kqix pale kchi cho'l ti'j, ex antza kxel kycho'na toj jun lugar xjan, qu'n xjanxixjo lo. ⁷Ax leyjo k-okil ti'j oyaj te najsb'il il ex te najsb'il tpaj xjal. Atzi'n pale k'wel patin te' oyaj te najsb'il il, tex kyjela' oyaj. ⁸Ikyxjo pale a k'wel patinte' oyaj a kanin ti'n jun xjal tu'n tkub' patit, tex kyjela ttz'umiljo oyaj, a xi tq'o'n. ⁹Ex tkyaqiljo oyaj ti'j twutz awal a tzq'ajsin toj jornin, ex jni'xjo tzq'ajsin toj sarten mojqqa toj k'wil, texjo pale kyjela a kxel q'onte oyaj. ¹⁰Me tkyaqiljo oyaj xyuq'inku jun k'a aseyt mojqqa tzqij, k-ajb'el kye tkyaqil tk'wal Aarón, ex jun elninx kxel q'o'yita teyile junjun.

Nuk'b'il kyi'j oyaj te kymujb'il kyib'

(Lev. 3: 1-17; 5: 14-19; 6:1-7; 7:1-6)

¹¹Atzin leyjo lo kyi'jjo oyaj kxel kyq'o'n te qMan Dios te kymujb'il kyib'a:

¹²Qa ma tzaj kyq'o'n xjal jun oyaj te aq'b'il chjonte, ktzajil kyq'o'n pan xyuq'in tuk'a aseyt a nti' tx'amsb'il q'o'nx toj, jni' pan tx'i'l a nti' tx'amsb'ilte q'o'nx toj ex su'nk aseyt ti'j, ex jni' tx'i'l pan a b'inchin tuk'a tb'anil arin, ex xyuq'in tuk'a aseyt. ¹³Junx tuk'a' kyoyaj te aq'b'il chjonte mojqqa te kymujb'il kyib'j, ktzajil kyq'o'n pan a at tx'amsb'il q'o'nx toj. ¹⁴Kyi'j tkyaqiljo oyaj k-elil pa'yit jun tnej te qMan Dios, ex kxel q'o'yit te' pale a k'wel witxk'inte tchky'eljo oyaj k'wel patit te kymujb'il kyib'. ¹⁵Atzi'n tchib'jil oyaj a xi q'o'yit te aq'b'il chjonte mojqqa te kymujb'il kyib', b'e'x kxel cho'yitku tojxjo q'ij aj txi q'o'yit ex nti' ch'intl tu'n tkyij toj juntl q'ij. ¹⁶Me qa ma tzaj q'o'n jun oyaj tu'n ma japin b'aj twi' jun yol, mojqqa noq jun oyajxi saj anq'in toj tanmin jun xjal, b'e'x kxel cho'yitku tojxjo q'ij ja' kxel q'o'yita, atzi'n mi b'aj wen tu'n t-xi cho'yit toj juntl q'ij. ¹⁷Me atzi'n chib'j kyjel ten ti'jjo oyaj toj toxin q'ij, il ti'j tu'n tkub' patit toj q'aq'. ¹⁸Qatzin qa a'l jun kxel cho'nte' tchib'jiljo oyaj a nkub' patit te kymujb'il kyib' toj toxin q'ij, nlay kyij tziyit ex nti'l tokin tu'n otaq tzu'ljix, atzi'n xjal kxel cho'nte' chib'j ax kb'ajsilte tilil til. ¹⁹Atzi'n chib'j k-okil taq'le ti'j jun ti' a nya b'a'n ta'ye, nya wen tu'n t-xi cho'yit qala' noq k'wel patit toj q'aq'. Me atzi'n txqantl chib'j, wen tu'n t-xi cho'yit kyu'n xjal a b'a'n ite'ye. ²⁰Qa a'l jun nya b'a'n ta'ye exsin ma txi tcho'ntzjo chib'j a xkub' patit te kymulb'il kyib', a otaq txi q'o'n te qMan Dios, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il. ²¹Qa a'l jun xjal ma tz'ok tzyunte jun ti' a nya b'a'n ta'ye, exlaqa t-xmilil jun xjal mojqqa t-xmilil jun alu'mj, mojqqa noq alkje jun ti' tz'il ta'ye ex ma txi tcho'n chib'j a xkub' patit te kymulb'il kyib', exsin otaq txi q'o'yittz te qMan Dios, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il.

Nti' tu'n t-xi cho'yit chiky' ex seb

²²Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²³Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Nti' tu'n txi kycho'n tsebil tman wakx, tsebil tman rit ex tsebil ttxu chib. ²⁴Atzi'n tsebil jun alu'mj a noq xkyim tib'l xtib', exsi'n xkub' b'yo'nj kyu'n toj k'ul txuk, wen tu'n tajb'en te noq ti', me nya tu'n t-xi kycho'n. ²⁵Qa a'l jun xi cho'nte tsebiljo alum'j a nxi q'o'yit te qMan Dios tu'n tkub' patit te jun oyaj, atzi'n xjal kxel cho'nte, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il. ²⁶Ex ja'chaqx tu'mil chi najalitza, nti' tu'n txi kycho'n chiky' nixpe a' tchky'el pich' ex tchky'el juntl txuk. ²⁷Atzi'n

xjal kxel cho'nte tchky'el noq alkje txuk, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il.

Kywa pale

²⁸Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁹Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Qa a'l jun ktzajil q'onte jun toyaj te tmujb'il tib' tuk'a qMan Dios, kxel ti'n oyaj te tmujb'il tib' twutz qMan Dios. ³⁰Tuk'ix tq'ob' ktzajil tq'ona' oyaj a k'wel patit twutz qMan Dios. Kxel tq'o'n tsebil tuk'ixjo ttzi tk'u'j, ante' ttzi tk'u'j kjawil tyekin te jun oyaj twutz qMan Dios. ³¹Ate pale k'wel patinte' seb tib'aj patb'il oyaj, me atzi'n ttzi tk'u'j alu'mj kxel q'o'yit te Aarón kyuk'ix tk'wal. ³²Kye pale kxel tq'o'nejy tkux oyaj tok toj tmanq'ob, a kxel q'o'yit te kymujb'il kyib'. ³³Atzi'n tkux oyaj a tok toj tmanq'ob', te' pale kxe'la a kxel q'onte' tchky'el ex tsebil oyaj te kymujb'il kyib'. ³⁴Kyi'jjo oyaj nchi kub' patit te kymujb'il kyib' aj Israel, ma tz'el npa'nji'y ttzi tk'u'j a njaw yekit, exsi'n tkux a klo'nkj te oyaj, ma chex nq'o'n te Aarón, a pale ex kye tk'wal. Atzi'n lo kyjel te jun ley te junmajx kye aj Israel. ³⁵Kyi'jjo oyaj nchi kub' patit twutz qMan Dios, atzin kxel q'o'yitjo te tchi' Aarón kyuk'ix tk'wal, atxixjo tej kykub' xjansit tu'n kyok te pale te qMan Dios. ³⁶Tojjo q'ij tej kyxjansit pale, b'e'x tq'ma Qman Dios kye aj Israel tu'n t-xi kyq'o'n anetzi'n kye. Jun leyjo lo te junmajx kye jni' kyyajil chi ul anq'in. ³⁷Atzin nuk'b'iljo lo kyi'jjo oyaj nchi kub' patit, kyijjo oyaj ti'j twutz awal, kyijjo oyaj nchi kub' patit te najsb'il il, kyi'jjo oyaj nchi kub' patit te najsb'il kypaj xjal, kyi'jjo oyaj nchi kub' patit te xjansb'il, ex kyi'jjo oyaj nchi kub' patit te kymujb'il kyib', ³⁸aye' i tzaj tq'o'n qMan Dios te Moisés twi' wutz Sinaí, tojjo q'ij tej ttzaj tq'ma'n tu'n t-xi kyq'o'n aj Israel kyoyaj te qMan Dios toj tzqij tx'otx' te Sanaí.

Tej t-xjansit Aarón kyuk'ix tk'wal.

(Ex 29:1-37)

8¹Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²Q'intza Aarón kyuk'ix tk'wal, jni' kyxb'alin xjanqa, jni' aseyt te xjansb'il, jun tman wakx tu'n tkub' patit te najsb'il il, kab'e tman rit, exsi'n chi'l ja' ite'ku'xa pan a nti' tx'amsb'il q'o'nx kyoy. ³Exsin k'a' tz'ok tchmo'njiy jni' aj Israel ttzi tpel ja te chma'b'l. ⁴B'e'xsin kub' tb'inchin Moisés tzenkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios te. Ex b'e'x ok kychmo'n aj Israel kyib' ttzi tjpel ja te chma'b'l. ⁵Xi tq'ma'n Moisés kye aj Israel kyjalu'n: Tkyaqiljo lo ma tzaj q'ma'n qMan Dios tu'n tkub' b'inchit. ⁶B'e'xsin xi tq'ma'n Moisés te Aarón kyuk'ix tk'wal tu'n kytzaj laq'e tk'atz, ex el ttxjo'n kyi'j tuk'a a'. ⁷Tb'ajlenxi' ikyjo, ok tq'o'n Moisés xjo'w ti'j Aarón ex ok tk'lo'n tuk'a tk'alb'il, ex ti'jxe' lo ok tq'o'n jun b'u'x, tib'ajjo b'u'x lo jax tq'o'n efod exsin ok tjtz'o'ntz tuk'ixjo tk'alb'il efod. ⁸Tb'ajlinxi' lo, ok tq'o'n pectoral ex i kux tq'o'n ab'j Urim ex Tumim toj. ⁹Ex jax tk'lo'n mitra toj twi', ex tib'ajjo mitra jax tq'o'n jun pi'x q'an pwaq twutztajtz tib'aj twi' Aarón, a nyek'inte' xjansb'il, tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ¹⁰Tb'ajlenxi' ikyjo, tzaj ti'n Moisésjo aseyt te xjansb'il, exsin jax tq'o'ntz tib'aj tja Dios ex kyib'ajjo jni' noq ti'chaqku ite'kxtaq toj, ex i kub' txjansin. ¹¹Wuq maj xi twitxk'i'n asey tib'aj patb'il oyaj, ex jax tq'o'n tib'ajjo jni' nchi ajb'in tuk'a ex tib'ajjo tk'wel a' tuk'ix tq'uqil, tu'ntzin kyxjansit. ¹²Te' ikyjo, jax tq'o'n Moisés aseyt te xjansb'il tib'aj twi' Aarón, tu'ntzin txjansit. ¹³Tej tb'antjo ikyjo, xi tq'ma'n Moisés kye tk'wal Aarón tu'n kyxi laq'e tk'atz, exsin ok tq'o'n xjo'w kyi'j ex ok tk'lo'n kyk'u'j kyuk'a k'alb'il, exsin jax tq'o'n mitra toj kywi' tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ¹⁴Te' ikyjo, b'e'x tzaj ti'n Moisésjo tman wakx a nkub' patit te najsb'il il. Ante Aarón kyuk'ix tk'wal kub'

kyq'o'n kyq'ob' tib'aj twi' tman wakx. ¹⁵ Tb'ajlenxi' ikyjo, b'e'x kub' t-xyu'n Moisés, ex tzaj ti'n ch'in chiky' tuk'a twi' tq'ob' ex ok tsu'n kyil' tkach patb'il oyaj ex ti'jela tu'ntzin t-xjansit. Atzi'n t-xkyijb'in chiky' kux tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj, ex ikytzin kub' t-xjansina' te najsb'il il. ¹⁶ Ex el ti'n Moisésjo jni' seb tokila ti'j txqintxa jni' toktaq ti'j toj tk'uj, ex jniqa' kab'e tjux tuk'ix tsebil, exsin kub' tpatintz tkyaqil tib'aj patb'il oyaj. ¹⁷ Me atzi'n t-xkyijb'in tman wakx, tuk'ixjo ttz'umil ex ttxa, b'e'x i kub' tpatin naqchaq tk'atz najb'il, tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ¹⁸ Tb'ajlenxi' ikyjo, xi tq'ma'n Moisés tu'n ttzaj q'in jun tman rit tu'n tkub' patit te oyaj. Ante Aarón kyuk'ix tk'wal kub' kyq'o'n kyq'ob' tib'aj twi' tman rit. ¹⁹ B'e'xsin kub' t-xyu'n Moisésjo tman rit, ex ok twitxk'in tchky'el ti'j patb'il oyaj, ex ti'jela tk'u'l'j patb'il oyaj. ²⁰ Kub' tqitin Moisésjo tchib'jil tman rit toj tx'najin, ex ok tpatin twi' toj q'aq' jni' tchib'jil a tx'najin exsin tsebil. ²¹ Tej tb'aj ttxjo'n Moisésjo jni' xqintxa kyuk'ixjo tkux tuk'a a', b'e'x kub' tpatin Moisésjo tman rit tib'aj patb'il oyaj te jun oyaj k'ok'jxix, a nchi kub' patin twutz qMan Dios, tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ²² Tb'ajlenxi' ikyjo, xi tq'ma'n Moisés tu'n tzaj q'i'yitjo juntl tman rit a nkub' patit te xjansb'il. Ante Aarón kyuk'ix tk'wal kub' kyq'o'n kyq'ob' tib'aj twi' tman rit, ²³ ex b'e'x kub' t-xyu'n Moisés. B'e'xsin tzaj ti'n ch'in tchky'el exsin ok tsu'ntz ti'j tje t-xkyin Aarón a tok toj tmanq'ob, ex ti'jjo twi' tq'ob' lawin a tok toj tmanq'ob', ex ti'jjo twi' tqan lawin a tok toj tmanq'ob'. ²⁴ Ex xi tq'ma'n Moisés kye tk'wal Aarón tu'n kytzaj laq'e tk'atz, ex ok tsu'n ch'in chiky' ti'j tje kyxkyin a tok toj kymanq'ob', ex kyil'jjo twi' kyq'ob' lawin a tok toj kymanq'ob', ex kyil'jjo twi' kyqan lawin a tok toj kymanq'ob', exsin kub' twitxk'intzjo chiky' tib'aj patb'il oyaj ex ti'jila. ²⁵ Ti'jbenxi' ikyjo, tzaj ti'n Moisésjo seb tuk'ixjo tje, jni' seb tok ti'jela txqintxa, jni' tok ti'jila toj tk'u'l', jniqa' kab'e tjux tuk'ix tsebil, exsin tkux tok toj tmanq'ob. ²⁶ Tojjo chi'l ja' ite'kuxa pan a nti' tx'amsb'il q'o'nx kyoj, a tkub'taq twutz qMan Dios, jatz ti'n Moisés jun pan a nti' tx'amsb'il q'o'nx toj, ex jatz ti'n juntl pan a xyuq'inku tuk'a aseyt, ex jun tx'i'l pan, ex i kub' tq'o'n junx tuk'a' seb ex tkux tman rit a tok toj tmanq'ob'. ²⁷ Tkyaqiljo lo kub' tq'o'n kyoj tq'ob' Aarón ex toj kyq'ob' tk'wal, exsin i jaw tyekintz tkyaqiljo lo te jun oyaj njaw yekit twutz qMan Dios. ²⁸ Tb'ajlenxi' ikyjo, tzaj ttzyu'n majl Moisésjo jni' lo kye, exsin i kub' tpatintz tib'aj patb'il oyaj junx kyuk'a' oyaj nchi kub' patit. Ayetzin oyajjo lo te xjansb'il a k'ok'jxix nkub' patit twutz qMan Dios. ²⁹ Tb'ajlenxi' ikyjo, tzaj ti'n Moisésjo tzi tk'u'l', exsin jaw tyekintz te jun oyaj njaw yekit twutz qMan Dios. Ante Moisésjo tchi' kyij ti'jjo tman rit te xjansb'il, tze'nkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ³⁰ Te' ikyjo, tzaj ti'n Moisés ch'in aseyt te xjansb'il ex ch'in chiky' ti'jjo tkub'taq tib'aj patb'il oyaj, exsin i xi twitxk'intz tib'aj Aarón ex kyib'aj tk'wal, junx kyuk'a kyxb'alin. Ikytzin xjansita Aarón exqatzi'n tk'wal tu'n Moisés, junx kyuk'a kyxb'alin. ³¹ Tb'ajlenxi' ikyjo, xi tq'ma'n Moisés te Aarón ex kye tk'wal kyjalu'n: Kytzq'ajsinkuxji'y chib'j tzi ja te chma'b'l, exsin kycho'nxa antza tuk'a' pan te xjansb'il a tku'x toj chi'l, tze'nkuxjo xi nq'ma'n kye'y kyjalu'n: Ate Aarón kxel wa'nte' wab'j lo kyuk'ix tk'wal. ³² Atzi'n t-xkyijb'in chib'j ex pan, il ti'j k'wel kypati'n toj q'aq'. ³³ A'l'ixjo wuq q'ij nti' tu'n kyetzat tzi ja te chma'b'l, tzmaxe kchi elitz kyeji'y ajxi kyjapin b'ajjo q'ij tu'n kyxjansita, qu'n wuq q'ij kxel ti'n tu'n kyxjansita. ³⁴ A qMan Dios o tzaj q'mante' lo, tzenku' xkub' b'inchit ja'lin tu'n tkub' najsit kyila. ³⁵ Antza kchi temb'ili'y wuq q'ij ex wuq qniky'in tzi ja te chma'b'l, ex kyniminkujil'y jni' o tzaj tq'ma'n qMan Dios tu'ntzin mi chi kyimi'y, qu'n atzin

o tzaj tq'ma'n qMan Diosjo we'y. ³⁶ Kub'tzin kyb'inchin Aarón kyuk'ix tk'wal tkyaqiljo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés.

Tej t-xi xkye toklen Aarón te pale.

9 ¹ Tojtzin twajxaqin q'ij i ok tchmo'n Moisés Aarón kyuk'exjo tk'wal, exqatzi'n tij xjal kyxol aj Israel, ² exsin xi tq'ma'ntz te Aarón kyjalu'n: Q'intza jun tman wakx a nti' tky'i te najsb'il il, ex jun tman rit a nti' tky'i tu'n tkub' patit te jun oyaj, tu'ntzin kyxi q'o'yit te qMan Dios. ³ Ex k'a' txi tq'ma'n kye aj Israel kyjalu'n: Kyi'ntza jun tman chib te najsb'il il, ex jun tman wakx tuk'ix jun tman rit, a te jun ab'q'eqa, a nti' kyky'i, tu'ntzin kykub' patit te jun oyaj. ⁴ Ex k'a' tzaj kyil' jun tman wakx ex jun tman rit, tu'ntzin kykub' patit te jun oyaj twutz qMan Dios te kymujb'il kyib'a. Ex k'a' tzaj kyil' jun oyaj ti'j twutz awal xyuq'inku tuk'a aseyt, q'un k'wel tyek'in te qMan Dios tib' kywutza ja'lin. ⁵ Xitzin kyil' aj Israel tkyaqiljo xi tq'ma'n Moisés kye twutz ja te chma'b'l. Kykyaqil xjal i kanin laq'e antza ex i kub' we' twutz qMan Dios. ⁶ B'e'xsin xi tq'ma'n Moisés kye kyajlu'n: Atzin ma tzaj tq'ma'n qMan Diosjo lo kye'y tu'n tkub' kyb'inchin, tu'ntzin tkub' tyek'in qMan Dios tqoptz'ajil kywutza. ⁷ Ex xi tq'ma'n Moisés te Aarón kyjalu'n: Laq'etza tk'atz patb'il oyaj ex patinku toyaja te najsb'il il, exsin toyaja nkub' patit tu'n tkub' najsit tila ex kyil' aj Israel. Ex q'onxjiy kyoyaj aj Israel te najsb'il kyil, tze'nkuxjo o tzaj tq'ma'n qMan Dios. ⁸ B'e'xsin tzaj laq'e Aarón tk'atz patb'il oyaj, ex kub' t-xyu'n tman wakx tu'n tkub' patit te najsb'il til. ⁹ Ayetzi'n tk'wal Aarón tzaj kyil' chiky' tk'atz, ex kux tq'o'n twi' tq'ob' toj, exsin ok tsu'ntz kyil'j tkach patb'il oyaj, atzi'n t-xkyijb'in chiky' b'e'x kux tq'o'n t-xe tqan patb'il oyaj. ¹⁰ Tb'ajlenxi' ikyjo, kub' tpatin Aarón jni' seb tib'aj patb'il oyaj kyuk'ixjo tjux, exsin seb tok ti'jila toj tk'u'l' alu'mj a kub' patit te najsb'il il, tze'nkuxjo tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ¹¹ Me atzi'n jni' tchib'jil ex ttz'umil, i kub' tpatin toj q'aq' naqchaq tk'atz najb'il. ¹² Ex majxjo alu'mj kub' t-xyu'n Aarón a nkub' patit te oyaj, ex aye' tk'wal i kanin q'inte chiky' te, exsin ok twitxk'intz ti'jela patb'il oyaj. ¹³ Tb'ajlenxi' ikyjo, kanin kyil' tchib'jil alu'mj a nkub' patit te jun oyaj toj tx'najin junx tuk'a' twi', exsin kub' tpatintz tkyaqil tib'aj patb'il oyaj. ¹⁴ Tej otaqxi b'aj ttxjo'n jni' txqintxa exqatzi'n tkux, b'e'x i kub' tpatin tib'aj patb'il oyaj junx tuk'a' oyaj nkub' patit. ¹⁵ Ex majxjo kyoyaj aj Israel xi tq'o'n Aarón. Tzaj ti'n tman chib tu'n tkub' patit te najsb'il kyil xjal, ex kub' t-xyu'n, exsin kub' tpatintz te najsb'il il, tze'nkux oka' tnejil oyaj tu'n. ¹⁶ Xitzin tq'o'n oyaj a nkub' patit, ex kub' b'inchin tze'nkux b'antlin ti'j. ¹⁷ Ex ikyx oka' oyaj tu'n ti'j twutz awal. Tzaj ti'n jun jot arin, exsin kub' tpatintz tib'aj patb'il oyaj, tib'ajxiljo oyaj nkub' patit qlixje. ¹⁸ Ex kub' t-xyu'n Aarón tman wakx ex tman rit te oyaj te kymujb'il kyib'. Aye tk'wal i xi laq'b'inte chiky' tk'atz, ex anlitz ok witxk'inte ti'jela patb'il oyaj. ¹⁹ Majxjo tsebil tman wakx ex tsebil tman rit xi kyil', jni' tje, jni' seb tok kyil'j txqintxa, kyil'j tjux, jni' seb tok ti'j toj tk'u'l', ²⁰ exsin kub' kyq'o'ntzjo jni' seb kyib'ajjo tzi tk'u'l'. B'e'xsin kub' tpatintzjo jni' seb tib'aj patb'il oyaj. ²¹ Me ayetzi'n tzi tk'u'l' alu'mj, junx tuk'a' tkux a tok toj tmanq'ob', b'e'x i jaw tyekin Aarón twutz qMan Dios, tzenkuxjo otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés. ²² Ijaw ti'n Aarón tq'ob' kyib'aj aj Israel, ex i kub' tk'iwliln. Tej tb'aj tpatin Aarón oyaj te najsb'il il, jni' oyaj nchi kub' patit, jni' oyaj nchi kub' patit te kymujb'il kyib', ex b'e'x el laq'e ti'j patb'il oyaj. ²³ Tb'ajlenxi' ikyjo, b'e'x okx Moisés tuk'a Aarón toj ja te chma'b'l. Atzaj tej kyetz, b'e'x kub' kyky'iwliln tnam, ex b'e'x kub' tyek'in qMan Dios tqoptz'ajil kywutz aj Israel, ²⁴ ex b'e'x etz juliln q'aq' twutz qMan Dios,

ex kub' patjo oyaj tuk'ixjo tseb'il tkub'taq tib'aj patb'il oyaj. Atzaj tej kylonte aj Israeljo lo, b'e'x i ok ten nimsil tb'il ex kub' kymutxb'in kywi' tzmaz twutz tx'otx'.

Ajo til Nadab ex Abiú

10¹ Tk'walqa te Aarón Nadab ex Abiú, teyilix te junjun jaw ti'n jun tk'wel q'aq' ex kux kyq'o'n txol q'aq' toj tuk'ix storak, exsin kub' kypatintz juntl q'aq' twutz qMan Dios, a nti' xi q'ma'n kye tu'n tkub' kyb'inchin. ² B'e'xsin etz julk'aj q'aq'tz kyil'j twutz qMan Dios tu'n kytz'e'y, ex b'e'x i kyim twutz qMan Dios. ³ Xitzin tq'ma'n Moisés te Aarón kyjalu'n: Atzin attaqjo toj ttab'l qMan Dios tej tq'ma kyjalu'n:

Waja tu'n nkub' nimi'n kyu'n pale,
ex tu'n tjaw nimsin nb'il'y tu'n tkyaqil xjal.

Te' ikyjo, nti'l tq'ma Aarón.

⁴ Tb'ajlenxi' ikyjo, i tzaj tq'olb'in Moisés Misael tuk'a Elzafán, aye' tk'wal Uziel, a ttiy Aarón, exsin xi tq'ma'ntz kye kyjalu'n: Chi laq'etza, ex kyin'qemixji'y kyermana tojjo ja xjan naqchaq tk'atz najbil. ⁵ B'e'xsin i xi laq'etz kyk'atz kyimnin ex i etz kyil'n toj kyxjo'w tu'n kyex naqchaq tk'atz najb'il, tzenku' xi tq'ma'n Moisés kye. ⁶ Xitzin tq'ma'n Moisés te Aarón, te Eleazar ex te Itamar, aye' tk'wal Aarón kyjalu'n: Mi txi kychitpin ttzmal kywi'y ex mi kub' kyalaqin kyxb'ali'n te techil b'is, tu'ntzin mi chi kyimi'y ex tu'ntzin mi tzaja tq'oj qMan Dios tib'aj tkyaqil xjal. Me ayetzi'n kyermana a tyajil Israel, kchi b'isil kye' tu'njo q'aq' s-etz julin tu'n qMan Dios. ⁷ Ex mi chi el laq'e'y ttzi' ja te chma'b'l tu'ntzin mi chi kyimi'y, qu'n o chi xjansita tu'n t-aseyt qMan Dios. B'e'xsin kub' kyb'inchintz tzenku' xi tq'ma'n Moisés kye.

Nuk'b'il ti'j kyten pale

⁸ Xitzin tq'ma'n qMan Dios te Aarón kyjalu'n: ⁹ Ay exqatzin tk'wala, nti' tu'n t-xi kyk'wa'nji'y vin ex q'e'n aj kyokxa toj ja te chma'b'l tu'ntzin mi chi kyimi'y. Atzin nuk'b'iljo kyjel te kye'y ex te kye' kyk'wala chi ul itz'ja, ¹⁰ tu'ntzin tel kyniky'a ti'l alkye xjan ex alkye nya xjan, alkye tz'il ex alkye saq. ¹¹ Exsin k'a' txi kyxnaq'tzinji'y jni' nuk'b'il kye aj Israel, a xi tq'o'n qMan Dios te Moisés. ¹² Xi tq'ma'n Moisés te Aarón, te Eleazar ex te Itamar, aye' tk'wal Aarón i kyij anq'in kyjalu'n: Kyi'nxi'j'y t-xkyjib'in oyaj ti'l twutz awal, ti'jjo xkub' patit twutz qMan Dios, exsin kywa'nxtza twutz patb'il oyaj, me mi txi kyq'o'n tx'amsb'il toj, qu'n xjan te' lo. ¹³ Antza kxel kywani'y toj jun lugar xjan, tu'n o txi q'o'yitjo oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios te kye'y, ex te kye' kyyajila chi ul itz'ja. Qu'n atzin o tzaj q'ma'n we'y. ¹⁴ Ex majxjo t-xuk' a njaw yekit, kxel tcho'n kyuk'a tq'ay ex kyuk'a ttxin toj jun lugar xjansinku, exsi'n tkux a njaw k'u'yit, qu'n tekyejij lo kyuk'a tk'wala, aye' nchi tzaj kyq'o'n aj Israel te kymujb'il kyib'. ¹⁵ Junx ktzajil q'i'yitjo tseb'il oyaj a k'wel patit, tuk'ixjo tkux a kxel q'o'yit, exsi'n t-xuk' a kjawil yekit te jun oyaj twutz qMan Dios. Atzin k-ajb'iljo te tey te junmajx ex te kye tk'wala, tzenkuxjo o tzaj tq'ma'n qMan Dios. ¹⁶ Jawtzin qanlaj Moisés ti'jjo tman chib a tu'n t-xi q'o'yit te najsb'il il, me atzaj tej tb'inte, otaq kub' patin. Tu'n ikyjo, b'e'x tzaj tq'oj ti'l Eleazar ex ti'l Itamar, aye kab'e tk'wal Aarón i kyij anq'in, ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n:

¹⁷ —¿Tiqu'n mi xi kycho'nji'y oyaj a nxi q'o'yit te najsb'il il toj jun lugar xjan? Qu'n xjanxixjo lo, ex o tzaj tq'o'n kye'y tu'n tel ti'n jni' kyil xjal ex tu'n tnaj kyil twutz qMan Dios. ¹⁸ Tu'n mi xi kyin'ji'y chiky' toj ja xjan, qu'n iltaq ti'l tu'n t-xi kycho'nji'y oyaj toj jun lugar xjan, tze'nkuxjo xi nq'ma'n kye'y. ¹⁹ Ante Aarón xi ttzaq'b'in te Moisés kyjalu'n:

—B'intza, te' q'ij ja'lin ma txi kyq'o'n xjal kyoyaj te chojb'il kyil, exsi'n tu'n tkub' patit twutz qMan Dios, ex ma tziky'xjo jni' lo wi'ja. Noqit ma txi ncho'nji'y oyaj te najsb'il il, ¿ma'petla tzalaj qMan Dios ti'jjo lo? ²⁰ Tej tb'inte Moisésjo lo, wen ela' toj twutz.

Ley kyil'jjo txuk wenqa exqatzi'n nya wenqa

(Dt 14:3-21)

11¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés ex te Aarón, ex xi tq'ma'n kye kyjalu'n: ² Kyq'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Ayetzin txukjo lo chi xel kycho'n kyxol kykyaqiljo txuk ite' twutz tx'otx'. ³ Kyxoljo jni' txuk, chi xel kycho'nji'y ja'chqa kyxky'aq, aye' b'a'n chi kok'sin kywa. ⁴ Me ante' kyxoljo b'a'n chi kok'sin kywa a nya ja'chqa kyxk'aq, mi chex kycho'nkyejij'y, tzenqeku': Kamey, b'a'n te' kok'sin twa me nya ja'chqa t-xky'aq, kyq'onka te nya wen. ⁵ Ikyxjo xiky, exla qa b'a'n kok'sin twa me nya' ja'chqa txyk'aq, kyq'onka te nya wen. ⁶ Ikyxjo toj k'ul xiky, exla qa b'a'n kok'sin twa me nya ja'chqa txyk'aq, kyq'onka te nya wen. ⁷ Ikyxjo kuch, tu'n ja'chqa t-xky'aq me mib'en kok'sin twa, kyq'onka te nya wen. ⁸ Mi' txi kycho'nji'y kychib'jiljo txuk anatzi'n, ex mi tz'ok kytzyu'n kyxmilil qa otaq chi kyim, kyq'onqeka te nya wen. ⁹ Kyxol kykyaqiljo txuk a najleqa toj nim a', kykyaqiljo at kyxiky' exqatzi'n at kypwaq a ite'kux toj nim a', mojqa toj ttxuyil a', wen tu'n t-xi kycho'n. ¹⁰ Me ayetzi'n a nti' kyxiky' ex nti' kypwaq, kchi elil kyiky'i'n, exla qa ite' toj nim a' mojqa toj ttxuyil a', kyxoljo nchi yekj tojila a'. ¹¹ Il ti'j tu'n tel kyiky'i'n, mi txi kycho'n kychib'jil, ex mi tz'ok kytzyu'n kyxmilil qa noq kyimniqil. ¹² K-elil kyiky'inji'y tkyaqiljo txuk toj a', a nti' kyxiky' ex nti' kypwaq. ¹³ Ex kyxoljo txuk at kyxiky', kchi elil kyiky'i'n ex mi chex kycho'n, tze'nqeku': T'iw, kxul b'aq tb'i, t'iw azor tb'i, ¹⁴ tkyaqil wiq milano, tkyaqil wiq halcon, ¹⁵ tkyaqil wiq joj, ¹⁶ avestruz, xitx', gaviota, ex tkyaqil wiq q'a'njin, ¹⁷ jni' tikru, somormujo, gars ibis tb'i, ¹⁸ calamón, pelícano, k'utz, ¹⁹ jni' cigüeña, tkyaqil wiq gars, jni' abubilla ex sotz'. ²⁰ K-elil kyiky'inji'y tkyaqil netz' txuk a at kyxiky', ex nchi b'et tuk'a kyaje kyqan. ²¹ Me ayetzi'n tkyaqil netz' txuk a nchi b'et tuk'a kyaje kyqan, a mujleqa kykux tuk'a kyqan tu'n kyt'ikypaja twutz tx'otx', wen tu'n t-xi kycho'n. ²² Kyxoljo lo, b'a'n tu'n t-xi kycho'nji'y jni' txanin nmaqqa exqatzi'n netz'qa, ex tkyaqil ttxil. ²³ Alchaqxkye juntl wiq ttxuktz a at kyxiky', exqa at kyaje kyqan, kchi elil kyiky'i'n. ²⁴ Ex ja'ku chi kyija nya b'a'n kyu'n jni' lo, alkye jun k-okil tzyunte kyxmililjo txuk lo a noq kyimninjel, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁵ Noq alkye jun kjawil q'inte t-xmilil jun kyimnin txuk kyil'jo lo, il ti'j tu'n tel ttxjo'n t-xb'alin, ex b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁶ K-okil kyq'o'nji'y tkyaqil txuk te nya wen, a nya ja'chqa kyxky'aq ex mib'in chi kok'sin kywa, ex alkye jun k-okil tzyunkye, b'e'x kyjel nya b'a'n. ²⁷ Kyxoljo txuk a kyaja kyqan, a'lixjo nkub' kyalil tib'aj kyxky'aq kchi okil kyq'o'n te nya wen, tkyaqiljo k-okil tzyunte kyxmililjo txuk lo, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁸ Ex alkye kjawil q'inte kyxmililjo kyimnin txuk lo, il ti'j tu'n tel ttxjo'n t-xb'alin, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. Chi okil kyq'o'nji'y txuk lo te nya wen. ²⁹ Ex chi okil kyq'o'nji'y jni' txuk te nya wen, aye' jun jumtz'inqix tu'n kyb'et twutz tx'otx', tzenqeku': saqb'in, ich', jni' wiq xmatx, ³⁰ xmatx, cocodrilo, lagart, iguana, ex camaleón. ³¹ Chi okil kyq'o'nji'y txuk lo te nya wen kyxoljo nchi el jililin tuk'a kyk'u'j, ex alkye jun k-okil tzyunte kyxmilil ajqa otaq chi kyim, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ³² Ex ikyxjo jni' ti'chaqku b'e'x kyjel tz'il qa ma kub' lank'aj t-xmilil jun kyimnin txuk tib'aj, tze'nku' tib'aj jun tze, jun b'u'x,

jun tz'u'n, jun sak, exqa noq ti' juntl a n-ajb'in toj aq'untl. B'e'x kyjel nya wen a'lixjo aj qok yupj, exsin k'welix q'o'yit toj a' tu'ntzin tkyijtz saq. ³³Qa ma kux tz'aq t-xmilil jun kyimnin txuk toj jun tx'otx' k'wil, b'e'x kyjel te nya wen tuk'axjo jni' tku'x toj, ex atzi'n k'wil lo k'wel pa'yit. ³⁴Tkyaqiljo wab'j a k'wel tz'aq ch'in a' tib'aj ti'jjo k-elitz qojla tojjo tx'otx' k'wil, b'e'x kyjel nya wen, ex tkyaqiljo k'wab'j tku'x tojjo tx'otx' k'wil b'e'x kyjel te nya wen. ³⁵Tkyaqiljo jni' ti'chaqku a k'wel tz'aq t-xmilil jun kyimnin txuk tib'aj, b'e'x kyjel te nya wen, qa tib'aj jun jorne, mojqa tib'aj jun tkub'il q'aq', il ti'j tu'n tkub' xitit, tu'n b'e'x kyjel te nya wen. ³⁶Qatzin qa ja' njazta anq'ina a' ma txi tz'aaqa t-xmilil jun kyimnin txuk, exlaqa toj jun xoch, wen kchi kyjele kye', me ante' xjal k-okil tzyunte' t-xmililjo kyimnin txuk, b'e'x kyjel te nya b'a'n. ³⁷Qatzin ma kub' tz'aq t-xmilil jun kyimnin txuk tib'ajjo ijaj k'welix awet, nla kyij te' nya wen. ³⁸Me qatzin qa otaq kub' ak'sit ijaj, exsin qa ma kub' tz'aq t-xmilil jun kyimnin txuktz tib'aj, b'e'x k-okil kyq'o'n te nya wen. ³⁹Qatzin ma kyimjo txuk a b'antlin ti'j tu'n t-xi cho'yit, atzi'n k-okil tzyunte' t-xmilil, b'e'x kyjel te nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ⁴⁰Alkye jun kxel cho'nte tchib'jil jun kyimnin txuk, il ti'j k'wel ttxjo'n t-xb'alin ex b'e'x kyjel te nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj, ikyxjo k-elitz q'inte t-xmililjo kyimnin txuk, il ti'j k'wel ttxjo'n t-xb'alin, ex b'e'x kyjel te nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ⁴¹Kykyaqiljo txuk a nchi el b'et tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx', chi elil kyiky'i'n ex nti' tu'n t-xi kycho'n. ⁴²Nix jun txuk tu'n t-xi kycho'n kyij'jo nchi b'et tuk'a kyk'u'j, jniqa' nchi b'et tuk'a kyaja kyqan, tuka txqan kyqan, mojqa aye' nchi el jililin tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx', qu'n te iky'b'ilqexix. ⁴³Mi' kub' kyyajin kyib'a kyuk'a' jni' txuk nchi b'et tuk'a kyk'u'j, tu'ntzin mi chi kyijiy te nya b'a'n, qu'n nya wenqa' txuk lo. ⁴⁴Ayi'n we' qMan Dios, a kyDiosa. Tu'mpetzi'n il ti'j tu'n kyoka te saq ex te xjan, qu'n xjanqin we'. Tu'ntzintzjo mi tz'ok kyyajin kyib'a kyuk'a' jni' txuk' nchi el jililin tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx'. ⁴⁵Ayinjy Dios Manb'aj a etz q'inkyey toj tx'otx' te Egipto, tu'n woka te kyDiosa. Tu'mpetzi'n il ti'j tu'n kyoka te xjan, qu'n xjanqin we'. ⁴⁶Ayetzin leyjo lo kyij'jo jni' txuk, kyij'jo txuk at kyxiky', ti'j tkyaqiljo txuk nchi yekjkux toj a', ex kyij'jo nchi el jililin tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx', ⁴⁷tu'ntzin tel kyniky'a alkye wen ex alkye nya wen, ex alkye txuk wen tu'n t-xi kycho'n, ex alkye txuk nya wen tu'n t-xi kycho'n.

Tze'ntzin tu'n tsaqsinte tib' jun qya aj titz'ja tal

12 ¹Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Aj tok tz'aq tal jun qya, exsin qa q'a tal s-ul itz'ja, wuq (7) q'ij kyjel nya b'a'n tu'n ikyjo, tzenkuxjo q'ij nten t-xjawin. ³K-okil techiljo q'a ti'j tchib'jil, aj tjapen wajxaq (8) q'ij titz'jlen. ⁴Ante' qya kyjel tenl junk'al oxlaj (33) q'ij saqsilte tib'. Nti' tu'n tok tzyu'n jun ti' a xjan ex nti' tu'n tokx tojjo ja xjan, ajqa na'mxtaq tjapi'n q'ij tu'n tsaqsinte tib'. ⁵Qatzin qa txin tal s-it'z'ja, atzi'n txub'aj kyjel nya b'a'n kab'e semana, ikyxjo tzenkuxjo q'ij nten t-xjawin, ex kyjel ten ox k'al qaq (66) q'ij tu'n tsaqsinte tib'. ⁶Ajtzin tjapin b'ajjo q'ij ja' tu'n tsaqsinte tib', exla qa q'a tal s-it'z'ja mojqa txinj, kxel ti'n jun tman rit te jun ab'q'e te pale tzi ja te chma'b'l, tu'n tkub' patit te jun oyaj, ex jun palom mojqa jun kunkun te najsb'il til. ⁷Ante paletz k'wel q'onte twutz qMan Dios te najsb'il tiljo qya, b'e'xsin ksaqsitiljo qya tojjo yab'il n-u'l ti'j. Atzin kawb'iljo lo kyij'jo qya aj tul itz'ja jun kyal q'a mojqa jun txin. ⁸Qatzin qa nti' tpwajjo qya tu'n tlaq'et jun rit tu'n, k'a' tzaj ti'ntz kabe kunkun mojqa kab'e palomj, jun

te' tu'n tkub' patit te jun oyaj, ex juntl te najsb'il il. Kxeltzin tqanin pale najsb'il tiljo qya, ex b'e'x ksaqsitil.

Kawb'il ti'jjo yab'il a ntzaj ti'j qchib'jil

13 ¹Tzaj yolin qMan Dios te Moisés ex te Aarón kyjalu'n: ²Aj tjaw txumpaj tchib'jil jun xjal, exsin qa ma jaw laqjtz mojqa at manch sjanin ka'yin toj, jun kuj yab'ilte' lo toj tchib'jil xjal, b'e'xsin kxel q'i'yittz twutz Aarón, a pale, mojqa kywutzjo tk'walj, a paleqa. ³Tu'ntzin tok tka'yin pale tx'a'k tok ti'j tchib'jil, qatzin otaq kub' saqix ttzmaljo xjal tojjo tx'a'k, exsin qa ma txi lok'intz toj tchib'jil, atzin jun kuj yab'iltzjo lo. B'e'xsin k-elil te pale tniky' ti'j ex ktq'ma'b'il qa nya b'a'n taye' xjal lo. ⁴Qatzin sjanin ka'yin tchib'jiljo xjal exqa mi ma txi lok'in toj tchib'jil, exsin qa mi ma kub' sjanetzjo ttzmal xjal, b'e'xsin k-okix tjpu'n paletzjo yab' wuq q'ij. ⁵Toj twuqin q'ij k-okil tka'yin pale juntl maj qa tte'nxkjo yab'il, exsin nti' ma txi lemimin toj tchib'jil, k-okix jpu'n majljo xjal tu'n pale juntl wuq q'ij. ⁶Ajtzin tjapi'n wuq q'ij k-okil tka'yin majl pale, qatzin qa kyja' tel najjo yab'il ex nti' ma tz'el lemimin, b'e'xsin ktq'mab'il paletz qa nti'l yab'il ti'jjo xjal, qu'n noq xlaqjxe tchib'jil. Ante' yab'tz k'welix ttxjo'n t-xb'alin, exsin b'e'x kyjeltz saq ikyjo. ⁷Qatzin qa ma txi lemiminljo tlaqjin tchib'jiljo yab' juntl maj te' otaqxi b'aj tka'yin pale, il ti'j tu'n t-xi' majl yek'ilte tib' twutz pale. ⁸K-okil ka'yin xjal tu'n pale qa ma tz'el lemiminljo tlaqjin tchib'jil, b'e'xsin ktq'mab'il paletz qa nya b'a'n ta'ye. Qu'n ajo yab'iljo lo kuy wen. ⁹Qa at jun xjal atjo tx'a'k, a noq n-el lemimin toj tchib'jil, b'e'x kxel q'i'yit twutz pale. ¹⁰Ajtzin tok tka'yin pale qa sjanin ka'yin yab'il ma tzaj ti'j tchib'jil, qa tu'n mikyxil ka'yin ttzmaljo xjal tu'n, exsin qa q'ancha'ljo tchib'jil, ¹¹atzin yab'iljo lo kuj wen, a ma tz'ok ti'j tchib'jil. B'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa nya b'a'n ta'ye, ex nya il ti'j tu'n tokx jpu'n, exla qa nya b'a'n ta'ye. ¹²Me qatzin ma txi lemiminjo tx'a'k, a noq n-el lemimin ti'j tchib'jil, a matla kub' b'ajx tchib'jil xjal tu'n, txi xkye kyij' tqan ex japen b'aj toj twi', ¹³b'e'x k-okil tka'yin pale. Qa ma tz'ok noj ti'j tkyaqil tchib'jil tu'n yab'il, oktzin ktq'mab'ilt paletz ajqa b'a'n ta'ye xjal, tu'n tkyaqil tchib'jil ma kub' sjane'. ¹⁴Me qatzin qa ma laqj tchib'jiljo xjal tu'n yab'il anetzi'n, b'e'x kyjel nya b'a'n tu'n. ¹⁵Oktzin k-okil tka'yin pale tchib'jeljo xjal a ma laqj, ex b'e'x ktq'ma'b'il qa nya b'a'n ta'yiljo xjal tu'n ma laqj tchib'jil. Qu'n kuj yab'iljo at ti'j. ¹⁶Qatzin qa ma tz'el wenjo tx'a'k exsin qa ma kub' sjane', b'e'xsin kxe'ltz twutz pale ¹⁷tu'n tok ka'yin. Qatzin qa ja' toka' tx'a'k ma kub' sjane', b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa b'a'n ta'ye xjal anetzi'n, ex ikytzin kyjela'. ¹⁸Qa aj jun at tx'a'k tok ti'j tchib'jil, ex qa jun paqx xwe', ¹⁹exsin qa otaq jaw txumpajtz, mojqa ma txi sjane mojqa ma txi kyaqix, il ti'j kxe'l yek'ilte te pale. ²⁰Ajtzin tok tka'yin pale qa ma lok'in yab'il toj tchib'jil, ex ma kub' sjane'jo ttzmal tchib'jil tu'n, b'e'xsin ktq'ma'b'il pale qa nya b'a'n ta'ye' xjal tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin. ²¹Qatzin ja' toka' yab'il nti' jun ttzmal sjanin ta'ye xjyet toj, nix ma txi lok'in toj tchib'jel, qala noq kyja' t-xi tzqij, b'e'xsin k-okix tjpu'n paletzjo xjal wuq q'ij. ²²Qatzin noqx kyja' tel lemimi'n yab'il ti'j tchib'jil, b'e'xsin ktq'ma'b'il pale qa nya b'a'n ta'ye' xjal tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin. ²³Qatzin qa axtza ta'ye' manch sjanin ka'yin ja'xjo tokitaq ex mi ma tz'el lemimin, noqtzin tiky'lin yab'iltzjo tok ti'j, b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa b'a'n ta'ye'. ²⁴Qa at jun xjal xtz'e'y, exsin qa ma yeky'in jun manch sjanin ka'yin mojqa xkyaqj tojjo tchib'jil xtz'e'y, ²⁵oktzin k-okil ka'yintz tu'n pale. Qatzin ma kub' sjanex ttzmal tchib'jil tojjo manch, exsin qa noqx kyja' ma txi lok'intz toj tchib'jil, jun yab'iljo kuj ma tzaj tojjo tchib'jil xtz'e'y, b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa nya

b'a'n ta'ye xjal tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin. ²⁶ Meqa aj tok tka'yin pale tx'e'y, exqa nti' jun ttzmal ma kub' sjanix tojjo manch sjanin, ex mi ma lok'in toj tchib'jil, qala' noq kyja' tel naj, b'e'xsin k-okix jpu'n xjaltz wuq q'ij tu'n pale. ²⁷ Ajtzin tb'aj wuq q'ij, k-okil tka'yin majl pale qa ma tz'el lememinljo yab'il toj tchib'jil, oktzin ktq'ma'b'il pale qa yab' taye' xjal tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin. ²⁸ Qatzinqa nya' ma txi lememi'n manch toj tchib'jil, qala' noq kyja' tel naj, ex noq tik'li'n xtz'e'y atx. Oktzin ktq'ma'b'il paletz qa b'a'n taye' xjal, qu'n noq techiljo xtz'e'y atx toj tchib'jil. ²⁹ Qa at jun qya mojqqa jun ichinj ma tzaj tx'a'k toj twi' mojqqa toj t-xmatzj, ³⁰ k-okil ka'yi'n tx'a'k tu'n pale. Qatzin qa ma txi lok'in toj tchib'jil, ex qa ma kub' xq'anix ttzmal twi', b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa nya b'a'n ta'ye' xjal lo tu'n xalil, qu'n jun yab'iljo ma tzaj toj twi' ex toj t-xmatz. ³¹ Mejqa aj tok ka'yi'n tx'a'k tu'n pale qa mi ma txi lok'in toj tchib'jil, exsin qa nti' jun ttzmal twi' q'aq ka'yin, b'e'xsin k-okix jpu'n xjaltz tu'n pale wuq q'ij. ³² Ajtzin tb'ajjo wuq q'ij k-okil ka'yin majljo tx'a'k tu'n pale, qatzin qa mi ma tz'el lemimi'n yab'il toj tchib'jil exqa nti' jun ttzmal twi' ma txi xq'anix tu'n, exsin qa mi ma txi lok'intz toj tchib'jil, ³³ b'e'xsin kxel tq'ma'n pale te' xjal tu'n tel tmitzo'n ttzmal twi' ex t-xmatz, me mina te' ja' toka tx'a'k, exsin k-okix jpu'n majljo xjal tu'n pale wuq q'ij. ³⁴ Toj twuqin q'ij k-okil ka'yin majljo tx'a'k tu'n pale, qa nti' ma txi lememin toj tchib'jil exqa mi ma txi lok'in toj tchib'jil, b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa b'a'n ta'ye' xjal. Ante' xjal chi k'welilx ttjjo'n t-xb'alin ex b'e'x kyjel saq. ³⁵ Qatzin qa ma txi lemiminljo xalil toj tchib'jiljo xjal a otaq tz'el wen, ³⁶ b'e'xsin k-okil ka'yin majltz tu'n pale qa otaq tz'el lememi'n xalil toj tchib'jil, me nya il ti'j tu'n tok tka'yin pale ttzmal tchib'jil qa otaq txi xq'anix, atz'i'n xjal lo nya b'a'n ta'ye. ³⁷ Me qatzin qa ma tz'el we'ljo xalil, exsin qa ma tzaj ch'iy ttz mal tchib'jil q'aq toj, ma tz'el we' te' xalil lo, b'e'xsin ktq'ma'b'il paletz qa b'a'n ta'ye' xjal lo. ³⁸ Qa at jun ichin mojqqa jun qya ma tz'etz manch ti'j tchib'jil, a sjanin ka'yin, ³⁹ ok k-okil ka'yi'n tchib'jil tu'n pale, qatzin qa sjaniyin ka'yi'n manch ma tz'etz ti'j tchib'jil, noq jun yab'ilxi' xlaqj ti'j tchib'jil qu'n b'a'n ta'ye te' xjal lo. ⁴⁰ Qa at jun ichin ma kutz q'ulj ttzmal twi', exsin ma kyij spa'ljix toj twi'tz, b'a'n ta'ye te' xjal lo. ⁴¹ Exqa ma kutz q'ulj ttzmal twi' tib'aj tplaj, exsin qa ma kyij spa'ljix tib'aj tplajtz, b'a'n ta'ye te' ichin lo. ⁴² Mejqa tojjo tspa'jil twi' mojqqa tib'aj tplaj saj ch'iy jun tx'a'k sjanin mojqqa xkyaqiyin ka'yin, jun tx'a'k, a noq n-el lemimin te' ma tzaj anq'in tojjo twi' spa'j. ⁴³ Oktzin k-okil ka'yintz tu'n pale, me qatzin otaq jaw txumpajjo txa'k sjanin mojqqa xkyaqiyin ka'yin tojjo twi' spa'j, exsin qa ikyjo tzenku' tx'a'k, a noq n-el lemimin ntzaj ch'iy toj qxmilil, ⁴⁴ atzi'n xjal lo nya b'a'n ta'ye tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin. Oktztin ktq'ma'b'il paletz qa nya b'a'n ta'ye' xjal lo, tu'n toj twi' ma tzaja tx'a'k. ⁴⁵ Atzi'n xjal a at tx'a'k, a noq n-el lemimin ti'j, k-okil tq'o'n t-xb'alin laqjin ex mi jax tktxu'n twi', ex noq ch'in k-okil tktxu'n twutz, exsin kjawil xch'intz kyjalu'n: ¡Nya b'a'nqin we'! ¡Nya b'a'nqin we'! ⁴⁶ A'lixjo q'ij ktemb'il tx'a'k ti'j, ktemb'il nya b'a'n, ex knajal tjunalx naqchaq tk'atz najb'il.

Nuk'bil ti'jja xb'alin n-ok yaj tu'n yab'il

⁴⁷ Qatzin qa tok jun tmanchil moho ti'j jun xb'alin, exla qa ti'j jun xb'alin lan mojqqa lino, ⁴⁸ exla qa ti'j jun b'u'x lan mojqqa lino, mojqqa ti'j jun ti' a b'inchinku tuk'a tz'u'n, ⁴⁹ qatzin qa txa'x ka'yi'n manch mojqqa xkyaqiyin tok ti'j xb'alin mojqqa ti'j tz'u'n, mojqqa ti'j b'u'x, exla qa ti'j jun ti' a b'inchinku tuk'a tz'u'n, tmanchil tx'a'k, a noq n-el lemimin te' tok kyilj, iltzin ti'jtz tu'n txi yek'b'aj te pale. ⁵⁰ Ajtzin tb'aj ka'yi'n manch

tu'n pale, b'e'xsin k-okix jpu'ntzjo noq ti' wuq q'ij. ⁵¹ Tojtzin twuqin q'ijtz k-okil tka'yin majl pale, qatzin qa noqx kyja' ma txi lemeninxjo manch ti'j xb'alin mojqqa ti'j b'u'x, mojqqa ti'j jun ti' a b'inchinku tuk'a tz'u'n, tmanchil tx'a'k, a noq n-el lemimin te' tok ti'j, ayetzi'n noq ti', b'e'x chi kyjel nya wen. ⁵² Atzi'n xb'alin lan ex lino, b'e'x k'wel patit, jni' b'u'x exla qa jun ti' a b'inchinku tuk'a tz'u'n, qa yajnin tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin, il ti'j tu'n tkub' patit. ⁵³ Me qatzin aj tok ka'yin mach tu'n pale' qa nya ma txi lememin ti'j xb'alin mojqqa ti'j b'u'x, ex qa ti'j jun ti' a b'inchinku tuk'a tz'u'n, ⁵⁴ b'e'xsin ktq'ma'b'il pale tu'n tel txetjo manch, ex b'e'x k-okix jpet majl wuq q'ij. ⁵⁵ Tb'ajlinxi txetjo manch lo, k-okil tka'yinl pale, qatzin qa tte'nkyxjo tok ti'j, exlaqa mi ma txi lemimin, atzi'n jun ti' lo nya wen ta'ye, ex b'e'x k'wel patit toj q'aq', exla qa ti'jxi b'u'x mojqqa tojxi toka manch. ⁵⁶ Me qatzin aj tok ka'yi'n manch tu'n pale, exsin qa otaq kub' sparix te' otaqqa b'aj txjet, k-elitz tqiti'n xb'alin, tz'u'n, tojjo jni' ti'chaqku b'inchinku tuk'a tzu'n mojqqa b'u'xj. ⁵⁷ Qatzin qa ma q'ancha'lix majljo manch tojjo xb'alin, mojqqa tojjo ti'chaqku b'inchinku tuk'a tz'u'n, exsin ma txi lemimintz, b'e'x k'wel patitjo xb'alin a tok manch ti'j. ⁵⁸ Me qatzin qa nti'ljo manch tok ti'jjo xb'alin ex ti'jjo b'inchinku tuk'a tz'u'n aj tb'aj txjet, k'welix txjet juntl majl tu'ntzin tkyijtz wen. ⁵⁹ Atzin leyjo lo ti'j tmanchilyil tx'a'k, a noq n-el lemimin a n-ok ti'j xb'alin lan mojqqa lino, ex ti'jjo b'u'x chmo'n, exqa ti'jjo jun ti' b'inchinku tuk'a tz'u'n, tu'ntzin tkub' tq'ma'n pale qa wenqa mojqqa nya wenqa'.

Nuk'bil tze'n tu'n tsaqsixe jun xjal

14 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Atzin leyjo lo k-ajb'il ti'j jun xjal yab' tu'n tx'a'k, a noq n-el lemimin aj tsaqsit, il ti'j kxe'l yek'il tib' twutz pale, ³ tu'n tok ka'yin naqchaq tk'atz najb'il. Qa otaq tz'el najjo tx'a'k, a noq n-el lemimin ti'jjo xjal aj tok tka'yin pale, ⁴ b'e'x ktq'ma'b'il pale te' tu'n ttzaj ti'n kab'e pich' itz'qa te saqsilte, a wenqa, ex jun pi'x tze cedro, jun pi'x b'u'x kyaq ka'yin esxi'n t-xaq hisopo. ⁵ Tb'ajlenxi' ikyjo, kxel tq'ma'n pale tu'n tkub' b'yet jun pich' tib'aj jun xar, a nojnin tuk'a' a' tzajnintz toj tanq'il. ⁶ Tb'ajlinxi' ikyjo, ktzajil ti'n juntl pich', a itz', tuk'axjo cedro, b'u'x kyaq ka'yin ex hisopo; oktzin chi k'welix tmulintz tuk'axjo pich', a itz', toj tchky'eljo pich' a xkub' b'yet tojjo a', a tzajnintz toj tanq'il, ⁷ exsin k-okil twitxk'in pale tchky'eljo pich' wuq maj ti'jjo xjal, a k'wel saqsinte tib' tojjo tx'a'k, a noq n-el lemimin, ex ktq'ma'b'il pale qa saq ta'ye, ex b'e'x kxel ttzaqpi'n pich', a itz' toj k'ul. ⁸ Atzi'n xjal k'wel tsaqsin tib', k'welix ttjjo'n t-xb'alin ex k-elil tjso'n tkyaqil ttzmal t-xmilil, exsin k'wel tbañarin tib' tu'n tsaqix. Tb'ajlenxi' ikyjo, k-okix toj najb'il, me kyjel ten wuq q'ij naqchaq tk'atz tja. ⁹ Ajtzin tjapi'n wuq q'ij, k-elil tjso'n tkyaqil ttzmal twi', t-xmatz ex tkyaqil t-xi'witez tib'aj twutz. K'welix ttjjo'n t-xb'alin ex k'wel tb'añarin tib' tu'n tsaqix. ¹⁰ Ktzajil ti'n kab'e tman rit, a nti' kyky'i toj twajxaqin q'ij ex jun ttxu rit, a nti' tky'i te jun ab'q'e, tuk'a oxlajaj (13) libr tb'anil arin te oyaj, a xyuq'inku tuk'a aseyt ex ch'ime jun litro aseyt te olivo. ¹¹ Atzi'n pale k'wel saqsinte' xjal, k'wel tq'o'n xjal junx kyuk'a' oyaj twutz qMan Dios ttzi ja te chma'b'l. ¹² Ktzajil ti'n pale jun tman rit ex aseyt te najsb'il tpajjo xjal, exsin kjawil tyekintz tze'n jun oyaj njaw yekit twutz qMan Dios. ¹³ Tb'ajlinxi' ikyjo, k'wel t-xyu'n pale tman rit ja' nchi kub'e xyeta' alu'mj ti'j il, ex ja' nchi kub'e patita' oyaj tojjo lugar te ja xjan; atzi'n oyaj ti'j il, exsi'n oyaj ti'j tpaj xjal, te pale kxe'la, qu'n xjanix. ¹⁴ Aj tb'ajjo ikyjo, ktzajil ti'n pale ch'in chiky' ti'jjo oyaj a otaq txi q'o'yit ti'j tpaj xjal, ex k-okil tsu'n ch'in ti'j tje txyi'n xjal, a tok toj tmanq'ob',

ex ti'jjo twi' tq'ob' lawin, a tok toj tmanq'ob', ex ti'jjo twi' tqan lawin, a tok toj tmanq'ob'.¹⁵ Ktzajel ti'n pale ch'in aseyt, ex k'wel tqo'n toj tq'ob', a xñayaj,¹⁶ ex k'welix tak'sin twi' tq'ob', a tok toj tmanq'ob' tojjo aseyt, a tkub' toj tñayaj, exsin kjawil twitxk'intzjo aseyt tuk'a twi' tq'ob' wuq maj twutz qMan Dios.¹⁷ Ti'jjo aseyt kyjel toj tq'ob', k-okil tsu'n pale ch'in ti'j tje tñkyi'n xjal, a tok toj tmanq'ob', ex ti'j twi' tq'ob' lawin, a tok toj tmanq'ob', ex ti'j twi' tqan lawin, a tok toj tmanq'ob'jo xjal, a ksaqsil tib', tib'ajjo chiky' nxi q'o'yit ti'j tpaj xjal.¹⁸ Atzi'n aseyt kyjel toj tq'ob' pale, kjawix tqo'n toj twi' xjal a ksaqsitil. Ikytzin knajsitil tiljo xjal tu'n pale twutz qMan Dios.¹⁹ Ex kxel tq'o'n pale jun oyaj te xjansb'il ti'jjo xjal, a ma tz'el najjo yab'il toj tchib'il. Tb'ajlenxi' ikyjo, k'wel t-xyu'n pale' alu'mj te oyaj a nkub' patit,²⁰ exsin kjawix tq'o'ntzjo oyaj a nkub' patit junx tuk'a' oyaj ti'j twutz awal tib'aj patb'il oyaj. Ikytzin kxjansitila' xjal tu'n pale, ex b'e'x kyjel saq.²¹ Qatzin qa nti' tpwaqjo xjal a kxjansil tib', tu'n tlaq'etjo lo tu'n, ktzajil ti'n jun tman rit tu'n tjaw yekit te oyaj ti'jjo tpaj tu'n tñajsit, ex kyaje libr tuk'a niky'jin tb'anil arin xyuq'inku tuk'a aseyt te oyaj tuk'a kab'e (2) ktab aseyt,²² ex kab'e kunkun mojqqa kab'e tal palom, noq alkya klaq'etil tu'n, jun te' te najsb'il til, ex jun te' te oyaj tu'n tkub' patit.²³ Tojjo twajxaqin q'ij aj tsaqsit, kchi tzajil ti'n ti'chaqku lo twutz pale ttzi tjpel ja te chma'b'l twutz qMan Dios.²⁴ A pale ktzajil q'intel' tman rit ti'j najsb'il tpaj xjal tuk'axjo kab'e (2) ktab' aseyt, exsin kchi jawil tyekintz tze'nku' oyaj njaw yekit twutz qMan Dios.²⁵ Oktzin k'wel t-xyu'ntz tman rit te najsb'il tpaj xjal, ex ktzajil ti'n pale tchky'eljo alu'mj, exsin k-okil tsu'ntz ti'j tje tñkyi'n xjal, a tok toj tmanq'ob', ex ti'j twi' tq'ob' lawin, a tok toj tman q'ob', ex ti'jjo twi' tqan lawin, a tok toj tmanq'ob'.²⁶ Ex k'wel tqo'n pale ch'in aseyt tojx tq'ob', a tñayaj.²⁷ Ex k'welix tak'sin twi' tq'ob', a tok toj tmanq'ob' tojjo aseyt tkub' toj tq'ob', exsin kjawil twitxk'intz wuq maj twutz qMan Dios.²⁸ Ex k-okil tsu'n pale ch'in aseyt ti'jjo tkub' toj tq'ob', ti'j tje t-ñkyi'n xjal a tok toj tmanq'ob' a kxjansil tib', ex ti'j twi' tq'ob' a lawin, a tok toj tmanq'ob', ex ti'j twi' tqan lawin, a tok toj tmanq'ob', a ja' ok tq'o'na' tchky'eljo alu'mj.²⁹ Atzi'n t-xkyi'jb'in aseyt kyjel toj tq'ob' pale, kjawix tqo'n toj twi' xjal, a ksaqsitil, ikytzin knajil tiljo xjal twutz qMan Dios.³⁰ Tb'ajlenxi' ikyjo, kxel tq'o'n'ljo jun kunkun mojqqa jun tal palomj, noqtzin alkya klaq'etil tu'n xjal.³¹ Jun te' kxe'l te najsb'il il, ante' juntl te jun oyaj a nkub' patit, junx tuk'a' oyaj ti'j twutz awal. Ikytzin ksaqsitil tiljo xjal tu'n pale twutz qMan Dios.³² Atzin kawb'iljo lo ti'jjo xjal a tx'a'k, a noq n-el lemimin ti'j, exsin qa ntikutaq kypwaqtz tu'n t-xi kyqo'n jun oyaj te saqsb'ilkye.

Ley tze'n tu'n tetz'a tx'a'k, a noq n-el lemimin toj ja

³³ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés ex te Aarón kyil'ja ja a yajninqe tu'n yab'il lepra

³³ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés ex te Aarón kyjalu'n:

³⁴ —Ajtzin kyokxa tojjo tx'otx' te Canaán, a kxel nq'o'n kye'y, ex qa ma txi nq'o'n tx'a'k, a noq n-el lemimin toj tja jun kye' ja' kchi najali'y,³⁵ atzi'n tajwa' ja anetzi'n, b'e'x kxe'l tq'mal tqanil te pale kyjalu'n:

—Nya'kaj at ch'in yab'il ma tzaj toj nja'y.³⁶ B'e'xsin kxel tq'ma'n pale tu'n tetz q'i'yitjo jni' tokx toj ja a na'mtaq txi ka'yb'aj yab'il, tu'ntzin mi yaje' tkyaqiljo tokx toj ja. Oktzin k-okix paletz k'ayilte.³⁷ Qa q'anchaljo manch txa'xiyin mojqqa xkyaqiyin ka'yin tojjo yab'il twutzila tparedil ja aj tb'aj tka'yin pale, exsin qa ma lok'inxtz twutz tparedil ja,³⁸ b'e'xsin k-elitz pale tojjo ja, exsin kyjel tju'ntz wuq q'ij.³⁹ Ajtzin tb'ajjo wuq q'ij, kxe'l majl pale ka'yilte, qatzin qa otaq tz'el lemimi'n

yab'il twutz tparediyil ja,⁴⁰ b'e'xsin kxel tq'ma'n paletz tu'n kyetz likyetjo ab'j a tok yab'il kyil'j, exsin kchi elix t-xo'ntz toj jun lugar nya wen naqchaq tk'atz tnam.⁴¹ Ex kxel tq'ma'n tu'n tetz jsetjo jni' twutzila tparedil toj ja, ex k-elix kyxo'n tx'otx' a k-elil jset twutz ja, naqchaq tk'atz tnam toj jun lugar nya wen.⁴² B'e'xsin k-okix q'o'yit kyxeljo ab'j a i etz q'i'n, exsin k-okix kyst'aqintz xoq'l twutzila tparedil ja.⁴³ Qatzin qa ma yek'in majljo yab'il twutzila ja, kyb'ajlinxe tx'ixpetjo ab'j, ex tb'ajlenxi st'aqit xoq'l twutzila,⁴⁴ b'e'xsin k-okix majl pale ka'yilte. Qatzin qa ma txi lemimiljo yab'il twutzila ja, jun tx'a'k, a noq n-el lemimin te', atzi'n ja lo, nya wen ta'ye.⁴⁵ Iltzin ti'jtz tu'n tkub' xititjo ja anetzi'n, tkyaqiljo jni' ab'j, ttzeyil, xoq'l a st'aqinkx twutz, k-elix xo'yit toj jun lugar nya wen naqchaq tk'atz tnam.⁴⁶ Qa a'l jun xjal s-okx tojjo ja a kyil'j jpu'n tu'n pale, b'e'x kyjeljo xjal nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj.⁴⁷ Atzi'n xjal kktal tojjo ja anetzi'n, k'welix ttjjo'n t-xb'alín; ikyxjo xjal kwa'l toj, k'welix ttjjo'n t-xb'alín.⁴⁸ Me aj tokx pale ka'yilte' ja, exsin qa nti' yab'il ma tz'el lemimin tuk'a' tb'ajlinxi st'aqit twutz, b'e'x ktq'mab'il pale qa b'a'n ta'yejo ja, qu'n ma tz'el najjo yab'il.⁴⁹ B'e'xsin ktzajil ti'n pale kab'e pich', jun piñ tze cedro, ch'in b'u'x kyaq ka'yin ex jun t-xaq hisopo.⁵⁰ K'wel tb'yo'n pale jun pich' tib'aj jun xar, a nojnin tuk'a' a', a tzajintz toj tanq'il.⁵¹ Ktzajil ti'n piñ cedro, t-xaq hisopo, majxjo b'u'x kyaq ka'yin tuk'axjo pich', a itz', chi k'welix tmulin toj tchky'eljo pich' kyimnin, ex tojjo a', a tzajintz toj tanq'il, exsin k-okil twitxk'intz ja wuq maj.⁵² Ikytzin ksaqsitiljo ja tuk'a tchky'eljo pich' tu'n pale, tuk'a' a', a tzajintz toj tanq'il, tuk'a pich', a itz', tuk'a' jun piñ tze cedro, tuk'a' t-xaq hisopo ex b'u'x kyaq ka'yin.⁵³ Tb'ajlenxi' ikyjo, kxel ttzaqpi'n pale pich', a itz' toj k'ul. Ikytzin ksaqsitiljo ja, ex b'e'x ksaqixil.⁵⁴ Atzin leyjo lo ti'j tkyaqil tx'a'k, a noq n-el lemimin ex manch,⁵⁵ ti'j tx'a'k, a noq n-el lemimin ti'j xb'alín ex ti'j ja,⁵⁶ ex ti'jjo malil, ti'jjo yab'il njaw laqj ex ti'j manch sjanin,⁵⁷ tu'ntzin t-xi xnaq'tzit kye xjal ankye wen ex ankye nya wen. Atzin leyjo lo ti'j tx'a'k, a noq n-el lemimin.

Ajo jni' nya b'a'n ti'jjo njatz qi'yj tu'n ichin

15¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés ex te Aarón kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Qa at jun ichin njatz poj toj twi' ttz'a'lb'il, nya b'a'n ta'ye.³ Atzi'n nya b'a'n lo kyjel ti'j tu'n xjatz qi'yj poj toj twi' ttz'a'lb'il, exla qa ma qen tu'n tqi'yj mojqqa na'mj, nya b'a'n ta'ye' xjal lo.⁴ Atzi'n twatb'iljo xjal ja' nkub'e kñeye, b'e'x kyjel nya wen; ex tkyaqiljo ti'chaqku ja' k'wel qeye, b'e'x kyjel nya wen.⁵ Alkye jun xjal k-okil tzyunte twatb'iljo yab', k'welix ttjjo'n t-xb'alín ex il ti'j kbañaril, ex kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj.⁶ Qa at jun xjal xkub' qe tib'ajjo ja' xkub'a qeye yab' tu'n poj, il ti'j k'welix ttjjo'n t-xb'alín ex tu'n tbañarin, ex a'lix kyjeljo nya b'a'n ajxi qok yupj.⁷ Ex ikyxjo, alkye jun k-okil mikonte t-xmililjo xjal yab' tu'n poj, il ti'j k'welix ttjjo'n t-xb'alín ex tu'n tbañarin, ex a'lix kyjeljo nya b'a'n ajxi qok yupj.⁸ Qa ma tz'ok ttzub'i'n xjal a yab' tu'n pojil ta'l ttzi ti'j jun xjal, il ti'j k-elil ttjjo'n xjal t-xb'alín ex tu'n tbañarin, ex a'lix kyjeljo nya b'a'n ajxi qok yupj.⁹ Alchaqx kye tiqb'il chejtz tokx, a ja' njax qeye' xjal yab' tu'n poj, b'e'x kyjel nya wen.¹⁰ Alkye jun k-okil tzyunte' jun ti' a xten tjaq'jo yab', b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. Atzi'n xjal kxel q'intel, il ti'j k'welix ttjjo'n t-xb'alín ex tu'n tbañarin, tzmaza k-eliljo nya b'a'n ti'j aj qok yupj.¹¹ Qa a'l jun s-ok tzyu'n tu'n xjal a yab' tu'n poj ttz'a'lb'il exsin qa na'mtaq kyel ttjjo'ntz tq'ob', atzi'n s-ok tzyu'n, il ti'j k'welix ttjjo'n t-xb'alín ex tu'n tbañarin, ex a'lix kyjeljo xjal nya b'a'n aj qok yupj.¹² Qa ma tz'ok tzyu'n jun tx'otx' k'wil tu'n xjal yab', b'e'x k'wel

pa'yitjo k'wil majx, ex tkyaqil ti'chaqku b'inchinqe tuk'a tze, il ti'lj kchi elil txjet tuk'a a'. ¹³ Qatzin qa ma saqixjo xjal yab', kxel tajla'n wuq q'ij tu'n tsaqsit. B'e'xsin k'welix ttxjo'ntz t-xb'alin ex kbañaril tojjo a' n-ajqelin, ex b'e'x kyjel saq. ¹⁴ Tojtzin twajxaqin q'ij, ktzajil ti'n kab'e kunkun mojqqa kab'e palomj, ex chi pon ti'n twutz qMan Dios ttzi ja te chma'b'l, exsin kchi xel tq'o'ntz te pale. ¹⁵ Ante pale kxel q'onte' jun te jun oyaj ti'lj il, atzi'n juntl te jun oyaj tu'n tkub' patit. Ikytzin ksaqsitiljo xjal tu'n pale twutz qMan Dios, a yab' tu'n pojil. ¹⁶ Qa at jun ichin njatz qi'yj tyajil tu'n toj twi' ttz'a'lb'il, il ti'lj tu'n tbañarin, ex kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ¹⁷ Qa ma yaj jun xb'alin mojqqa jun tz'u'n tu'n tyajil xjatz tu'n toj twi' ttz'a'lb'il, il ti'lj tu'n tkux txjet toj a', ex kyjel nya wen a'lixjo aj qok yupj. ¹⁸ Aj tkub' kxe jun ichin tuk'a jun qya ex aj tjatz qi'yj tyajiltz tu'n toj twi' ttz'a'lb'il, il ti'lj tu'n kybañarin kyka'b'lix, ex chi kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj.

Ajo nya b'a'n ti'lj kyxjawin qya

¹⁹ Ajtzin tk'u'l txjawin jun qya, b'e'x kyjel nya b'a'n wuq q'ij. Alkye jun xjal k-okil tzyunte kyoyjo q'ij anetzi'n, kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁰ Tyaqiljo ti' a ja' k'wel kxe'ye' qya mojqqa ja' k'wel qeye tuk'a' at txjawin, b'e'x kyjel nya wen. ²¹ Alkye jun xjal k-okil tzyunte twatb'iljo qya ja' xkub' kxe'ya, il ti'lj tu'n tkux ttxjo'n jni' t-xb'alin ex tu'n tbañarin, ex b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²² Alkye jun xjal k-okil tzyunte tq'uqb'iljo qya ja' xkub' qeya, il ti'lj k'welix ttxjo'n jni' t-xb'alin, ex tu'n tbañarin, ex b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²³ Alkye jun xjal k-okil tzyunte twatb'iljo qya ja' xkub' kxe'ya ex ja' xkub' qeya, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁴ Qa ma kub' kxe jun ichin tuk'a' qya, a ma k'u'l txjawin, exsin qa ma yajtz tu'n txjawin qya, b'e'x kyjel nya b'a'n wuq q'ij; ex atzi'n watb'il ja' k'wel kxe'ye' ichin, b'e'x kyjel nya wen. ²⁵ Qa at jun qya ma k'u'lil yab'il ti'lj, a nya toj tq'ijil txjawin, exqa ma kyij tentz ila' q'ij ti'lj tze'niku' nten txjawin, a'lix kyjeljo nya b'a'n ajxi tel najjo yab'il ti'lj. ²⁶ Tkyaqil watb'il ja' k'wel kxe'ye' qya, ex tkyaqil q'uqb'il ja' k'wel qeye, chi kyjel nya wen a'lixjo q'ij, tzenku' nten xjawin ti'lj. ²⁷ Alkye jun xjal k-okil tzyunkye' jni' lo, b'e'x kyjel nya b'a'n, il ti'lj tu'n tkux ttxjo'n t-xb'alin ex tu'n tbañarin, ex b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. ²⁸ Ajtzin tqe'n xjawin ti'ljo qya, il ti'lj kxel tajla'n wuq q'ij, tb'ajlenxi' ikyjo, b'e'x kyjel saq. ²⁹ Tojtzin twajxaqin q'ij ktzajil ti'n kab'e kunkun mojqqa kab'e palomj, exsin kchi xel tq'o'ntz te pale ttzi' ja te chma'b'l. ³⁰ A pale kxel q'onkye te oyaj, jun te' te oyaj ti'lj il, ex juntl te oyaj a nkub' patit. Ikytzin ksaqexiljo qya tojjo txjawin tu'n pale twutz qMan Dios. ³¹ Ikytzin k-elil kyi'njil' nya wen kyi'lj aj Israel tu'ntzin mi chi kyima tu'n tpajjo nya wen tok kyi'lj, qa ma b'aj kyyaji'n nja'y, a at kyxol. ³² Atzin leyjo lo ti'ljo ichin njatz qi'yj yab'il toj twi' ttz'a'lb'il, exsi'n njatz qi'yj tyajil tu'n toj twi' ttz'a'lb'il, qu'n b'e'x kyjel nya b'a'n tu'n ikyjo; ³³ ex ti'ljo qya, a nk'u'liljo xjawin ti'lj, ti'ljo ichin, a njatz qi'yj yab'il toj twi' ttz'a'lb'il; qa ichin mojqqa qya, ex ti'ljo ichin, a k'wel kxe tuk'a jun qya nya b'a'n ta'ye.

Tq'ijil najsb'il il

16 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés tej otaqxi chi kyimjo kab'e tk'wal Aarón, aye' i kyim tej kxi laq'e twutz qMan Dios. ² Ex tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés kyjalu'n: Q'manxa te termana Aarón, tu'n mi tz'okxa tojjo ja xjanxix noq alkye amb'il, a tok ti'ljxe cortina twutz tjpel ark, tu'ntzin mi kyime, qu'n antza k-elil nyek'in wib'a toj muj tib'aj tjpel ark. ³ K-okix Aarón toj ja xjan tuk'a' lo: Jun tman wakx te najsb'il il ex jun tman rit te jun oyaj tu'n tkub' patit. ⁴ K-okil tq'o'n t-

xb'alin xjan, a b'inchinku tuk'a lino, jni' tkalsonsiy b'inchinku tuk'a lino, jni' k'alb'il tk'u'j b'inchinku tuk'a lino ex kjawix tq'o'n mitra b'inchinku tuk'a lino toj twi'. Ayetzin xb'ali'n lo a xjanqa, kchi okil tq'o'n ti'lj ajxi tb'aj bañarin. ⁵ Atzi'n kye aj Israel kxel kyq'o'n kab'e tman chib te Aarón te najsb'il il, ex jun tman rit tu'n tkub' patit. ⁶ Ktzajil ti'n Aarón jun tman wakx te oyaj te najsb'il il, te najsb'il til ex kyiljo tb'aj toj tja. ⁷ Tb'ajlenxi' ikyjo, kchi tzajil ti'n kab'e tman chib, exsin chi k'wel tq'o'ntz twutz qMan Dios ttzi' ja te chma'b'l. ⁸ B'e'xsin kjawil ti'n Aarón swert kyiljo kab'e tman chib, jun te' tu'n t-xi' te qMan Dios, ex ante' juntl tu'n t-xi tzaqpet toj tzqij tx'otx'. ⁹ Oktzin ktzajil ti'n Aarón tman chib, a xkub' t'z'aj swert tib'aj, ex kxel tq'o'n te qMan Dios te najsb'il il. ¹⁰ Me ante' tman chib, a k'wel tz'aj swert ti'lj tu'n t-xi tzaqpet, kxel tq'o'n itz' twutz qMan Dios tu'n tkub' najsit kyiljo xjal tu'n, ex b'e'x kxel tzaqpet toj tzqij tx'otx'. ¹¹ Kxel tq'o'n Aarón tman wakx te najsb'il til tu'n tnaj til tu'n ex kyiljo tb'aj toj tja, exsin k'wel t-xyu'ntz te najsb'il il. ¹² Tb'ajlinxi' ikyjo, ktzajil ti'n jun tk'wel storak nojnin tuk'a t-xol q'aq' ti'ljo q'aq' at tib'aj patb'il storak, a tkub' twutz qMan Dios, ex kab'e jot jupsb'il che'n a k'ok'jxix, exsin kxel ti'ntz ti'ljxa cortina. ¹³ K'weltzin tq'ontzjo jupsb'il tib'ajjo q'aq' tkub' twutz qMan Dios, atzi'n tsib'il jupsb'il, b'e'x k'wel noj tib'ajjo tjpel ark tu'n, tu'n mi kyima Aarón. ¹⁴ Tb'ajlinxi' ikyjo, ktzajil ti'n ch'in tchky'el tman wakx, ex k-okil twitxk'in tuk'a twi' tq'ob' ti'lj tjpel ark tumil tjawnitz q'ij, exsin kxel twitxk'intzjo chiky' anetzi'n wuq maj tuk'a twi' tq'ob' twutz tjpel ark. ¹⁵ Tb'ajlinxi' ikyjo, k'wel t-xyu'n tman chib te najsb'il kyil xjal, exsin kxel ti'ntzjo tchky'el ti'ljxe cortina tzma tojxe, ex k'wel tb'inchin tuk'a' tchky'el tze'niku' kub' tb'inchin tuk'a' tchky'el tman wakx; oktzin k-okil twitxk'intz ti'b'aj tjpel ark ex twutz. ¹⁶ Ikytzin kxsjansitiljo lugar xjanxix tu'n, tu'n tpajjo nya b'a'n tok kyi'lj aj Israel, tu'n mib'in chi b'in ex tu'n jni' kyil. Ex ikyx k'wel tb'inchin ti'ljo ja te chma'b'l, a at kyxol ex t-xoljo nya b'a'n tok kyi'lj. ¹⁷ Aj tokx Aarón najsil il toj ja te chma'b'l, nix jun xjal k-okix tojjo lugar xjanxix, tzmaxa' ajxa tetz Aarón; ajxi tnajsit til, kyi'ljo kyb'aj toj tja ex kyil tkyaqil aj Israel. ¹⁸ K-elitz Aarón tu'n t-xi' saqsilte patb'il storak, a tkub' twutz qMan Dios. Ktzajel ti'n tchky'el tman wakx ex tchky'el tman chib, exsin k-okil tsu'ntz kyi'lj tkach patb'il storak ex ti'ljila. ¹⁹ Kwel twitxk'i'n chiky' wuq maj tuk'a twi' tq'ob' tib'aj patb'il oyaj. Ikytzin k'wel tsaqsina' ex k'wel txjansina' tojjo nya b'a'n tok kyi'lj aj Israel. ²⁰ Ajtzin tb'aj saqsitjo ja xjan tu'n Aarón, ja te chma'b'l ex patb'il storak, b'e'x kxel tq'ma'n tu'n ttzaj q'i'n tman chib, a itz'. ²¹ Ex chi k'wel tq'o'n Aarón tq'ob' tib'aj twi' tman chib, a itz', exsin k'wel tq'ma'ntz tkyaqil kyb'inchb'in aj Israel, a nya b'a'n tib'aj, tkyaqil kypaj ex tkyaqil kyil. Ikytzin chi k'wel tq'ona' tib'aj twi' tman chib, exsin kxel tsma'ntz ti'ljo ichin b'antlin ti'lj tu'n t-xi tzaqpet toj tzqij tx'otx'. ²² Atzi'n tman chib anetzi'n, kxel ti'n tkyaqil kyil tojjo tx'otx' ja' nti' xjal najla toj; oktzin kxel tzaqpi'ntz tman chib toj tzqij tx'otx'. ²³ Tb'ajlenxi' ikyjo, b'e'x k-okix Aarón toj ja te chma'b'l, ex kchi elil ti'n t-xb'alen, aye' b'inchinqa tuk'a lino, aye' i ok tq'o'n tej tokx toj ja xjan, ex antza chi kyjel tq'o'na.

Q'ij te najsb'il il

(Lev. 1:1-17; 6: 8-13; 8: 18-21)

²⁴ K'wel tbañarin tib' axtza toj ja xjan, ex ajtzin kyok tq'o'n t-xb'alin, b'e'x k-elitz tu'n t-xi' qolte' toyaj, a nkub' patit, jni' kyoyaj aj Israel, a nkub' patit tu'n tkub' tnajsi'n til ex kyil xjal. ²⁵ Ex k'wel tpati'n tsebiyiljo oyaj ti'lj il tib'aj patb'il oyaj. ²⁶ Atzi'n ichin xi' tzaqpilte' tman chib toj tzqij tx'otx', il ti'lj

k'welix ttxjo'n t-xb'alin ex kbañaril; aj tb'antjo lo tu'n, okpin k-okixtz toj najb'il. ²⁷ Atzi'n tman wakx tuk'a' tman chib xi kub' patit ti'j il, aye' xi q'l'i'yit kychky'el toj ja xjan te najsb'il il; oktzin k'wel kypatintz ttz'umil, tchib'jil ex ttxa naqchaq tk'atz najb'il. ²⁸ Atzi'n kwel patinky'e, il ti'j tu'n kykub' ttxjo'n t-xb'alen ex tu'n tbañarin, aj tb'antjo lo tu'n, okpin k-okixtz toj najb'il. ²⁹ Majx kyjeljo lo te jun nuk'b'il te kye'y: Tojjo lajaj q'ij te twuqin xjaw, k'wel kypa'n wa'yaj, ex nix jun kye' tu'n taq'nin exlaqa jun b'etin xjal, kyi'ljo nchi najan kyxola. ³⁰ Tu'n tojjo q'ij lo, k'wel najsit kyila, ex kchi saqixila toj tkyaqil kyila twutz qMan Dios. ³¹ K-okiljo q'ij lo te ajlab'l te kyey, ex kchi pa'lla wa'yaj. Kyjeljo lo te jun nuk'b'il te kye'y te junmajx. ³² Atzi'n pale k-okil q'o'n ex k'wel xjansin te t-xel ttata, k'wel tnajsin il ex k-okil tq'o'n t-xb'alin xjan, a b'inchinku tuk'a lino. ³³ Ex k'wel tsaqsin ja xjan, ja te chma'b'l, patb'il oyaj, jni'qa pale ex tkyaqil aj Israel. ³⁴ Kyjeljo lo te jun nuk'b'il te kye'y te junmajx, tu'n tnaj tkyaqil kyil aj Israel jun maj toj ab'qe. Ikytzin kub' tb'inchin Moisésjo tz'enkuxjo tq'ma qMan Dios te.

Junch'inx lugar ja' tu'n tkub' patita oyaj

17 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa te Aarón, kye tk'wal ex kye kykyaqil aj Israel kyjalu'n: Atzin ma tzaj tq'ma'n qMan Dios lo: ³ Qa ma kub' t-xyu'n jun aj Israel jun tman wakx, jun tman rit mojqa jun ttxu chib tojxe najb'il mojqa naqchaq tk'atz najb'il, ⁴ exsin qa mi txi ti'ntz ttzi tjpel ja te chma'b'l tu'n tkub' tq'o'n te oyaj te qMan Dios twutz ja te chma'b'l, attzin tiltz ti'jjo chiky' ma tz'el. Atzi'n ichin a k-elil q'inte' chiky', b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il. ⁵ Atzin t-xilni'n nuk'b'il lo, atzi'n tu'n mi kub' kyb'yo'na aj Israel kyoyaj toj kojb'il. Qala' i t-xi kyi'n twutz pale ttzi ja te chma'b'l, tu'ntzin t-xi tq'o'n pale te qMan Dios te kymujb'il kyib'. ⁶ A pale kxel witxk'inte' chiky' tib'aj patb'il oyaj ttzi ja te chma'b'l, exsin k'wel tpatintzjo tsebil tze'nku' jun oyaj k'ok'jxix te qMan Dios. ⁷ Ex nti'l tu'n t-xi kyq'o'n oyaj kye ídolo, a ikyqa tze'n chib. Kyjeljo lo te jun nuk'b'il te kye te junmajx, ex te kye' kyk'wal chi ul itz'ja. ⁸ Ex kxel tq'ama'n kye kyjalu'n: Ajqa at jun aj Israel mojqa jun b'etin xjal nnajan kyxola, a taj tu'n t-xi tq'o'n jun toyaj a nkub' tpatit mojqa jun alu'mj, ⁹ exsin qa ma txi ti'ntz ttzi ja te chma'b'l tu'n tkub' tq'o'n twutz qMan Dios, atzi'n xjal anetzi'n b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il.

Nya wen tu'n t-xi cho'yit chiky'

¹⁰ Ajqa at jun ichin aj Israel mojqa jun b'etin xjal nnajan kyxola, a kxel cho'nte chiky', ktzajil nq'o'ja ti'j ex k-elix lajet toj tkojb'il. ¹¹ Qu'n atzi'n kychwinqil txuk antza ta'ye toj kychky'el. Ayin we' ma chinx q'onta kye'y tib'aj patb'il oyaj tu'n najsit kyila, qu'n tu'n chiky' knajala til jun xjal. ¹² Tu'ntzintzjo o txi nq'ma'n kye aj Israel kyjalu'n: Nix jun aj Israel ex nix jun b'etin xjal, a nnajan kyxola, kxel cho'nte chiky'. ¹³ Noq alkyye jun aj Isarel mojqa jun b'etin xjalj, a nnajan kyxola, qa ma tzyet jun txuk tu'n mojqa jun pich'l, a wen tu'n t-xi cho'yit, k-elil ti'n tchky'el, exsin kxel tchto'ntz tx'otx' tib'aj, ¹⁴ qu'n atzi'n kychwinqil tkyaqil txuk antza ta'ye toj kychky'el. Tu'ntzintzjo o txi nq'ma'n kye aj Israel kyjalu'n: Mi txi kycho'nji'y kychky'el jni' txuk, tu'n antza ta'ye kychwinqel toj kychky'el. Alkyye jun kxel cho'nte, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il. ¹⁵ Alchaqx kye jun aj Israel mojqa jun b'etin xjalj, a kxel cho'nte tchib'jil jun txuk, a noq xkyimxe mojqa noq xkub' b'yo'nj tu'n juntl txuk, il ti'j k'welix ttxjo'n t-xb'alin ex tu'n tbañarin ex kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj. B'e'xsin

kyjeltz saq. ¹⁶ Qa mi s-el ttxjo'n t-xb'alin exqa mi xb'añarin, ax kb'ajsilte tilil til.

Nya wen tu'n tkub' kyxe jun xjal kyuk'a terman

18 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ³ Mi kub' kyb'inchinji'y a nb'ant kyu'n aj Egipto, tojjo tx'otx' ja' i najani'y. Ex mi kub' kyb'inchinji'y a nb'ant kyu'n aj Canaán, a ja' kchi okixi'y wu'n, ex mi kub' kyb'inchinji'y a ntq'ma'n kynuk'b'il. ⁴ Kyniminku'y kykyaqil nkawb'ila, ex kyniminkekuji'y nleye. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ⁵ Tu'mpetzi'n, k'wel kyniminji'y tkyaqil nnuk'b'ila, qu'n atzi'n xjal k'wel niminky'e ktemb'il tchwinq'il. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ⁶ Nix jun ichin k'wel kxe tuk'a jun qya, a at toka tuk'a, qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ⁷ Mi tz'el ti'n ttx'ixb'e ttatiy tu'n tkub' kxey tuk'a tnanij. Mi kub' tb'inchinji'y ikyjo, qu'n tnana tejiy. ⁸ Mi kub' kxey tuk'a t-xu'jil ttatiy, qu'n t-xu'jil te ttatajiy. ⁹ Mi kub' kxey tuk'a jun qya, a termana ti'j ttatiy mojqa ti'j tnanij, exqa antza s-it'z'ja tojx t'jay mojqa toj junxil ja. ¹⁰ Mi kub' kxey tuk'a tchman ti'j tk'wala qya, nix tuk'a tchman ti'j tk'wala q'a, tu'n axa k-elil q'inte ttx'ixb'ila. ¹¹ Mi kub' kxey tuk'a' t'xin a tal t-xu'jil ttatiy, qu'n ma tz'ok kyitz'in kyib'a tuk'a. ¹² Mi kub' kxey tuk'a ttiya, a taneb' ttatiy, qu'n ax tchky'el ttatajiy. ¹³ Mi kub' kxey tuk'a ttiya, a terman tnanij, qu'n ax tchky'el tnanajiy. ¹⁴ Mi tz'el tin ttx'ixb'e terman ttatiy, tu'n kub' kxey tuk'a t-xu'jil, mi tz'ok laq'ey tk'atz, qu'n tu'n ttiya. ¹⁵ Mi kub' kxey tuk'a tlib'a, qu'n tu'n t-xu'jil tk'wala. Mi' kub' kxey tuk'a. ¹⁶ Mi kub' kxey tuk'a t-xu'jil termana, qu'n tu'n t-xu'jil termana. ¹⁷ Mi kub' kxey tuk'a jun qya, nix tuk'a' ttxin, nix kyuk'a' tchman a qyaqa, mojqa kyuk'a qya ti'jjo tal a q'a. Qu'n at tokiy kyuk'a, ex jun tx'ixb'ajilo ikyjo. ¹⁸ Mi tz'ok mejej tuk'a terman t-xu'jila ex mi kub' kxey tuk'a, qu'n b'e'x k'welix q'oj kyxol, tu'n lu' t-xu'jila itz'x. ¹⁹ Mi kub' kxey tuk'a jun qya toj tq'ijil t-xjawin. ²⁰ Mi kub' kxey tuk'a t-xu'jil t-xjalila, tu'ntzin mi tz'oka nya b'a'n ti'ja tu'n tpaj. ²¹ Mi txi tq'o'n jun tk'wala te oyaj te dios Moloc. Mi kub' kyyajinji'y tb'i kyDiosa ikyjo. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ²² Nti' tu'n tkub' kxe jun ichin tuk'a juntl ichin, tze'nku' tuk'a jun qya, qu'n jun iky'b'ixjo ikyjo. ²³ Nti' tu'n tkub' kxe jun ichin tuk'a jun txuk, tu'ntzin mi tz'oka nya b'a'n ti'j tu'n tpaj; ex nix jun qya tu'n tkub' kxe tuk'a jun txuk, qu'n jun tij iky'b'ixjo ikyjo. ²⁴ Mi' kub' kyyajin kyib'a kyuk'a' jni' lo, qu'n ikytzin ma chi yaja' jni' xjal a kch'i elix nlajo'n kyxola, ²⁵ ex majx kyt'otx' ma yaj tu'n ikyjo. Me ma chi kub' nkawi'n ti'jjo jni' kyil, ex k'wel nb'inchin' tu'n kyex nlajo'n tu'n tx'otx'. ²⁶ Me atzi'n kye', kyniminkuji'y kykyaqil nleya ex nnuk'b'ila, ex mi kub' kyb'inchinji'y jni' nya b'a'n lo, nix aye' b'etin xjal nchi najan kyxola. ²⁷ Qu'n tkyaqiljo jni' nya b'a'n lo, ma b'ant kyu'n jni' xjal xi najan nej kywutza tojjo tx'otx' lo, ex tu'n ikyjo b'e'x xyajjo tx'otx'. ²⁸ Qa ma kub' kyyajinji'y tx'otx' lo, b'e'x kchi elix nlajo'n twutzjo tx'otx' lo, tze'nku' xi ex nlajo'nji'y xjal xi najan nej kywutza. ²⁹ Noq alkyye jun xjal k'wel b'inchinte jun nya b'a'n ti'jjo lo, b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il. ³⁰ Tu'mpetzi'n, kyniminkuji'y nnuk'b'ila, ex mi chi ok lipe'y b'inchilte' jni' nya b'a'n nb'anttaq kyu'n xjal i najan nej kywutza twutz tx'otx'. Qu'n ayin we' qMan Dios, a kyDiosa.

Ley tze'n tu'n kyoka aj Israel te xjan ex tze'n tu'n kyb'eta toj tumil

19 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Chi okxixa te xjan, qu'n xjanqin we', ayi'n Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ³ Teyilix junjun k'wel

tnimin tnana ex ttata. K'wel kyniminji'y jni' q'ij te ajlab'l. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

⁴ Mi chi k'uli'n kywutz jni' idolo, ex mi kub' kyb'inchin kydiosa tuk'a kxb'il. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

⁵ Aj ttzaj kyq'o'n jun kyoyaja te kymujb'il kyib'a twutz qMan Dios, kyb'inchinku'y tze'nkuxix taj qMan Dios, tu'ntzin tb'anil tz'e'la te. ⁶ Kxel kycho'nji'y kyoyaja tojxjo q'ij aj ttzaj kyq'o'n mojqa toj juntl q'ij. Atzi'n txkyijb'in kyjel toj toxin q'ij, b'e'x k'wel kypati'n. ⁷ Qa a'l jun xi cho'nte toj toxin q'ij, nya wenjo lo, ex nla kub' tziyin. ⁸ Noq alkye jun xjal kxel cho'nte, ax kb'ajsilte tilil til, ex b'e'x k-elix lajet toj tkojb'il, tu'n xkub' tyaji'n oyaj xjan twutz qMan Dios.

⁹ Aj tjaw kychmo'n twutz kyawala twutz tx'otx', mi jaw kychmo'nji'y at ttxa'nila koj'b'il, ex mi jaw kychmo'nji'y spid kyjel naj toj tqan. ¹⁰ Mi che'xa jyolte' twutz uva a xkyij tz'aq toj tqan, qala' kyq'onkja kye yaj xjal ex kye' b'etin xjal. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

¹¹ Mi chi elq'i'n,

mi chi yoli'n nya twutzx ex mi chi sb'un kyib'a kyxolili'y.

¹² Mi kub' kyq'ma'n nb'i'y toj kyyola noq kukxjo, ex mi tz'ok kyq'o'n te nti' toklin. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

¹³ Mi kub' kyyajinxix kyxjalila ex mi chi elq'i'n kyij.

Mi' kub' kytzyu'nji'y twi' tk'uj kyaq'nila toj juntl q'ij.

¹⁴ Mi chi xmayi'n kyij'j xo'r, ex mi kub' kyq'o'n jun ti' toj tb'e mox, qala' kyxob'sintz kyib'a twutz Dios. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

¹⁵ Mi kub' tb'inchin jun jstis, a nya toj tumil, nya tu'n yajjo xjal mi kub' tkawin, ex nya tu'njo q'ini'n xjal mi kub' tkawin, qala' tojxix tumil tu'n tkawiniy kyib'aj tkyaqil xjal.

¹⁶ Mi tz'iqin yol kyij'j t-xjalila.

Ex mi mojin tuk'a stz'imjil tu'n tkub' b'yo'n t-xjalila. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

¹⁷ Mi' tz'el tiky'in termansa toj tanmin. Kawinx t-xjalila qa at til, tu'ntzin mi tziky'xa tililjo til tu'n.

¹⁸ Mi xelin tu'n ti'j t-xjalila, ex mi kux tk'u'n q'oj toj tanmin ti'j, qala' k'u'jlink t-xjalila tze'nkux n-ok tk'u'jlin tib'a. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

¹⁹ Kyniminjekuji'y nnuk'b'ila.

Mi tz'ok kyq'o'n jun alu'mj tu'n tsaqchan tuk'a juntl alu'mj qa nyatil tyajiljo. Mi kux kyawi'n kab'e wiq ijaj toj ttx'otx'a qa nya ax ijajjo. Mi tz'ok kyq'o'n kyxb'ali'n b'inchin tuk'a kab'e wiq q'in.

²⁰ Qa at jun ichin ma kub' kxe tuk'a jun qya a aq'nil, exsin qa tziyinxtz tu'n tok meje tuk'a juntl, a na'm tlaq'et ex na'm ttzaqpij, kykab'lix chi k'wel kawit, me mi chi kub' b'yet, qu'n tu'n nya tzaqpi'n qya lo. ²¹ Atzi'n ichin lo, ktzajil ti'n jun tman rit ti'j tpaj twutz qMan Dios ttzi ja te chma'b'l. ²² Tuk'a' tman rit lo te najsb'il il, kkub'sil pale twutz ti'j tiljo ichin ma ku'x twutz qman Dios, ex b'e'x knajsitil til.

²³ Aj kyokxa tojjo tx'otx', ex aj tkux kyawi'n tkyaqil wiq tze, a n-el twutz te lob'j, atzi'n tnejil kywutz k-elil tojjo oxo ab'q'e mi txi kylo'n, qala kchi okil kyq'o'n te nya wen. ²⁴ Atzi'n jni' twutz k-elil toj tkyajin ab'q'e, kxel kyq'o'n te qMan Dios te aq'b'il chjonte. ²⁵ Me atzi'n toj tjwe'yin ab'qe, wen tu'n t-xi kylo'nji'y twutz, tu'ntzin tkyij wenix twutz kyawala. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

²⁶ Mi txi kycho'n chib'j tuk'ix chiky'.

Mi chi oka te yux ex te jun xjal a nxi t'nab'li'n jni' tzul.

²⁷ Mi tz'el kymitz'o'n kywi'y, a noq t-xeyila, ex mi tz'el kymitzo'n ttxa'mila kyxmatza. ²⁸ Mi tz'ok kyqitn kychib'jila tu'n b'is ti'j jun kyimmin, ex mi tz'ok kyq'o'n twutzb'il jun ti' ti'j kychib'jila. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

²⁹ Mi kytziyi'y tu'n kyok kytxi'n te ky'al'jil, tu'ntzin mi chi ky'al'jin tkyaqil xjal, ex tu'n tnoj twutz tx'otx' tu'n jni' il.

³⁰ K'wel kyniminji'y q'ij te ajlab'l, ex k'wel kymutxb'in kyib'a tojjo nja'y xjan. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

³¹ Mi che'xa kyuk'a yux, nix kyuk'a' xjal nchi txkon ti'j kyanmin kyimmin, ex mi txi kyqani'n jun ti' kye, qu'n b'e'x kchi kyjela nya b'a'n kyuk'a. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

³² Qa ite'y kywutz tij xjal, kchi k'wel kynimi'n ex kchi k'wel mutxe'y kywutz^b. Kyxob'tzintz kyib'a twutz Dios. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

³³ Mi chi ok te'n yajilkye' b'etin xjal nchi najan kyxola. ³⁴ Qala' kyka'yinqeka tze'nkuxjo jun kyxjalila, ex kyk'u'jlinqika tze'nkux n-ok kyk'u'jlin kyib'a, qu'n tu'n ma chi ten kye' te b'etin xjal toj tx'otx' te Egipto. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

³⁵ Mi' txi kyb'inchin jun jtis, a nya toj tumil, tze'nku' ti'j techil tx'otx', ti'j talil jun ti' ex ti'j juntl malb'il. ³⁶ Kyq'onk kymalb'ila tz'aqle, jni' mark tz'aqle, ex jni' talil jun ti' tz'aqle. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa, a etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto.

³⁷ Kyniminjekuji'y tkyaqil nleya ex nnuk'b'ila, ex kyb'inchinku'y. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

Kawb'il kyij'jo xjal pi'sqa

20 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Noq alkye jun aj Israel, exqa jun b'etin xjal nnajan kyxola, a nxi q'onte jun tk'wal te oyaj twutz Moloc, b'e'x k'wel b'yet, ex tkyaqil xjal k-okil xo'nte tuk'a ab'j. ³ Ex kchin okil meltz'aja ti'jjo xjal anetzi'n, ex b'e'x k-elix nlajo'n kyxol t-xjalil, tu'n xi tq'o'n jun tk'wal te oyaj twutz Moloc, ex tu'n ikyjo, b'e'x xkub' tyajin nja'y xjan ex ma tz'el ti'n ttx'ixb'e' nb'i'y xjan. ⁴ Qa noq xi ok kyim aj Israel ti'jjo ichin, a xi tq'on jun tk'wal te Moloc, exsin qa mi xkub' kyb'yo'ntz, ⁵ b'e'x kchin okil meltz'aja ti'jjo ichin anetzi'n ex kyij'j tb'aj toj tja, ex k'wel nyuch'i'n kyxol t-xjalil, junx kyuk'a' xi b'inchin il'c tuk'a Moloc. ⁶ Atzi'n xjal kxe'l qanil jun t-xjel kye' nchi txkon ti'j kyanmin kyimnen ex kye' yux, kchin okil meltz'aja ti'j, ex k-elix nlajo'n toj tkojb'il. ⁷ Kyxjansinku kyib'a, ex chi okxixa te xjan, qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ⁸ Kyniminkuji'y nnuk'b'ila ex kyb'inchinjeku'y. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a nkub' xjansikye'y. ⁹ Qa a'l jun xjal xqanin jun nya b'a'n ti'j ttata mojqa ti'j tnana, b'e'x k'wel b'yet, tu'n xqanin jun nya b'a'n ti'j ttata ex ti'j tnana. Ex ax at tpaj ti'jx tkyimlin. ¹⁰ Qa at jun ichin ma ky'al'jin tuk'a t-xu'jil jun t-xjalil, atzi'n ichin tuk'a' qya, b'e'x chi k'wel b'yet. ¹¹ Qa at jun ichin xkub' kxe tuk'a t-xu'jil ttata, ma tz'el ttx'ixb'e' ttata tu'n ikyjo. Kykab'lix chi k'wel b'yet, ex ayix at kypaj ti'jx kykyimlen. ¹² Qa at jun xkub' kxe tuk'ax tlib', kykab'lix chi k'wel b'yet, qu'n ma kub' kyb'inchin jun nya b'a'n, ex ayix at kypaj ti'jx kykyimlen. ¹³ Qa ma kub' kxe jun ichin tuk'a juntl ichin, tze'nku' tuk'a jun qya, jun iky'b'ilxjo xb'ant kyu'n, kykab'lix chi k'wel b'yet ex ayix at kypaj ti'jx kykyimlen. ¹⁴ Qa ma tz'ok t-xu'jlin jun ichin jun qya tuk'ixjo tal a txin, qu'n jun tij nya b'a'nxjo lo. Kyoxlix chi k'wel patit, tu'ntzin mi teniljo

^b19.32 Atzi'n tyol Dios toj hebrey, ntq'ma'n kyjalu'n: kchi jawil we'y ex kchi k'wel kynimi'n tij xjal. Atzi'n toj qyol, chi k'wel qninin tij xjal ex k'wel qmutxb'in qib' kywutz.

^c20.5 Atzi'n toj tyol Dios toj hebrey, atzin t-xilnin: Aye' nchi k'ulin twutz Moloc, jun kydios xjal ojtze.

nya b'a'n kyxola. ¹⁵Qa at jun ichin ma kub' kxe tuk'a jun txuk, b'e'x k'wel b'yet, ex majxjo txuk k'wel b'yet. ¹⁶Qa ma txi tq'o'n jun qya tib' te jun txuk, b'e'x chi k'wel b'yet kykab'lix, ex ayex at kypaj ti'jx kykimlen. ¹⁷Qa ma tz'ok meje jun ichin tuk'a jun terman, a ttxin ttata mojqa ttxin tnanaj, exsin qa ma kub' kxetz tuk'a, jun tij nya b'a'nxjo lo, tu'ntzintzjo kykab'lix chi k'wel b'yet kywutz kykyaqil xjal, tu'n xkub' kxe tuk'a terman, ex ax at tpaj ti'jx tkyimlen. ¹⁸Qa ma kub' kxe jun ichin tuk'a jun qya tze'n nk'u'l txjawin, ma tlonte txjawi'n qya, ex axjo qya ma txi yek'linte txjawin, tu'ntzintzjo kykab'lix kchi elix lajet toj kykojb'il. ¹⁹Mi kub' kxey tuk'a qya a terman tnanij mojqa tuk'a taneb' ttatij, qu'n qa ma kub' kxey tuk'a, kykab'lixa chi b'ajsilte tilil kyil. ²⁰Qa at jun xkub' kxe tuk'a t-xu'jil terman ttata, ma tz'el ti'n ttx'ixb'e terman ttata. Kykab'lix chi b'ajsilte tilil kyil, ex nti' jun kyk'wal k-anq'il aj kykim. ²¹Qa at jun ichin s-el ti'n t-xu'jil terman, nya b'a'njo lo, qu'n ma tz'el ti'n ttx'ixb'e terman. Ex nti' jun kyk'wal k-anq'il aj kykim. ²²Kyniminkekuji'y nleya ex nnuk'b'ila, ex kyb'inchinkeku'y, tu'ntzin mi chi exnlajo'ni'y twutzjo tx'otx' ja' kchi xel wini'y najal. ²³Mi chi ok lipe'y ti'jjo nkub' kyb'inchin jni' xjal, a kchi elix nlajo'n kywutza, qu'n tkyaqiljo lo xkub' kyb'inchin, ex tkyaqiljo lo, jun iky'b'ix te we'y. ²⁴Me o txi nq'ma'n kye'y kyjalu'n: Ayi'y kchi okil te tajwiljo kytx'otx', a tx'otx', a ja' noqx jni'x niky'b'il toj, qu'n kxel nq'o'n te kye'y. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa, a s-el pa'nkyi'y kyij'jo txqantl xjal. ²⁵Tu'mpetzi'n, tz'elx kyniky'a ankye' txuk nya wen ex ankye wen, ex ankye pich' nya wen ex ankye wen. Mi kub' kyyajin kyib'a kyuk'a txuk, kyuk'a pich', nix kyuk'a' txuk nchi el jililil tuk'a kyk'u'j twutz tx'otx', qu'n o chi el npa'n te nya wen. ²⁶Chi okxixa te xjan, qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a xjan, ex o chi el npa'n kyij'jo txqantl xjal tu'ntzin kyoka te we'y. ²⁷Qa at jun ichin mojqa jun qyaj, ntxkon ti'j kyanmin kyimnin mojqa nyuxinj, b'e'x chi k'wel b'yet tuk'a ab'j, ex ayix at kypaj ti'jx kykimlen.

Nuk'b'il tu'n kyten pale xjan

21 ¹Tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés kyjalu'n: Q'manxa kye pale, aye' tk'wal Aarón, tu'n mi tz'ok kytzyu'na t-xmilil jun kyimnin kyxol kyxjalil, tu'ntzin mi chi kyija nya b'a'n, ²ajqa nya t-xmilil jun kyerman, kytata, kynana, kyk'wal mojqa jun kyermanj, ³mojqa t-xmilil jun kyermanj, a na'mtaq tlonte ichin ex na'mtaq tmeje, ja'ku tz'ok kytzyu'n. ⁴Me nti' tu'n tkub' tyajin jun pale tib' ex tu'n tkyij nya b'a'n, tu'n tok ttzyu'n t-xmilil jun tkuñad ichin mojqa qyaj. ⁵Mi tz'el kyjs'o'n kywi'y, a noq t-xeyila, ex mi tz'el kymitz'o'n ttxa'mila kyxmatza, ex mi tz'ok kyqitín kychib'jila.^d ⁶Qala' chi okxixa te xjan twutz Dios, ex mi tz'ok kyq'o'n tb'i te nti' toklen, qu'n ayi'y kchi tzajil q'ont'e' oyaj, a nchi kub' patit twutz qMan Dios, jni'xjo pan. Tu'ntzintzjo chi okxixa te xjan.

⁷Mi chi ok meje'y tuk'a jun qya twi' ky'a'jil, nixpe tuk'a' qya a o kub' tpa'n tib' tuk'a tchmil, qu'n xjansin ta'ye te pale tu'n tajb'in te Dios.

⁸Tu'mpetzi'n, kyq'onqeka te xjan, qu'n aye nchi kub' q'ont'e pan te oyaj nwutza. Il ti'j kchi okil kyq'o'n te xjan, qu'n xjan qin we', ex ayin we' Dios Mamb'aj, a nxjansin kyij'ja. ⁹Qa ma tz'el ky'a'jil jun ttxin pale, b'e'x k-elil kytx'ixb'il kyka'b'lix; iltzin ti'jtz tu'n tkub' patit itz'x.

Nuk'b'il ti'j nejenel kye pale

¹⁰Atzi'n pale kjawil sk'o'n tu'n tok te nejenel kyxol terman, a jax qet aseyt toj twi', a ma kub' xjansit tu'n kyok t-xb'alin pale ti'j, il ti'j tu'n t-xi txyeb'in twi' ex nti' tu'n tkub' tlaqin t-xbalin tu'n b'is. ¹¹Nti' tu'n tokx ja' tokxe jun kyimnin, exlaqa ttata mojqa tnanaj, tu'ntzin mi yaja. ¹²Nti' tu'n tkub' tyajin ja xjan nix tu'n tkyij ttzaqqi'n noq tu'n t-xi' ti'j jun kyimnin, qu'n tu'n o jax qetjo aseyt toj twi' te xjansb'il tu'n tajb'in te we'y. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ¹³Ktzajil tjyo'n jun t-xu'jil, a nam tlonte ichin. ¹⁴Mi jaw meje tuk'a jun qya, a o kyim tchmil, nix tuk'a jun qya, a o kub' kypa'n kyib' tuk'a tchmil ex nix tuk'a jun qya twi' ky'a'jil, qala' tuk'a jun txin, a nam tlonte ichin, ex te antzax kyxol t-xjalil, ¹⁵tu'ntzin mi tz'el ti'n kytx'ixb'e' tyajil kyxol t-xjalil. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a nxjansinte. ¹⁶Tzaj yolín qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ¹⁷Q'manxa te Aarón kyjalu'n: Nix jun tyajila, a at tky'i, ja'ku tzaj laq'e q'olte jun oyaj ti'j wab'j twutz Dios. ¹⁸Ex nix jun xjal, a at tky'i, ja'ku tzaj laq'e q'olte jun oyaj, exlaqa mox, kox, waq'ljin ttxa'n, nya tz'aqle, ¹⁹toqjin jun tqan mojqa jun tq'ob'j, ²⁰yuk' tzykylit'j, much' twe', tok muj kyij' twutz, at tx'a'k ti'j mojqa ky'ixb'inqa tjos. ²¹Nix jun tyajil pale Aarón, a at tky'i ja'ku tzaj laq'e q'olk'ye' oyaj nchi kub' patit twutz qMan Dios. Qa at kyky'i, mi chi tzaj laq'e q'olte oyaj ti'j wab'j twutz Dios. ²²Bape' tu'n twa'n ti'jjo wab'j'e xjansin, ex ti'jjo jni' noq ti'chaqku, a xjansinqa. ²³Me nti' tu'n txi laq'e ti'jxe cortina, nixpe tk'atz patb'il oyaj, tu'n at tky'i, ex tu'ntzin mi yaje nja'y xjan tu'n, qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a nkub' xjansinte kye'. ²⁴Ikytzin xi tq'ma'na Moisésjo te Aarón, ex kye tk'wal, ex kye tkyaqil aj Israel.

Xjansb'il kyij' oyaj

22 ¹Tzaj yolín qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²Q'manxa te Aarón, ex kye tk'wal tu'n tok kykwentin jni' oyaj xjanqe, a ntzaj kyq'o'n aj Israel we'y, tu'ntzin mi tz'ok kyq'o'n nb'i'y te nti' toklen. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ³Qmanxa kye tkyaqil tyajil Israel exqatzi'n chi ul itz'ja kyjalu'n: Qa a'l jun a nya b'a'n ta'ye xi laq'e kyk'atzjo oyaj xjansinqa kyu'n aj Israel te qMan Dios, b'e'x k-elix lajet nwutza. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ⁴Qa at jun tyajil Aarón yab' tuk'a tx'a'k, a noq n-el lemimin toj tchib'jil mojqa njatz qi'yj poj toj twi' ttz'a'lb'il, nlay wa'n kyij'jo noq ti'chaqku, a xjansinqa, tzmaxixjo aj tsaqix. Qa at jun s-ok tzyunte jun ti', a otaq tz'ok taq'le t-xmilil jun kyimnin ti'j, mojqa jun ichin, a njatz qi'yj tyajil tu'n toj twi' ttz'a'lb'il, ⁵mojqa ma tz'ok ttzyu'n t-xmilil jun txuk a n-el jililil tuk'a tk'u'j twutz tx'otx' a nya wen, mojqa ma tz'ok ttzyu'nj t-xmilil jun ichin a nya' b'a'n ta'ye noq tiqu'nil. ⁶Atzi'n xjal xkub' tyajin tib' kyuk'a' jni' lo, b'e'x kyjel nya b'a'n a'lixjo aj qok yupj, ex mi wa'n kyij'jo oyaj, a xjansinqa, ajqa na'mtaq tbañarin. ⁷Ajtzin tex q'ij, b'e'x kyjel b'a'n. Tb'ajlinxi' lo, ja'ku wa'n kyij'jo oyaj xjansinqa, qu'n atzin twa'. ⁸Mi txi tcho'n tchib'jil jun kyimnin txuk, nixpe jun txuk, a otaq b'aj b'yo'n tu'n juntl txuk, qu'n b'e'x kyjel nya b'a'n tu'n lo. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ⁹Kyniminkekuji'y nnuk'b'ila, qu'n qa mina, b'e'x k'welix kyila, ex tu'n ikyjo b'e'x chi kyimila. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a nkub' xjansinte kye'. ¹⁰Nix jun xjal a nti' toka te pale, ja'ku wa'n kyij'jo oyaj xjan, nixpe jun tule ex nixpe jun taq'nil. ¹¹Me qa ma tzaj tlaq'o'n pale jun tmajen, ja'ku wa'n te' kyij'jo wab'j xjan, ex ikyqixjo xi itz'je toj tja, ja'ku chi wa'n. ¹²Atzi'n t-xin pale, a kjawil meje tuk'a jun

^d21.5 Ikytaqtzin nb'antjo kyu'n ojtxe xjal a nya' aj Israelqa. N-el kyjs'o'ntaq t-xeyile kywi', kyxmatz, ex n-ok kyqitintaq kychib'jil tu'n b'is.

^e21.22 Atzi'n tb'i' wab'j que aj Israel ojtxe "pan"

ichin, a nya pale, mi wa'n kyijjo oyaj xjan. ¹³ Qatzin qa ma kyijjo t-xin meb'e mojqa ma kub' tpa'n tib' tuk'a tchmil, exqa nti'qa tal, exsin ma meltz'ajtz tja ttata, ja'ku wa'n kyijjo wab'lj tze'nku' te ttata, tze'nkuxtaqjo toj tku'ximil. Me nix jun xjal a nti' toka te pale, ja'ku wa'n ti'jjo wab'lj. ¹⁴ Qa at jun xjal xi wante' wab'lj xjan, exsin mi b'i'ntaqtz tu'n qa xjan, il ti'lj tu'n t-xi tchjo'n te pale ti'jjo xi twa'n, junk'al (20) ti'lj junjun jwe'k'al (100). ¹⁵ Mi' txi kytziyin pale tu'n tkub' kyyajin aj Israeljo oyaj xjansinqa twutz qMan Dios. ¹⁶ Qu'n qa ma txi kywa'n jni' noq ti' xjansinqa, ayex chi iqilte kyil. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a nkub' xjansinkyey. ¹⁷ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ¹⁸ Q'manxa te Aarón ex kye tk'wal, ex kye tkyaqil aj Isreal kyjalu'n: Qa at jun aj Israel mojqa jun b'etin xjalj nnajan kyxola, a ktzajil tq'o'n jun toyaj, a otaq kub' tb'isin tu'n ttzaj tq'o'n^f mojqa jun oyaj noq saj anq'in toj tanmin, a nkub' patit twutz qMan Dios, ¹⁹ tu'ntzin tkub' tziyin toyaj, il ti'lj tu'n ttzaj tq'o'n jun tman wakx, jun tman ritj mojqa jun tman chib'lj, a nti' kyky'i. ²⁰ Me nti' tu'n ttzaj kyq'o'n jun alu'mj, a at tky'i, qu'n nlay kub' tziyin. ²¹ Ex ikyxjo, ajqa at jun xjal ktzajel q'onte jun toyaj te tmujb'il tib' tuk'a qMan Dios tu'n tjapin twi' tyol, a otaq tzaj tziyin, mojqa noq jun toyaj saj anq'in toj tanmin, exlaqa jun ttxu wakx mojqa jun ttxu ritj, tu'ntzin tkub' tziyin, il ti'lj tu'n ttzaj ti'n, a nti' tky'i. ²² Mi' tzaj kyq'o'nji'y alu'mj te qMan Dios, a moxqa twutz, toqjin tkux, nkub' tqan, tx'a'k ti'lj mojqa xpa'x ti'lj. Nti' tu'n tkub' kypati'n te oyaj tib'aj patb'il oyaj twutz qMan Dios. ²³ Ja'ku tzaj kyq'o'n jun kyoyaja qa ma tzaj anq'in toj kyanmi'n, tze'nku' jun tman wakx mojqa jun tman ritj, a nya jun elninqe tqan, me nya te' kyoyaja, a ntzaj kytziyi'n tu'n ttzaj kyq'o'n. ²⁴ Mi' chi tzaj kyq'o'nji'y alu'mj te qMan Dios, a ky'ixb'enqe tjos, nti'qa tjos mojqa o chi etz qitinj. Mi' kub' kyb'inchinji'y lo toj kytanmi'n. ²⁵ Mi' tzaj kytzyu'nji'y alu'mj lo kye b'etin xjal tu'n ttzaj kyq'o'n te jun oyaj te Dios. Qu'n nya tz'aqleqe ex at kyky'i, ex nlay chi kub' tziyin. ²⁶ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁷ Aj tanq'in jun tal wakx, tal ritj mojqa jun tal chibj, il ti'lj tu'n tmi'xin ti'lj tnana wuq q'ij, me toj twajxaqin q'ij ja'ku b'ant tu'n tkub' patit te jun oyaj te qMan Dios. ²⁸ Mi' kub' kyxyu'n jun ttxu wakx mojqa jun ttxu ritj junx kyuk'a kyal toj junx q'ij. ²⁹ Aj ttzaj kyq'o'n jun kyoyaja te aq'b'il chjonte te qMan Dios, il ti'lj tu'n tkub' kyb'inchin' tojxix tumil tu'ntzin tkub' tziyin. ³⁰ Texjo q'ij anetzi'n kxel kywa'n, ex nti' tu'n tkyij kyq'o'n ch'intl toj juntl q'ij. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ³¹ Kyniminkeku'y nkawb'ila ex kyb'inchinkeku'y. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ³² Mi' tz'ok kyq'o'n nb'i'y xjan te nti' toklen, qala' tz'elxix kyniky'a qa xjanqi'n kxol aj Israel. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kub' xjansinkyey. ³³ Ex ayi'n xin etz q'inkyi'y toj tx'otx' te Egipto tu'n woka te kyDiosa. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj.

Ajo nkub' b'inchit kyoj nintz q'ij

(Nm 28:16—29:40)

23 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Ayetzin nintz q'ijjo lo ma chi kyij tq'o'n qMan Dios, ja' tu'n kyoka' kychma'b'la xjanqa. ³ Qaq q'ij kchi aq'nila, me atzi'n toj twuqin q'ij noq kchi ajlala, ex atzi'n chma'b'l lo xjanxix, nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin' toj. Qu'n atzin q'ijjo lo te ajlab'l, tu'n tel kypa'n te qMan Dios, ja'chaqx tumil chi najanatza. ⁴ Ayetzin nintz q'ijjo lo nim kyoklen te qMan Dios, qu'n xjanqa' kychma'b'la kchi okil kyojjo q'ij ma chi kyij q'o'n lo. ⁵ Toj kyajlaj (14) q'ij te tnejil xjaw, aj tex q'ij, k'wel kyiky'sinji'y xjan q'ij te qMan Dios. ⁶ Atzi'n toj jwe'laj

(15) q'ij te tajlajjo xjaw lo, k'wel kyiky'si'n kyq'ijil pan, a nti' tx'amsb'il q'o'n^x kyoj, te nimsb'il tb'i qMan Dios. Wuq q'ij kchi wa'la pan, a nti' tx'amsb'il q'o'n^x toj. ⁷ Toj tnejil q'ij te nintz q'ij, k-okil jun kychma'b'la xjanxix, ex nix jun aq'untl tu'n tkub' kyb'inchin'. ⁸ Kyojjo wuq q'ij, chi xel kyq'o'n oyaj te qMan Dios, a nchi kub' patit. Atzi'n toj twuqin q'ij, k-okil jun kychma'b'la xjanxix, ex nix jun aq'untl tu'n tkub' kyb'inchin'.

Oyaj ti'j tnejil twutz awal

⁹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ¹⁰ Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Aj kykani'n tojo tx'otx' a kxel nq'o'n kye'y, ex aj tjaw kyawala, il ti'lj tu'n t-xi kyq'o'nji'y tnejil mik'oj ti'lj tnejil twutz kyawala te pale. ¹¹ Tojxi juntl q'ij ti'lj ajlab'l, kjawil yeki'n mik'oj tu'n pale twutz qMan Dios, tu'ntzin tziyaytz. ¹² Tojxjo q'ij aj ttzaj kyq'o'nji'y jun mik'oj twutz kyawala, ktzajil kyin jun tman rit te jun ab'q'e a nti' tky'i, te jun oyaj tu'n tkub' patit twutz qMan Dios. ¹³ Ex ktzajel kyq'o'n b'elaj tb'anil arin xyuq'in tuk'a aseyt, tu'n tkub' patit te jun oyaj k'ok'jix twutz qMan Dios, ex jun litro vin. ¹⁴ Mi' chi wa'n pan, exqa twutz awal ch'i'lin, mojqa ak'aj twutz awalj, tzmaxe' ajxa t-xi kyq'o'nji'y kyoyaja te kyDiosa. Atzin nuk'b'iljo lo kyjel te junmajx te kye'y ex te kye' kyyajila chi ul itz'ja, ja'chaqx tumil chi najanatza. ¹⁵ Ewetaq tb'ajli'n q'ij te ajlab'l, ex t-xilnin kyq'o'nji'y mik'oj ti'lj twutz kyawala a njaw yekit te oyaj, kxel kyajla'n wuq semana. ¹⁶ Ajtzin tjap'in wuq semana tuk'axiljo juntl q'ij te ajlab'l, atzin kab'k'al laj (50) q'ijjo. B'e'xsin kxel kyq'o'n kyoyajtz ak'aj ti'lj twutz awal te qMan Dios. ¹⁷ Ktzajil kyin kab'e pan kyja'y te jun oyaj njaw yekit, a b'inchinqa tuk'a tb'anil arin ex tuk'a tx'amsb'il, b'elaj libr tb'anil arin k-ajb'il kyu'n te junjun pan. Atzin oyajja kxel kyq'o'n ti'lj tnejil twutz kyawala te qMan Dios. ¹⁸ Junx tuk'a' pan, ktzajil kyin wuq tman rit te jun ab'q'ae a nti' kyky'i ex jun tman wakx tuk'a kab'e tman rit matijqa, ayetzin oyajjo chi k'wel patit twutz qMan Dios, junx tuk'a' oyaj ti'j twutz awal ex vin; atzin oyajjo nkub' patit, a tb'anilx tk'ok'jil twutz qMan Dios. ¹⁹ Ex majx jun tman chib ktzajil kyq'o'n te najsb'il kyila, ex kab'el tman rit te jun ab'q'eqa te kymujb'il kyib'a. ²⁰ A pale kjawil yekinta te jun oyaj twutz qMan Dios, junx tuk'a' pan ti'lj tnejil twutz awal, exqatzi'n kab'el tman rit. Ayetzin oyajjo chi k'wel xjansit te qMan Dios ex te pale kyjela. ²¹ Tojxjo q'ij lo, k-okil jun kychma'b'la xjanxix; nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin'. Atzin nuk'b'iljo lo kyjel te kye'y te junmajx ex te kye' kyyajila chi ul itz'ja, jachiqx tumil chi najanatza. ²² Aj tjaw kychmo'n twutz kyawala twutz kytx'otx'a, mi jaw kychmo'nji'y at ttxa'nila koj'b'il, ex mi jaw kychmo'nji'y spid kyjel naj toj tqan, qala' kyq'onkja kye yaj xjal ex kye b'etin xjal. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ²³ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁴ Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Toj tnejil q'ij te twuqin (7) xjaw, k'wel kyiky'si'n jun q'ij te ajlab'l, ex k-okil jun kychma'b'la xjanxix, atzin jun q'ijjo te na'b'l ja' kxel kyoq'si'n trompet. ²⁵ Tojjo q'ij anetzi'n, nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin', qala' noq kxel kyq'o'n oyaj a nkub' patit twutz qMan Dios.

Q'ij te najsb'il il

²⁶ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²⁷ Tojjo lajaj (10) q'ij te tajlaj twuqin xjaw, atzin q'ijjo k'wel najsit il. Qu'n k-okil jun kychma'b'la xjan, ex chi pa'la wa'yaj ex kxel kyq'o'n oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios. ²⁸ Nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin' tojjo q'ij anetzi'n, qu'n atzin q'ijjo lo te najsb'il il, ex tu'n tten kymujb'il kyib'a tuk'a qMan Dios, a kyDiosa.

^f22.18 Atzin jun yek'b'iljo ti'lj oyaj nxi q'o'yit mojqa nxi tziyit. ka'yinkuxa toj Núm. 6:13

²⁹ Atzi'n xjal mi pa'n wa'yaj tojjo q'ij lo, b'e'x k-elix lajet toj tkobj'bil. ³⁰ Ex qa at jun xjal s-aq'nin tojjo q'ij anetzi'n, b'e'x kw'el nb'yo'n kyxol t-xjalil. ³¹ Tu'mpetzi'n, nix jun aq'untl tu'n tkub' kyb'inchin. Atzi'n nuk'b'iljo lo kyjel te kye'y te junmajx, ex te kye' kyyajila chi ul itz'ja, jachiqx tumil chi najanatza. ³² Tojjo q'ij lo noq kchi ajlala ex kchi pa'la wa'yaj; txi xkye qale toj b'elaj (9) q'ij te tajlal xjaw ex tojxe juntl qalil kchi ajlala.

Nintz q'ij kyi'jja ja njax txaq tze toj twi'

³³ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ³⁴ Q'manxa' kye aj Israel Kyjalu'n: Toj jwe'laj (15) q'ij te tajlal twuqin (7) xjaw, wuq (7) q'ij k'wel kyiky'sinji'y nintz q'ij kyi'jjo Pach ja, te nimsb'il tb'i qMan Dios. ³⁵ Toj tnejil q'ij k-okil jun kychma'b'la xjanxix, ex nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin. ³⁶ Kyojjo wuq (7) q'ij kchi xel kyq'o'n oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios. Atzi'n toj twajxaqin (8) q'ij, k-okil jun kychma'b'la xjanxix, ex kchi xel kyq'o'n oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios; qu'n atzin nintz q'ijjo lo ex nix jun aq'untl k'wel kyb'inchin. ³⁷ Ayetzin nintz q'ijjo lo nim kyoklin te qMan Dios, a ja' kchi okila' kychma'b'la a xjanqa, tu'n t-xi kyq'o'n tb'anil oyaj te qMan Dios; jniqa' oyaj nchi kub' patit, oyaj ti'j twutz awal, ex oyaj ti'j ta'l twutz uva, kxel kyq'o'n junjun oyaj kyojjo q'ij b'antlin kyi'j. ³⁸ Ayetzi'n nintz q'ij lo, a nya ite'k te kykwentiljo q'ij te ajlab'l te qMan Dios, exqatzi'n oyaj tziyinqitz kyu'n, a nchi tzaj anq'in toj kyanmi'n, a nxi kyq'o'n te qMan Dios. ³⁹ Me atzi'n toj jwe'lajaj (15) q'ij te tajlal twuqin xjaw, aj tjaw kychmo'n twutz kyawala twutz tx'otx', kchi ik'y'sila wuq (7) q'ij nintz q'ij te qMan Dios. Atzi'n toj tnejil q'ij ex toj twajxaqin (8) q'ij noq chi ajlala. ⁴⁰ Tojjo tnejil q'ij, ktzajil kyi'n kyq'ob' tze, a xikyleqik tb'anil kywutz kyi'j, jni' kyq'ob' palmera, kyq'ob' pujin tze ex kyq'ob' ky'ix'aj tziyila a'. Ex kyojjo wuq (7) q'ij lo, kchi tzalajila twutz qMan Dios, a kyDiosa. ⁴¹ Junjun ab'q'e k'wel kyiky'si'n wuq q'ij nintz q'ij te qMan Dios. Atzin nuk'b'iljo lo kyjel te kye'y te junmajx, ex te kye' kyyajila chi ul itz'ja; ex tojxix twuqin xjaw k'wel kyiky'si'n. ⁴² Toj pach ja kchi najali'y kyojjo wuq (7) q'ij; tkyaqil aj Israel aye' nchi anq'in kyxola, il ti'j tu'n kynajan toj pach ja, ⁴³ tu'ntzin kyb'inte' kyyajila chi ul itz'je, qa toj pach ja xi najani'y tej kyetza wu'n toj tx'otx' te Egipto. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ⁴⁴ Ik'yztzin xi tq'ma'na Moisésjo nintz q'ij a nim kyoklin te qMan Dios kye aj Israel.

Tej kyk'ant tzaj toj tja Dios.

(Ex 27:20-21)

24 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel tu'n ttzaj kyi'n tb'n'il aseyt n-el ti'j olivo, tu'ntzin kyk'ant tzaj tkyaqil amb'il. ³ A Aarón k'wel b'inchinkye tzaj toj ja te chma'b'l, ti'jxe' cortina tok twutz ark k'u'b'il ley, tu'ntzin kyk'ant twutz qMan Dios ex tkyaqil qniky'in. Atzin nuk'b'iljo lo kyjel te kye'y te junmajx, ex kye' kyyajila chi ul itz'ja. ⁴ Kchi okil tka'yi'n tzaj ite'kx tib'ajjo tk'wel tzaj b'inchinku tuk'a tb'anil q'an pwaq, tu'ntzin kyk'ant tkyaqil amb'il twutz qMan Dios.

Tej kykub' q'o'n pan twutz Dios

⁵ Ktzajel ti'n tb'anil arin, exsin k'wel ttzq'ajsintza kab'lajaj (12) pan tuk'a kyaje kilo talil junjun. ⁶ Exsin k'wel tq'o'ntza kab'e txol tib'ajjo me'x b'inchinku tuk'a tb'anil q'an pwaq twutz qMan Dios, qaqchaq (6) kyb'aj toj junjun txol. ⁷ Majxjo tb'anil storak k'wel tq'o'n ttxlajjo junjun txol pan, tu'ntzin

tkyjij te jun yek'b'ilte' jni' oyaj, a nkub' patit twutz qMan Dios. ⁸ Tkyaqil q'ij te ajlab'l, k'wel kyq'o'nji'y pan twutz qMan Dios; atzin jun yoljo kyjel b'ant ti'j kyuk'a aj Israel. ⁹ Ayetzi'n pan lo, kchi kyjel te junmajx te Aarón ex kye tyajil, ex antza kxel kywa'na toj jun lugar xjan, qu'n xjanqa' oyaj a nchi kub' patit twutz qMan Dios.

Kawb'il kyi'jjo nchi yolin nya b'a'n ti'j Dios

¹⁰ Tojjo q'ij anetzi'n, attaq jun ichin te Israeltaq tnana, atzi'n ttata te Egiptotaq, b'e'x jaw b'uji'n ichin lo tuk'a jun aj Israel toj najb'il. ¹¹ Atzi'n taljo qya aj Israel, b'e'x kub' tq'ma'n jun nya b'a'n ti'j tb'i Dios te' nchi b'ujintaq, b'e'xsin xi q'i'ntz kyu'n xjal twutz Moisés. Atzi'n tb'i' tnana, Selomit, a tk'wal Dibri, a tyajil Dan. ¹² B'e'xsin kux q'o'ntz kyu'n xjal toj kars, a'lixjo aj ttzaj tq'ma'ntaq qMan Dios kye, ti'taq tu'n kub' b'inchit ti'j. ¹³ Tzajtzin tq'ma'n qMan Diostz te Moisés kyjalu'n: ¹⁴ Kyi'mixji'y ichin, a xkub' tq'ma'n jun nya b'a'n ti'j nb'i'y naqchaq tk'atz najb'il, ex kykyaqilxjo i b'inte' tyol, i tkub' kyq'on kyq'ob' tib'aj twi', ex tkyaqil xjal k-okil xo'nte tuk'a ab'j. ¹⁵ Ex k'a' txi tq'ma'n kye aj Israel kyjalu'n: Qa at jun k'wel q'mante jun nya b'a'n ti'j tDios, ax kb'ajsilte tilil til. ¹⁶ Alkye jun k'wel q'mante jun nya b'a'n ti'j tb'i qMan Dios, b'e'x k'wel b'yet, ex tkyaqil aj Israel k-okil xo'nte tuk'a ab'j. Exlaqa jun aj Israel mojqqa jun b'etin xjalj xkub' q'mante jun nya b'a'n ti'j nb'i'y, il ti'j k'wel b'yet. ¹⁷ Ex ikyxjo xjal a k'wel b'yo'nte juntl xjal, b'e'x k'wel b'yet. ¹⁸ Alkye jun xjal k'wel b'yonte jun alu'mj, il ti'j tu'n t-xi tq'o'n jun t-xel. ¹⁹ Alkye jun xjal kky'ixb'il juntl xjal tu'n, ikyx k-okil b'inchitjo ti'j tze'nkux s-oka' xjal tu'n. ²⁰ Qa ma waq'lj jun t-xjalil tu'n, il ti'j k'wel waq'it, qa ma tz'etz twutz jun t-xjalil tu'n, il ti'j k-elitz q'i'yit twutz, qa ma tz'etz tste jun t-xjalil tu'n, il ti'j k-elitz q'i'yit tste. Tze'nx s-oka' t-xjalil tu'n, ikyxsin k-okil b'inchitjo ti'j. ²¹ Alkye jun xjal k'wel b'yonte jun alu'mj, il ti'j kxel tq'o'n t-xeljo alu'mj, me alkye jun k'wel b'yonte jun t-xjalil, b'e'x k'wel b'yet. ²² Ax leyjo k-ajb'il kyu'n kye b'etin xjal ex kye aj Israel. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ²³ B'e'xsin xi tq'ma'n Moisésjo lo kye aj Israel, ex b'e'x etz kyi'n ichin, a kub' tq'ma'n nya b'a'n naqchaq tk'atz najb'il, exsin ok kyxo'ntz tuk'a ab'j. Ik'yztzin kub' kyb'inchin aj Israeljo tze'nku' otaq tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés.

Ab'q'e te ajlab'l te tx'otx' ex te tzaqpi'b'l

25 ¹ Tzaj yolin qMan Dios te Moisés twi' wutz Sinaf kyjalu'n: ² Q'manxa kye aj Israel kyjalu'n: Ajtzin kyokxa tojo tx'otx' kxel nq'o'n kye'y, il ti'j tu'n t-ajlan tx'otx' twutz qMan Dios. ³ Qaq ab'q'e k-chi awila toj kytx'otx'a, ex qaq ab'q'e k-elitz kytx'eminji'y tq'ob' ky-uva'y ex kjawil kychmo'n twutz. ⁴ Me atzi'n toj twuqin ab'q'e, k-ajlal tx'otx' twutz qMan Dios. Nti' tu'n kyawi'n toj ktx'otx'a nix tu'n tel kytx'eminji'y tq'ob' ky-uva'y. ⁵ Mi jaw kychmo'nji'y twutz kyawala, a noq ktzajil ch'iyxe twutz tx'otx', jni' twutz uva a nya o tz'etz kytx'emi'n tq'ob', tu'ntzin t-ajlan tx'otx' jun ab'q'e. ⁶ Me ok ktzajil tq'o'nx te tx'otx' awal tu'nx tib'x te kywa'y, exlaqa tojjo q'ij te ajlab'l, ex kchi wa'l kyaq'nila ichin ex qya ti'j, ex kchi wa'ljo taq'nila ti'j toj tjay, exqatzi'n b'etin xjal nchi najan kyxola. ⁷ Ex te kywa kyali'n, ex te kywa jni' toj k'ul txuk ite' toj kytx'otx'a. Tkyaqiljo ktzajil tq'o'n tx'otx' tu'nx tib', k-ajb'il te kywa toj tkyaqiljo ab'q'e.

Ab'q'e te tzaqpi'b'l

⁸ Ayetzi'n wuq ab'q'e te ajlab'l, kxel kyajla'n wuq maj, tu'ntzin tjapin te kab'k'al b'elaj (49) ab'q'e. ⁹ Tojjo lajaj q'ij

te twuqin xjaw, a q'ij te chojb'il il, k-xel kyq'ajtz'i'n chun toj tkyaqil tnam. ¹⁰ Atzi'n kab'k'al laj (50) ab'q'e k-okil kyq'o'n te xjan, ex k-elix kyq'ma'n tqaniljo tzaqpib'l te tkyaqil xjal toj tkyaqil tnam. Tojjo ab'q'e anetzi'n noq chi ajlala, ex kchi meltz'ajila toj kytx'otx'a ex kyuk'a kyyajila. ¹¹ Atzi'n kab'k'al laj (50) ab'q'e, k-ajb'il te tzaqpib'l te kye'y. Tojjo ab'q'e lo nti' tu'n kyawan, nix tu'n tjaw kychmo'nji'y twutz kyawala a ntzaj anq'in tu'nxtib' twutz tx'otx', ex nti' tu'n tetz kytx'e'mi'n tq'ob' ky-uva'y, ¹² tu'n tzaqpi'b'ljo ab'q'e lo ex xjanix k-okila te kye'y. Atzin twutz awal a ktzajil tq'o'n tx'otx' tiltib'x, o'kx ja'ku txi kywa'nji'y. ¹³ Tojjo ab'q'e lo te tzaqpi'b'l, chi meltz'ajil majla toj kytx'otx'a. ¹⁴ Qa ma chi k'ayi'n mojqqa ma chi loq'in ti'j jun pi'x tx'otx' tuk'a kyxjalila, mi kub' kysb'u'n kyxjalila ti'jjo lo. ¹⁵ Aj tel kylaq'o'n tx'otx' te kyxjalila, ikyx kxel kychjo'naji'y tze'nkuxjo tajal ab'q'e tb'ajlen ab'q'e te tzaqpi'b'l, atzi'n kk'ayil, o'kx twi' tx'otx'jo k-elil tqanin ti'jjo jte'l ab'q'il tu'n tjapen kani'n ab'q'e te tzaqpi'b'l. ¹⁶ Qa nimxtaql ab'q'il tu'n tjapen b'ajjo ab'q'e te tzaqpi'b'l, b'e'x kjawix tlaq'b'in twi' tx'otx'; mejqa noq jte'b'inl ab'q'il tu'n tjape'n juntl ab'q'e te tzaqpi'b'l, nya'llal twi' tx'otx'jo k-elil tqanin. Qu'n atzi'n xjal kk'ayil tx'otx', o'kx twi' k-elil tqanin ti'jjo jte'l ab'q'el tu'n tjaw chmet twutz awal. ¹⁷ Mi kub' kysb'u'n jun kyxjalila, qala' kyxob'tzintz kyib'a twutz kyDiosa. Tu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ¹⁸ Japinx kywi'jjo nnuk'b'ila kyu'n, ex kyb'inchinkuji'y nleye, tu'ntzin kyanq'i'n toj tzaljb'il tojjo tx'otx' kxel nq'o'n kye'y. ¹⁹ Ktzajel tq'o'n te tx'otx' awal ex noqx jni' kchi wala ti'j, exsin chi najala toj tb'nil. ²⁰ B'alaqa nkub' kyximi'n kyjalu'n: ¿Ti' kxel qwa'ntza toj twuqin ab'q'e, qa mi xkux qawin qawala, exsin qa mi xjaw qchmo'ntza twutz?. ²¹ Ktzajel nq'o'n ky'iwb'il kyib'aja toj tqaqin ab'q'e, atzi'n twutzjo kyawala kjawil kychmo'n tojjo ab'q'e lo, noq jni'x te oxo ab'q'e. ²² Aj tok kyawala toj twajxaqin ab'q'e, axtza kchi wali'y ti'jjo ojtxe awal, ex axtza kchi wali'y ti'j aj tjaw majl kyawala toj tb'elaj ab'q'e.

Ab'q'e tu'n tkotpit tx'otx'

²³ Mi tx'i kyk'ayin kye' tx'otx' te junmajx, tu'n we we' tx'otx', qu'n noq b'etin xjalqa kye' ex noq chi ky'el aj kye' tzalu'n. ²⁴ Tu'mpetzi'n, tkyaqiljo tx'otx' a k-elil kylaq'o'n, il ti'j tu'n t-xi kyq'o'n amb'il te' tnejil tajwa tu'n tel tlaq'o'n maj. ²⁵ Qa ma kyij jun kyermana toj yaj, exsin qa ma txi tk'a'yintz ttx'otx', atzi'n terman a at toka tuk'a, atzin k-elil laq'onte' tx'otx' a xi tk'a'yin terman. ²⁶ Qatzin qa nti' jun terman tu'n tel laq'onte' tx'otx' lo, qa ma jyet pwaq tu'n tel tkotpin majljo ttx'otx'. ²⁷ B'e'xsin k-elil tlaq'o'n majljo xjal tt'otx' te' xi laq'onte. Me b'e'x k-elil q'i'yit ch'il twi' tx'otx' ti'jjo jte'l ab'q'e a na'mtaq tjapi'n ab'q'e te tzaqpi'b'l. Ikytzin kmeltz'ajiljo tx'otx' tu'n tajwa. ²⁸ Qatzin qa nya nim pwaq xjyet tu'n, tu'n tel tlaq'o'n majljo ttx'otx', b'e'x kyjeljo ttx'otx' texjo xi laq'onte ajxa tjapi'n ab'q'e te tzaqpi'b'l, ajtzin tjapi'n ab'q'e te tzaqpi'b'l, tzmazitzin k-etzitol majljo ttx'otx' tu'n. ²⁹ Qa at jun xjal kxel k'ayinte jun tja toj jun tnam, a tokila muro ti'j, ja'ku b'ant tu'n tel tlaq'o'n jun majl aj tjapin jun ab'q'e; o'kx ab'q'e' at toklen tu'n tel tlaq'o'n juntl majljo tja. ³⁰ Qatzin qa na'mtaq tel tlaq'o'ntzjo tja a at toj tnam a tokila muro ti'j tojjo ab'q'e anetzi'n, nlay b'antl tu'n t-xi meltz'it toj ab'q'e te tzaqpib'l, ex te jun maj kjela te te' xjal, a s-el laq'o'nte, ex te kye tyajil. ³¹ Ayetzi'n ja ite' kyoj koj'b'il a nti' muro tok kyij'jila, iky kchi okila' tze'nku' tx'otx' toj koj'b'il, ja'ku chi el laq'et mojqqa ja'ku chex meltz'it juntl maj kye tnejil kyajwil tojjo ab'q'e te tzaqpi'b'l. ³² Me atzi'n kye levitas, at kye' kyoklen tu'n tel kylaq'o'n kyja toj kytanmin. ³³ Qa at jun xjal s-el laq'o'nte jun

ja te jun levita, b'e'x k-elitz tojjo ja toj ab'q'e te tzaqpib'l, qu'n ayetzi'n ja ite' kyoj tnam, k'u'nqe kye levitas, o'kxsin tx'otx'jo kye levitas kyxol aj Israel. ³⁴ Me atzi'n jni' tx'otx' te kyky'elb'il a tok ti'jila kytanmin, nti' tu'n t-xi k'a'yin, qu'n kye te junmajx.

Ley ti'j jni' tx'ex ex kyij' aq'nil

³⁵ Qa ma kub' yaj jun termana, exsin qa ma kanintz tk'atza, il ti'j tu'n t-xi tmojin tze'nku' jun yaj xjal mojqqa jun b'etin xjal tu'n tnajan tuk'iy. ³⁶ Mi tz'el kyqani'n manb'il pwaq mojqqa t-xeljo xi kyq'o'n te, qala' kyxob'tzintz kyib'a twutz kyDiosa, kytziyinkja tu'n tnajan kyermana kyxola. ³⁷ Mi txi kyq'o'n pwaq te ttx'ex tu'n tel kyin' manb'ilte, ex mi jax kylaq'b'i'n twi' wab' a kxel kyk'a'yin te. ³⁸ Ayin we' qMan Dios, a Dios te kye'y, a s-etz q'inkye'y toj tx'otx' te Egipto, tu'n t-xi nq'o'nji'y tx'otx' Canaan kye'y ex tu'n woka te kyDiosa. ³⁹ Qa ma kub' yaj jun termana tuk'a at tuk'iy, exsin qa ma txi tk'a'yin tib'tz tey, mi tz'ok tq'o'n tze'nku' jun aq'nil nya chjo'n twi' tk'u'j. ⁴⁰ Q'onka tze'nku' jun aq'nil chjo'n twi' tk'u'j mojqqa tz'enku' jun b'etin xjal, ex o'kx k-aq'nilja kyuk'iy aj tjapin ab'q'e te tzaqpi'b'l. ⁴¹ B'e'xsin k-elitzt kyuk'a tk'wal toj kyja'y, ex b'e'x kchi meltz'ajil kyuk'a tb'aj toj tja ex toj kytx'otx' kyxe'chil. ⁴² Tu'n waq'nilq'iy, ex ayi'n xin etz q'inkye toj tx'otx' te Egipto, tu'ntzintzjo nlay b'a'nt tu'n kyxi k'ayit te jun aq'nil nya chjo'n twi' kyk'u'j. ⁴³ Mi chi kub' kyyajin kyaq'nila, qala' kyxob'tzintz kyib'a twutz kyDiosa. ⁴⁴ Qa kyaja tu'n ttzaj kylaq'o'n kyaq'nila ichin mojqqa qya, kylaq'onqitza kyojjo tnam ite' kytxlajali'y. ⁴⁵ Ex ja'ku b'ant tu'n ttzaj kylaq'o'nji'y b'etin xjal nchi najan kyxola te kyaq'nila, exqatzi'n kyk'wal nchi anq'in toj kytanmi'n. Ayetzin kyeji'y ja'ku b'ant tu'n ttzaj kylaq'o'n. ⁴⁶ Ex ja'ku b'a'nt tu'n kykyij kyq'o'n te kye kyk'wala, tu'ntzin kyajb'in kye kyk'wala te junmajx. Me ayetzi'n aj Israel, nti' tu'n tokx kyq'o'n tjaq' kykawb'ila. ⁴⁷ Qa ma q'inmix jun yaj xjal mojqqa jun b'etin xjal a at kyxola, ex qa ma kub' yaj jun kyermana, exsin qa ma txi tk'a'yin tib'tz te' xjal a yajtaq, te' b'etin xjal mojqqa te jun tk'waljo b'etin xjal, ⁴⁸ at toklen tu'n tel laq'o'n ttzaqpib'l tuk'a' t-xilninx tk'a'yin tib', ex ja'ku b'ant tu'n tel laq'o'n tu'n jun terman, ⁴⁹ tu'n jun ttiy mojqqa tu'n jun tk'wal ttiy mojqqa tu'n jun xjalj a at toka te. Qa ma q'inmix, ja'ku b'a'nt tu'n tel tlaq'o'n ttzaqpi'b'l tiltib'x. ⁵⁰ Kxel tajla'n ab'q'e tuk'a' xjal ja' xi tk'a'yina tib', kxel xkye tojjo ab'q'e ja' xi tk'a'yina tib' tu'n tjapin b'aj tojjo ab'q'e te tzaqpi'b'l, atzi'n twi' ttzaqpi'b'l kyinxjo tze'nku' kyb'aj ab'q'e, exsin kxel ajlettz jte' ab'q'e xten tze'nkuxjo twi' tk'u'j jun q'nil. ⁵¹ Qatzin qa atx ab'q'etz taj tu'n tjapin tojjo ab'q'e te tzaqpib'l, b'e'xsin kxel tmeltz'intz ch'in pwaq ti'jjo pwaq tzaj ttyu'n tej t-xi tk'a'yin tib'. ⁵² Qatzin qa noq jun jteb'in ab'q'el taj tu'n tjapi'n ab'q'e te tzaqpib'l, ikyx tajal pwaqjo kxeltq'o'n te ttzaqpi'b'l tz'enkuxjo jte'l ab'q'e tu'n tjapen te tzaqpib'l. ⁵³ K-okel kyq'o'nji'y xjal lo tze'nku' jun aq'nil toj ab'q'eyin, mi kub' kytziyi'n tu'n tkub' yajin. ⁵⁴ Qa mi xtaqpij jun termana kyojjo ab'q'e anetzi'n, antza ktzaqpijila kyuk'a tk'wal tojjo ab'q'e te tzaqpib'l. ⁵⁵ Qu'n nmajenqe we' aj Israel, aye' i etz wi'n toj tx'otx' te Egipto. Tu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa.

Ky'iwb'il kyib'ajjo b'a'n chi b'in

(Dt 7:12-24; 28:1-14)

26 ¹ Mi kub' kyb'inchin' ky-ídolo'y nix jun twutzb'iyil, ex nix aye' ab'j xjanqa. Mi chi kub' kyq'o'n ab'j tz'ib'in kywutz toj kytx'otx'a tu'n kykub' meje'y kywutz. Tu'n ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ² Mi chi aq'ni'n kyojjo q'ij te ajlab'l ex kymutxb'inku kyib'a toj nja'y xjan. Qu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ³ Qa ma chi ok lipe'y kyij' nnuk'b'ila, exsin qa

ma kub' kyb'inchin' n'kawb'ila, ⁴ktzajel nq'o'n jb'al kyib'aja tojxix tq'ijil, tu'n ttzaj tq'o'n tx'otx' awal, ex tu'n tel kywutz tze. ⁵Na'mxtaq tel b'aj kytriya aj tul kanin tq'ijil uva tu'n tjaw chmet, ex na'mxtaq tel b'aj ky-uva'y aj tul kanin tq'ijil awal tu'n tkux awet. Noqx jni' kywa'y kb'ajel ajxa tnoj kyk'u'ja, ex kchi najala toj tzaljb'il toj kytx'otx'a. ⁶Toj tb'anil kchi najali'y twutz tx'otx', ex mix a'l k-okil xob'sinkyey' aj kyxi'y ktal. Kchi elil nlaq'b'inji'y toj k'ul txuk ti'l kytx'otx'a, ex mi chi oktz kyajq'oja kyil'ja toj kytanmi'n. ⁷Kchi oqel kyajq'oja kywutza, ex chi k'wel kyb'yo'n tuk'a ky-espadi'y. ⁸Jwe'k'al (100) kyb'aj kyajq'oja k-elil oq twutz jwe' kyb'aja, ex junch'uy jwe'q'o' (10, 000) kyb'aj k-elil oq twutz jwe'k'al (100) kyb'aja, ex kykyaqil kyajq'oja chi kyimil tuk'a ky-espadi'y. ⁹Chi tzajil nka'yi'n tuk'a tzaljb'il, kchi tzajil nky'iwlinx'a ex kchmetil kyb'aja wu'n, ex japin b'aj twi' nyola kyij b'ant ti'l kyuk'i'y. ¹⁰Ktemb'il kyawala noqx jni'x te kywa'y, ex il ti'l tu'n tex kyij'nyiy ojtze twutz kyawala toj k'u'b'l, tu'ntzin at tk'weljo ak'aj twutz awal a kjawil. ¹¹Kchin najala kyxola, ex mi chi el wiky'i'n. ¹²Kchin b'etila kyxola, ayin we' kchin okil te kyDiosa, ex ayetzin kye' kchi okil te ntanmi'n. ¹³Ayin we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa, a etz q'inkyey' toj tx'otx' te Egipto tu'ntzin mi chi oki'y te kyaq'nil; ayin we' in el q'inte' kuj aq'untl a tkub'taq kyib'aja tu'ntzin kyb'eta nti' kyxob'ila. ¹⁴Qa mi xkub' kyb'i'n ayi'n ex qa mi xkub' kyb'inchin' n'kawb'ila, ¹⁵qa ma chi el kyiky'i'n nnuk'b'ila, qa ma chi ok kyq'o'nji'y nxnaq'tzb'ila te nti' kyajb'en, ex qa mi ma chi kub' kyb'inchin' n'kawb'ila a kyij b'a'nt ti'l, ¹⁶ex ikyx weji'y k-okil nb'inchin' kyil'ja: Ktzajel nq'o'n xob'ijil ex yab'il kyil'ja, ktzajil nq'o'n kyaq' kyil'ja tu'n kykub' numja, tu'ntzin kynaj kywutza ex tu'n tel b'aj kyipi'n. Noqx ganx kchi awala, tu'n aye kyajq'oja kchi xel wa'nte. ¹⁷Kchin okil meltz'aja kyil'ja tu'ntzin kykub'a kyu'n kyajq'oja. Ayetzi'n kyajq'oja kchi kawil kyib'aja, exsin chi oqila nyakaj at lipchix lajolkyey'. ¹⁸Qa mi xin kub' kyb'i'n kyuk'a' jni' lo, kchi k'wel nkawi'n ayi'y wuq maj tu'n tpaj kyila. ¹⁹K-elil winji'y kynimsb'il kyib'a; nlay tzajl jb'al kyib'aja, ex nlay tzaj tq'o'nl tx'otx' kyawala. ²⁰Noqx ganx kchi aq'nila, tu'n nlay tzaj tq'o'n tx'otx' kyawala, ex nlay tz'el kywutzjo jni' tze. ²¹Qa noqx kyja' xjaw kyil' n'kyib'a nwutza, ex qa kyky'e'y tz'ok kyb'i'n ayi'n, ktzajil nq'o'n wuq majl yab'il kyib'aja tu'n tpaj kyila. ²²Ex kchi tzajel nq'o'n toj k'ul txuk kyil'ja tu'n kyxi q'i'n kyk'wala kyu'n ex tu'n kyxi cho'n kyali'n kyu'n, tu'ntzin tkub' b'aj kyb'aja kyu'n, ex tu'ntzin nix jun tu'n tb'et toj b'e. ²³Qa mix ja'x kxel kyb'inchin' kyte'n tuk'a' jni' lo, ex qa kyja' xjaw kynimsin kyib'a nwutza, ²⁴noqx kyja' kchin okil meltz'aja kyil'ja, ex kchi k'wel nkawi'n wuq majl tu'n tpaj kyila. ²⁵Kchi tzajil nsma'n xo'l q'aq' kyil'ja, tu'n mi xjapin twi' yol a kyij b'ant ti'l wu'n kyuk'i'y. Ajqa ma che'xa ewil kwoj kytanmi'n, ktzajil nq'o'n nintz yab'il kyil'ja, exsin kchi xel nq'o'n toj kyq'ob' kyajq'oja. ²⁶Aj tel wi'n kywa'y, lajaj qya ktzq'ajsel ti'l kywa'y toj jun jorin; ajla'n k'wela kywa'y ex nlay chi noja tu'n. ²⁷Qa mi ma kub' kyb'i'nxa ayi'n tuk'a' jni' lo, ex qa kyja' xjaw kynimsin kyib'a nwutza, ²⁸ikyqinx weji'y noqx kyja' ktzajila nq'oja kyil'ja, ex kchi k'wel nkawi'n wuq majl tu'n tpaj kyila. ²⁹Kxel kywa'n tchib'ijil kyk'wala q'a ex txin. ³⁰Kchi k'wel nyuch'inji'y lugar ja' nchi k'ulini'y twi' wutz, ex kchi k'wel nxitinji'y twutzb'iyil kydiosa; chi k'wel nq'o'nji'y kyxmilila a noq kyimninil kyib'ajo kyxmilil kydiosa a kyimninque, exsin kchi elil wiky'intza ayi'y. ³¹Kchi k'wel nyuch'inji'y kytanmi'n, ex kchi k'wel nxiti'n tja kydiosa, exsin mi txi nsqo'nli'y tk'ok'ijil kyoyaja a nchi ntzajlajaqa ti'l. ³²K'wel nb'inchin' tu'n tkyij tx'otx' tjunalx, ayetzi'n kyajq'oja chi ul najal toj, b'e'x kchi jawil ka'ylaj. ³³Kchi xel nslami'n

ayi'y kyojala tnam, ex kchin xel lip'e'y kyil'ja tu'n kykyima; atzi'n kytx'otx'a ex kytanmi'n kchi k'wel nyuch'i'n. ³⁴B'e'xsin k-ajlal tx'otx'tz tojjo q'ij aj tkyij tjunalx, tuk'a' aj kyex q'i'n aj kyte'n najal toj kytx'otx' kyajq'oja. Ikytzin k-ajlala tx'otx'jo kyojjo q'ij te ajlab'l. ³⁵Kyojjo q'ij aj tkyij tx'otx' tjunalx ok k-ajlal, tu'n mi s-ajlan kyojjo ab'q'e te' xi te'n toj. ³⁶Ayetzi'n chi kyjel anq'in kyxola, kxel nq'o'n txqan xob'ijil kyil'ja toj kytx'otx' kyajq'oj, noqpe tu'n tajq'ojil jun t-xaq tze aj t-xi iqin tu'n kyq'iq', b'e'x kchi elil oq tze'nku' lajo'nqa tu'n kykyim, exsin kchi jawil lank'aj tze'nku' at lajolkye. ³⁷Kchi jawil lank'aj kyxolelix tze'nku' lipchix kylajchajt tu'n kykyim, ex nlay chi kxye'y kyil'ja kyajq'oja. ³⁸Kchi kyimila kyojila' jni' tnam, ex chi k'wel b'ajja kyu'n kyajq'oja. ³⁹Ayetzi'n kyb'aja kchi kyjel anq'in kyxola, antza kchi kyimila toj kytx'otx' kyajq'oja tu'n tpaj kyil kyte'nqeku' kyxe'chil. ⁴⁰Qatzin qa ma jatz kypa'n kyil ex kyiljo kyxe'chil, k-elil kyniky' ti'jjo kypil' sil nwutza, ex ti'jjo kynimsb'il kyib' nwutza. ⁴¹Aj tkub' nb'inchin' tu'n ttzaj kyq'oj kyil'ja ex aj kyxi wi'n toj kytanmin kyajq'oj, tu'ntzin tajtz ti'jjo kyanmin a nyor ab'j, ex tu'n tel kyniky' ti'j kyil. ⁴²B'e'xsin ktzajel nna'njitz'a nyola kyij b'ant ti'l tuk'a Jacob, tuk'a Isaac jni' tuk'a Abraham, ex majxjo tx'otx' ktzajel nna'n. ⁴³Aj tkyij tzaqpi'n tx'otx' kyu'n, ok k-ajlal te tx'otx' aj tkyij ten tjunalx, b'e'xsin kchi k'wel kawit kyetz tu'n tpaj kyil, tu'n s-el kyiky'i'n nxnaq'tzb'ila exqatzi'n n'kawb'ila. ⁴⁴Exqa ite'y toj kytx'otx' kyajq'oja, nlay chi el wiky'i'n ayi'y, ex nlay tz'ok nq'oji'n kywutza tu'n kykyima kykyaqilxa, ex mi kub' nyuch'inji'y nyola kyij b'ant ti'l kyuk'i'y, tu'n ayi'n we' Dios Mamb'aj, a kyDiosa. ⁴⁵Ktzajil nna'nji'y nyola kyij b'ant ti'l kyuk'a kyxe'chil, aye' i etz wi'n toj tx'otx' te Egipto kywutz jni' tnam tu'n woka te kyDios. Tu'n ayin we' Dios Mamb'aj. ⁴⁶Ayetzin nuk'b'iljo lo, xnaq'tzb'il ex kawb'il a i tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés twi' wutz Sinaf, tu'n t-xi tq'ma'n kye aj Israel.

Aye' ti'chaqu xjansinqa te qMan Dios

(27:1-34)

27 ¹Tzaj yolin qMan Dios te Moisés kyjalu'n: ²Q'maqnxa kye aj Israel kyjalu'n: Qa at jun kye' ma txi ttziyin jun tyol tu'n tok jun xjal te ajb'il te qMan Dios, ex qa taj tu'n tel tkotpi'n xjal anetzi'n, il ti'l kxel tchjo'n jun pwaq ti'l, tze'nku twi' xjal anetzi'n. ³Qa jun ichin te junk'al (20) ab'q'e tu'n tjapen te oxk'al (60) ab'q'e, k-okil tq'o'n twi' te kab'k'al laj (50) saq pwaq, ikyjo tz'enkuxjo pwaq n-ajb'en toj ja xjan. ⁴Qatzin qa jun qya, junk'al laj (30) saq pwaq twi' k-okil tq'o'n. ⁵Atzi'n kyil'jjo q'a te jwe' ab'q'eqa tu'n kyjapen te junk'al (20) ab'q'e, veinte saq pwaq twi' k-okil tq'o'n, atzi'n kyil'j txin, lajaj saq pwaq twi' k-okil tq'o'n. ⁶Atzi'n kyil'jjo k'wal te jun xjaw tu'n kyjapen te jwe' ab'q'e, jwe' saq pwaq twi' k-okil tq'o'n, atzi'n kyil'j txin, oxe saq pwaq twi' k-okilk tq'o'n. ⁷Atzi'n kyil'jjo ichin a o tziyky' kyab'q'e te oxk'al (60) ab'q'e, jwe'laj (15) saq pwaq twi' k-okil tq'o'n, atzi'n kyil'jjo qya ikyx kyab'q'e lajaj saq pwaq twi' k-okil tq'o'n. ⁸Qatzin nyor yajxjo xjal exsin nlay chetjo chojb'il tu'n a b'antnin ti'l, oktzin k-xel q'i'yittz twutz pale tu'ntzin tq'mante pale jte' chojb'il ktzajil tq'o'n, tze'nkuxjo ja'ku jyet tu'n. ⁹Qatzin qa jun alu'mj kyoyaja, tze'nxjo nxi q'o'yit te qMan Dios, kykyaqiljo oyaj lo, a kchi xel kyq'o'n te qMan Dios, chi k'wel xjansit. ¹⁰Nlay kub' tx'eb'it jun alu'mj wen tuk'a jun alu'mj nya wen, ex nlay kub' tx'eb'it jun alu'mj nya wen tuk'a jun wen, qatzin qa ma chi jaw kytx'eb'i'n, kykab'lixjo alu'mj lo, chi k'wel xjansit. ¹¹Qatzin qa jun alu'mj nya wen ma txi kyq'o'n te kyoyaja te qMan Dios, b'e'x k-xel q'i'yitjo alu'mj lo twutz pale. ¹²K-okil tq'o'n pale twi' alu'mj,

exla qa wen mojqá nya wenj, atzi'n twi' k-okil tq'o'n pale, atzin twi'tzjo k-okil. ¹³Qatzin qa kyaja tu'n tel kylaq'o'n kyali'n, il ti'j tu'n ttzaj kychjo'n twi', tze'nkuxjo twi' b'antlin ti'j tu'n pale, ex tuk'a junk'al (20) ti'j jwe'k'al (100) tib'aj. ¹⁴Qa at jun kye' ma txi q'o'nte tja tu'n tkub' xjansit te qMan Dios, ikyx twi' k-okil tq'o'n pale tze'nkux b'inchb'inte, exlaqa wen mojqá nya wenj. Atzi'n twi' k-okil tq'o'n pale, atzin twi'tzjo k-okil. ¹⁵Qatzin qa tajtzjo xjal a xi q'onte tja tu'n tel tlaq'o'n majl, atzi'n twi' kxel tchjo'n a b'antlin ti'j tu'n pale, ex k-xel tq'o'nl junk'al ti'j jwe'k'al tib'ajxi. B'e'xsin kmeltz'ajil majljo ja te te. ¹⁶Qa at jun kye' ma txi q'onte jun piḥ ttx'otx' tu'n tkub' xjansit te qMan Dios, kyinx twi' k-okil tze'nkuxjo ijaj nxi awet toj, atzi'n ti'j jun piḥ tx'otx' a njaw jwe' quintal seabd twutz, atzi'n twi' k-okil, kab'k'al laj (50) saq pwaq. ¹⁷Qa ma txi tq'o'n ttx'otx' tu'n tkub' xjansit tojjo ab'q'e te tzaqpi'b'l, ikyx twi' kchjetil tze'nkuxjo b'antlin ti'j. ¹⁸Me qa ma txi tq'o'n ttx'otx' tu'n tkub' xjansit tb'ajlinxe' ab'q'e te tzaqpi'b'l, atzin paletz k-okil q'onte twi', tze'nkuxjo ab'q'e tajl tu'n tjapi'n ab'q'e te tzaqpi'b'l, ex k-elil q'i'yit ch'in twi' ti'j junjun ab'q'e n-el. ¹⁹Qatzin qa tajtz tu'n tel tlaq'o'nljo ttx'otx', il ti'j tu'n t-xi tq'o'nl junk'al (20) ti'jjo jwe'k'al (100) (20%) tib'ajjo twi' b'antlin ti'j tu'n pale, b'e'xsin kmeltz'ajil majljo tx'otx' te te. ²⁰Me qa tky'e tu'n tel tlaq'o'n, exsin qa ma txi k'ayintz te junt-xil xjal, nlay b'ant tu'n tel tlaq'o'nljo ttx'otx'. ²¹Atzi'n aj ttzaqpi'j tx'otx' toj ab'q'e te tzaqpi'b'l, b'e'x k'wel xjansit te qMan Dios, ex b'e'x k-xe'l te kye pale. ²²Qa at jun ma tzaj loq'onte jun tx'otx', a nya ti'j kytx'otx' terman, exsin qa ma txi tq'o'ntz tu'n tkub' xjansit te qMan Dios, ²³atzin paletz k-okil q'o'nte twi', tze'nkuxjo ab'q'e tajl tu'n tjapi'n ab'q'e te

tzaqpi'b'l. Tojxjo q'ij anetzi'n, k-xel tchjo'n xjaljo twi' tx'otx' tze'nkuxjo b'antlin ti'j, exsin kxel tq'ontz tu'n tkub' sjansit te qMan Dios. ²⁴Toj ab'q'e te tzaqpi'b'l, b'e'x kmeltz'ajil majljo tx'otx' texix tajb'il. ²⁵Tkyaqiljo k-okil kyq'o'n twi', iky twi' k-okil kyq'o'n tze'nkuxjo pwaq n-ajb'en toj ja xjan, a kyi'n n-e'la tze'niku junk'al (20) geras. ²⁶Ayetzi'n tnejil kyal alu'mj, nlay b'ant tu'n t-xi kyq'o'n tu'n kykub' xjansit te qMan Dios, qu'n ajo tnejil tal wakx mojqá tal rit, teqa te qMan Diosjo. ²⁷Qatzin qa jun alu'mj nya wen, ja'ku b'ant tu'n tel laq'et tz'enkuxjo twi' b'antnin ti'j tu'n pale, tuk'a' junk'al (20) ti'j jwe'k'al (100) (20%)tib'aj; qatzin qa mi s-el laq'o'n, kxel k'ayit tze'nkuxjo twi' b'antlin ti'j. ²⁸Qa at jun kye ktzajil q'onte noq ti' ti'jjo at te tu'n tkub' xjansit te qMan Dios, qa jun xjal, jun alu'mj mojqá tx'otx'j ti'jjo at te, nlay b'ant tu'n t-xi k'ayit ex tu'n ttzaqpi'j, qu'n kykyaqiljo lo o chi kub' xjansit tu'n kyok te qMan Dios. ²⁹Nix jun xjal a ma tz'el pa'yit tu'n tkub' yuch'it tu'ntla tel kotpit. Atzi'n xjal anetzi'n, il ti'j tu'n tkub' b'yet. ³⁰Atzi'n tlajin tkanib'a ti'j twutz awal, a ntzaj toj tx'otx', qa triy mojqá twutz tze, teqa te qMan Diosjo, qu'n xjansinqa te qMan Dios. ³¹Qa kyaja tu'n tel kylaq'o'nlji'y tlajijin kykanib'a, il ti'j tu'n t-xi kychjo'n twi', junk'al (20) ti'j jwe'k'al (100) (20%) tib'ajxiljo twi'. ³²Atzin tlajijin alu'mj, ti'j wakx mojqá tij ritj, kxel kyq'o'n tu'n tkub' xjansit te qMan Dios. ³³Mi chi tz'ok kyq'o'n kywutza kyi'lja tb'anil alu'mj exqatzi'n a nya tb'anilqa, ex mi chi jaw kytx'exb'i'n; qastzin ma chi jaw kytx'exb'i'n, kyka'b'lix chi k'wel xjansit, ex nlay b'antl tu'n kylaq'etl. ³⁴Ayetzin kawb'iljo lo i tzaj tq'ma'n qMan Dios te Moisés twi' wutz Sinaí, tu'n t-xi tq'ma'n kye aj Israel.

§27:25 Gera: Atzi'n jun gera, kab'e ons n-e'la.